

GOVERN DE LES ILLES BALEARS

Conselleria de Benestar Social

Direcció General de Joventut

PLA JOVE 2001 – 2004

***PLA ESTRATÈGIC DE JOVENTUT
DEL GOVERN DE LES ILLES BALEARS***

21 de març de 2001

Equip tècnic:

Miquel Amengual
Lluís Ballester
Kika Coll
Rosa Deyà
Antoni Jaume
Assumpta Mas
Maria J. Monzó
Josep Lluís Riera
Pere Salvà

CONSELLERIA DE BENESTAR SOCIAL. Direcció General de Joventut

Bisbe Berenguer de Palou, 10. 07003 Palma

Tel. 971 17 74 11 Fax 971 17 74 10

<http://infojove.caib.es/dir~inou/plajove.htm>

a/e: plajove@dgjovent.caib.es

PLA ESTRATÈGIC DE JOVENTUT DEL GOVERN DE LES ILLES BALEARS 2001 – 2004

1. EMMARCAMENT

1. Introducció	5
2. Per què fer un pla estratègic	6
2.1. Els plans de joventut actuals	7
2.2. Principis rectors del Pla Jove del Govern de les Illes Balears	8
3. Consideracions prèvies	9
3.1. Nous plantejaments de les polítiques de joventut	9
3.2. Des d'on s'articulen les polítiques de joventut	10
3.2.1. Organització en altres comunitats autònomes	10
3.2.2. Organització en les administracions de la comunitat autònoma de les Illes Balears	11

2. REALITAT SOCIAL DELS JOVES A LES ILLES BALEARS

1. Metodologia	15
2. La importància sociodemogràfica dels joves	16
3. Família i situació econòmica	18
4. Estudis	20
5. Treball	21
6. Associacionisme	22
7. Llengua	23
8. La salut dels joves	23
9. Conclusions	28
9.1. Realitats positives emergents que cal potenciar	28
9.2. Realitats negatives on s'ha d'incidir	28
9.3. Resum de l'anàlisi (DAFO)	29

3. CRITERIS I PRIORITATS	
1. Trets transversals	33
2. Compromís institucional	33
2.1. Coordinació i cooperació interdepartamental	34
2.2. Coordinació i cooperació insterinstitutional	34
2.3. Participació	35
3. Polítiques informatives	36
4. Els eixos bàsics del Pla	36
4 OBJECTIUS DEL PLA	37
5 MESURES I ACTUACIONS	41
5.1. Cultura i temps lliure	43
5.2. Educació	53
5.3. Esports	59
5.4. Habitatge	63
5.5. Informació i mediació	67
5.6. Participació, associacionisme i cooperació	73
5.7. Salut	81
5.8. Serveis Socials	89
5.9 Treball i formació	95
6 ADAPTACIÓ NORMATIVA	103
7 COORDINACIÓ SEGUIMENT I AVALUACIÓ DEL PLA	105
8 DIRECCIONS GENERALS I ENTITATS AUTÒNOMES IMPLICADES	106
9 INVESTIGACIONS, INFORMACIÓ I DOCUMENTACIÓ EN MATÈRIA DE JOVENTUT	107

1. INTRODUCCIÓ

Teniu a les mans el primer PLA ESTRATÈGIC DE JOVENTUT DE LES ILLES BALEARS, amb un termini de desenvolupament que va de l'any 2001 al 2004. El Pla Jove pretén ser un conjunt de mesures estructurades i avaluables envers els joves i les joves de les Illes Balears, amb un plantejament d'elaboració, implantació i seguiment obert que possibiliti les dinàmiques que en facin un pla viu i actiu.

El concepte de joventut té significats diferents a societats diferents o en moments històrics diferents en una mateixa societat. La concepció sobre els joves canvia; en la construcció d'aquesta imatge hi influeixen el mitjans de comunicació, els progressos científics i tècnics i la política. La joventut com a fase biogràfica desplega maneres de viure pròpies que se solen contraposar als models més tradicionals. Per això, la majoria de societats intenta controlar i protegir la joventut a través de mesures polítiques i pedagògiques que n'assegurin la inserció social i cultural. Aquesta visió de la joventut com a transició cap el món adult, com a moratòria, com a etapa que s'ha de dirigir, és el que està implícit en la majoria dels plans i pressuposa una percepció de la persona jove com a mancada de capacitat per gaudir dels tots els drets com a ciutadà.

El nostre Pla Jove parteix de la consideració del jove com a CIUTADÀ DE LES ILLES BALEARS.

La situació de les persones joves ha canviat radicalment. La seva condició ja no està definida per la transició. La permanència en un estat jove té tendència a allargar-se i es converteix en una fase de la vida. La joventut pot participar cada vegada més en diferents contextos socials i genera estils culturals i de convivència que tendeixen a convertir-se en el model i l'orientació de tot el col·lectiu de joves i per als grups d'altres edats.

La ruptura amb el model tradicional de joventut es basa en quatre factors:

- a) el desgast del mercat laboral
- b) l'ampliació del període educatiu i formatiu
- c) el creixement molt fort de la cultura del consum
- d) la multiplicitat de formes de vida en comú i de convivència

Ja no hi ha camins establerts ni objectius finals idèntics per a tothom. L'edat juvenil ja no és una fase de transició de l'edat infantil a l'edat adulta, sinó un període obert en què la persona jove ha de trobar el seu propi camí i desenvolupar els objectius propis.

És per això que una gran part de les actuacions que planteja aquest Pla té com a finalitat oferir eines i recursos que facilitin a les persones joves assolir l'autonomia i l'estabilitat en aquesta fase temporal. Però aquest Pla vol anar més enllà: hi trobareu mesures que tenen com a objectiu l'afirmació de la identitat juvenil i que pretenen obrir espais per tal que els joves puguin parlar amb veu pròpia en el debat social i això els impulsi a participar i a exercir com a CIUTADANS AMB PLE DRET.

Volem una societat en la qual el jovent s'hi trobi incorporat plenament i hi pugui aportar idees i valors propis i establir-hi acords intergeneracionals.

El Pla Jove va dirigit als joves d'entre 15 i 30 anys de les Illes Balears, tot i que hi ha mesures que impliquen unes altres edats, com són per exemple les mesures de treball, que afecten els joves a partir dels 16 anys, o les de l'àrea d'habitatge, que ho fan fins als de 35.

En l'elaboració d'aquest Pla hi han participat diferents institucions, entitats, associacions, tècnics en joventut, joves en particular i agents socials en general.

2. PER QUÈ FER UN PLA ESTRATÈGIC

El document en què es resumeixen els plantejaments bàsics d'una política és un pla d'actuació, especialment quan es vol canviar la realitat i no només continuar fent el que ja es fa de forma rutinària. El pla és encara més important quan l'àrea de planificació té una unitat clara però les responsabilitats estan distribuïdes entre diversos departaments de l'administració, és a dir, quan es tracta d'un àrea intersectorial. Aquest és el cas de les actuacions i les polítiques de joventut.

Per això, la pregunta sobre la necessitat d'un pla estratègic només es pot contestar afirmativament. Els plans són necessaris per garantir que hi ha voluntat política, direcció coordinada dels esforços, assignació suficient de recursos i definició dels terminis d'execució i d'acompliment dels objectius.

Però aquesta obvietat no és assumida de forma general. En els darrers anys podem dir que hi ha hagut un retrocés en la política de joventut en general. Els plans han anat desapareixent, no hi ha hagut una renovació de les polítiques, els recursos destinats s'han estancat o s'han reduït, etc. A excepció d'algunes administracions o d'alguns consells de joventut, no s'ha produït un progrés apreciable, ni tan sols en les polítiques on hi ha més marge d'actuació i un progrés tecnològic important, com són les polítiques d'informació.

La realitat de les persones joves de les Illes Balears està condicionada per la situació socioeconòmica del moment actual. És palès que el procés d'emancipació de les persones joves s'ha retardat i que l'etapa de la joventut s'ha allargat si tenim en compte la seva definició com a transició de l'adolescència a la maduresa (sempre des de la consideració de la maduresa com a consecució de l'emancipació).

El suport de la societat en general al procés jove és bàsic per aconseguir que aquesta etapa es visqui d'una manera saludable i, sobretot, per evitar l'agreuiment dels processos d'exclusió social.

Per fer possibles aquests objectius, és necessari definir una política que estructurï les mesures que cal prendre: aquest és el motiu bàsic de l'elaboració d'un pla destinat a donar suport als ciutadans joves de les Illes Balears d'una manera realista.

A finals dels anys vuitanta sorgiren, en molts governs de comunitats autònomes i també en el de l'estat, els anomenats "plans integrals de joventut", que es basaven en l'estructuració de polítiques globals i interdepartamentals per cobrir tots els aspectes de la vida del jove i donaven molta importància als relacionats directament amb el camí cap a la maduresa. Aquells plans –alguns encara estan vigents– pecaven de ser massa ambiciosos i en molts casos dictaven només bones intencions, més que mesures. En qualsevol cas, és important constatar que la idea de globalitat és primordial en un pla jove i que la transversalitat és una característica essencial de les polítiques de joventut.

Per altra banda, a finals de la dècada dels noranta sorgeix el concepte de "polítiques afirmatives", que aporten als nous plans una visió potser més realista i, sobretot, una consideració sobre la importància de la vivència jove.

Com a resultat d'aquesta evolució, volem que el primer Pla Jove de les Illes Balears gaudeixi de les dues perspectives: integral i afirmativa.

La nostra intenció és oferir mesures concretes que puguin ser dinàmiques, adaptables i avaluable.

Per tot això, té sentit estudiar alguns dels plans actualment vigents, per observar què s'està pensant i fent en el conjunt de l'estat.

2.1. Els plans de joventut actuals

Entre els diversos plans que són accessibles a través de les publicacions escrites o les disponibles a Internet, n'hem seleccionat sis dels més representatius: dos de l'àmbit català, pel que representen com a capdavanters en molts aspectes de la política de joves; el del País Basc, pel seu tractament nou sobre les relacions entre les administracions i pel tractament detallat dels recursos econòmics; el d'Extremadura, per la seva gestió a partir d'una comissió interdepartamental; i el de Castella-la Manxa, per la seva estructuració per àrees i per la seva formulació dels objectius específics en forma de mesures. A més, finalment, hem seleccionat el pla integral de Saragossa com a mostra d'un pla d'àmbit municipal.

Són sis plans complementaris, tant territorialment com políticament i tècnicament, que permetran tenir una perspectiva representativa del que s'està pensant i fent en el conjunt de l'estat.

Pel que fa a la denominació i al tipus de plans, es pot destacar el següent:

Castella-la Manxa (CA)	Plan Joven 1998–2001 (pla integral)
Catalunya (CA)	Pla Nacional de Joventut (en procés d'elaboració) ¹
Extremadura (CA)	Plan Integral de Juventud (1997–1998)
País Basc (CA)	Plan Joven 1999–2001 (pla integral)
Barcelona (Diputació)	Pla Jove 1998–2000 (pla integral)
Saragossa (Ajuntament)	Plan Integral de Juventud 1998–2001

Com es pot observar, s'utilitza indistintament la denominació jove i joventut. En aquest sentit no hi ha un criteri establert, tot i que s'ha debatut sobre la necessitat de superar la denominació "joventut" com a massa relacionada amb una concepció homogènia, perquè el terme "jove" és molt més obert.

Pel que fa als tipus de plans, tots s'identifiquen com a plans integrals, exceptuant els plans de la Generalitat de Catalunya, que mantenen la concepció –explícita en el títol dels plans anteriors– que es tracta de plans interdepartamentals. En qualsevol cas, tots els plans assumeixen que es tracta de planificacions indicatives, més relacionades amb suggeriments i orientacions que amb directrius clares que s'han d'acomplir necessàriament.

El que no ha arribat als plans adreçats a les persones joves és la concepció dels plans estratègics, desenvolupada en la gran majoria de la resta de plans sectorials. Es pot dir que, en relació a la planificació, a l'estat espanyol s'ha passat per quatre etapes clarament diferenciades, que es corresponen a quatre concepcions de la planificació:

1. Plans tecnocràtics

Una primera etapa de planificació tècnica (anys seixanta: posteriors al pla d'estabilització de 1959).

2. Planificació economicista

Posteriorment, hi domina la planificació entesa com a control de la despesa i aquesta es considera com la forma de planificació més científica i aprofitable per les administracions (anys setanta).

3. Plans integrals

A causa de l'evolució de les noves administracions democràtiques i de la necessitat de donar perspectiva a les polítiques de constitució dels sistemes de benestar social, es desenvolupen formes de planificació a llarg termini basades en un model *incrementalista*, que considera el creixement com a coartada per solucionar les crítiques. Una característica d'aquesta forma de planificar és incloure tots els objectius possibles. Aquests plans no són realistes, però han

¹ Els plans anteriors de la Generalitat de Catalunya es denominaven "Pla Interdepartamental de Joventut".

aportat una visió general i han permès reflexionar sobre el que és desitjable (finals dels anys setanta i anys vuitanta).

4. Plans estratègics

Finalment es desenvolupa el model de planificació estratègica (des dels anys noranta: aparició dels plans estratègics a diverses ciutats de l'estat: Madrid, Barcelona, etc.).

Aquesta darrera concepció de la planificació és la més completa i la que ofereix millors garanties de realització i actualment és la que es comença a desenvolupar en les administracions de les Illes. Aquest model es caracteritza per desenvolupar un procés de presa de decisions basat en el debat i l'anàlisi constant de les opcions, la qual cosa permet la decisió no casual ni arbitrària. En la planificació estratègica, el producte que cerquem és el més consistent i realista per construir realment un escenari de futur coherent amb les capacitats, les voluntats i les polítiques plantejades. No és necessàriament el millor escenari de futur, però sí és l'òptim en les condicions en què estam i amb les forces de què disposam.

El quadre que hi ha a continuació recull de manera resumida l'estructura dels plans seleccionats. Es tracta de plans integrals, on manca reflectir els aspectes logístics, detallar els recursos (a excepció del pla del País Basc) i detallar els terminis de les realitzacions. Aquests plans se centren en presentar els objectius que s'han d'assolir i les accions que s'han de dur a terme.

	Introducció conceptual i diagnòstic	Objectius	Realitzacions, mesures o activitats	Distribució de competència	Recursos i terminis
Castella-la Manxa (CA)	Intr.	Sí	Sí	Sí (genèrica)	No
Catalunya (CA)	Intr.	Sí	Sí	Sí	No
Extremadura (CA)	Intr.	Sí (genèrics)	Sí	Sí ²	No
País Basc (CA)	Intr. i diagn.	Sí	Sí	Sí (molt detallada)	Recursos
Barcelona (Diputació)	Intr.	Sí	Sí	Sí	No
Saragossa (Ajuntament)	Intr.	Sí	Sí	Sí	No

2.2. Principis rectors del Pla Jove del Govern de les Illes Balears

El Pla Jove de les Illes Balears és fonamenta en el convenciment que:

- Cal un **impuls nou per a la política de joves** i per renovar les concepcions tradicionals. Hi ha realitats noves que requereixen una renovació del discurs i de les polítiques. En aquest sentit, les polítiques positives o afirmatives de drets són una primera passa.
- S'ha de superar l'etapa dels plans integrals i considerar la **necessitat d'avançar cap a l'elaboració de plans estratègics**, en els quals es defineixin línies d'actuació, responsabilitats, terminis, pressupostos, etc.
- Els plans s'han de poder avaluar** clarament; per això han de tenir objectius avaluables i han de fixar els indicadors d'avaluació, els pressupostos, els terminis, les comissions de seguiment, etc.
- Els plans han d'apuntar les **necessitats de desplegament normatiu**.
- L'anàlisi de la realitat i l'avaluació de les actuacions han de permetre **desenvolupar una política cada vegada més ajustada a les demandes i les necessitats i cada vegada de més qualitat**.

² Hi ha un Decret específic per ordenar la coordinació i el seguiment del Pla (27/1995, de 21 de març, DOE núm. 39).

3. CONSIDERACIONS PRÈVIES

3.1. Nous plantejaments de les polítiques de joventut

Les noves transformacions que s'estan produint en la societat occidental tenen una profunda transcendència per a la gent jove. Aquest final-principi de mil·lenni es caracteritza pel predomini de l'economia sobre la política i les finalitats socials. La pèrdua de força del poder polític enfront de l'econòmic representa un canvi en la importància dels valors en clau economicista en detriment dels valors humanistes. Aquest fet afecta la concepció que actualment es té del jove. La realitat de les persones joves està condicionada per la situació socioeconòmica. L'escolaritat ja no ens serveix com a únic criteri per delimitar l'etapa juvenil, sinó que la realitat social nova suggereix la necessitat d'incorporar el criteri laboral com a factor que delimita la separació entre el col·lectiu jove i el món adult. El factor laboral –encara que no és l'únic– és la clau per definir la joventut, perquè fet de ser jove és entès com un procés de transició entre la dependència familiar plena i l'emancipació personal i econòmica. Per això, analitzar la realitat juvenil actualment és una qüestió complexa, ja que la inestabilitat vital dels joves, motivada per uns canvis estructurals de la realitat socioeconòmica, fa difícil articular un discurs global sobre la nova condició juvenil.

La difusió de l'anomenat pensament únic és l'instrument ideològic principal que anul·la les iniciatives encaminades a desenvolupar els valors humans. A més, la imatge dels joves que surt reflectida en els mitjans sol ser negativa, ja que sempre se relaciona amb les drogues, els accidents de trànsit, els actes vandàlics i violents... No es pot negar que hi ha una situació d'incertesa davant el futur. No es pot negar que la precarietat laboral, la dificultat d'accés a l'habitatge i el foment de l'oci consumista són realitats negatives i no superades. Però el que tampoc es pot negar és que molts de joves estan conscienciats en la protecció del medi ambient, en els valors interculturals, en la consciència pacifista i solidària, en la igualtat entre els sexes... Davant aquesta realitat s'han d'aprofitar aquests valors positius per superar la sensació d'apatia col·lectiva que regeix actualment la nostra societat. Així, ens trobam amb la necessitat de fer un nou estil de política per a la gent jove, molt més difícil i a la vegada engrescador. Aquesta política ha de partir de la convicció que els joves són capaços de dur a terme els seus propis projectes i no ha d'entendre el jove simplement com a usuari de l'administració sinó com a un ciutadà amb qui ha de cooperar. En aquests moments els joves tenen dificultats per constituir-se en una generació amb protagonisme social real. Per això, de cap manera han de ser polítiques institucionalitzadores, dirigistes o moralitzants, sinó receptives i participatives. Davant aquesta situació hi ha d'haver un canvi de perspectiva. L'oferta d'oci i de serveis no pot ser l'única resposta –ni tan sols la principal– a la realitat social de les persones joves. És necessari encetar polítiques que donin les respostes als problemes més greus dels joves. Aquest Pla Jove ha de donar resposta a aquesta necessitat i, alhora, ha d'impulsar tots els valors positius que fan que el jove participi i sigui responsable.

La política de joventut és una política que afecta el conjunt de l'acció de govern. La transversalitat o interdepartamentalitat és un element clau per desenvolupar una política real i avaluable. Així, s'ha de tenir clar que des dels diferents departaments o àrees de gestió del Govern s'ha de fer política per als joves. Però no basta el fet que es facin polítiques, sinó que és necessari que aquestes estiguin coordinades. Calen, per tant, unes polítiques específiques i adequades a les característiques dels joves. Específiques perquè és durant la joventut quan es du a terme la major part de la formació reglada i quan es dissenya el projecte de vida propi. Perquè quan s'és jove apareixen els problemes d'accés al món laboral i els problemes de la manca d'habitatge assequible. Calen polítiques específiques perquè és durant la joventut quan s'adquireixen els hàbits de salut essencials, quan es té consciència de ser membre de la pròpia comunitat i quan es formen els criteris de ciutadania activa i participativa. En aquest sentit, la política de joventut ha de donar resposta a problemes i requeriments concrets, però bàsicament la política de joventut ha de ser una política coordinada i dirigida a un sector de la ciutadania amb unes circumstàncies socioculturals específiques relacionades amb la franja d'edat en què es troba.

3.2. Des d'on s'articulen les polítiques de joventut

En aquest apartat s'analitza des d'on es duen a terme les polítiques de joventut en els diferents àmbits de l'Administració, sobretot arreu de l'estat i a les Illes Balears.

Podem considerar l'existència i la ubicació de les polítiques per als joves en el si de les administracions, com un indicador de la importància que concedeixen a la població jove.

El reconeixement polític de l'àmbit jove és encara molt poc apreciable. La poca rellevància econòmica i social de les polítiques de joventut a les Illes Balears –i també al conjunt de l'estat– és molt clara. Hi ha molts ajuntaments importants a les Illes Balears i a l'estat que no disposen de regidors de joventut; hi ha moltes administracions supramunicipals que no disposen de plans d'actuació; hi ha moltes administracions encara massa centrades en activitats d'informació i lleure, amb poca capacitat d'incidir sobre la resta de departaments competents en qüestions que afecten els joves.

L'organisme públic estatal responsable de l'aplicació de la política juvenil és l'Institut de la Joventut (INJUVE). Cal tenir en compte, emperò, que l'any 1984 es traspassaren les competències a les comunitats autònomes. L'INJUVE està adscrit al Ministeri de Treball i Afers Socials.

A nivell europeu hi ha dos organismes que desenvolupen polítiques de joventut: la Unió Europea i el Consell d'Europa.

La Unió Europea promou programes d'interès pels joves a través de la direcció general d'Educació i Cultura, cal assenyalar, emperò, que no disposa d'una política global i que per aquest motiu es desenvolupen altres actuacions que també afecten la joventut i que sorgeixen des d'altres direccions generals.

El Consell d'Europa organització política intergovernamental formada per quaranta-un estats, compta, des de molt abans que la Unió Europea, amb una direcció de la Joventut, però es preveu la seva integració dins la direcció de l'Ensenyament, la Cultura i l'Esport. En el Consell d'Europa hi ha una llarga tradició en el tractament intersectorial de les diverses àrees.

Finalment assenyalar que Nacions Unides du a terme una feina important en matèria de joventut, comptant amb la Unitat de Joventut, que fa de nexa entre les agències, les organitzacions i els programes que tenen grups de treball sobre joventut.

3.2.1. Organització a d'altres comunitats autònomes

Si observam on estan ubicades les polítiques joves arreu de l'estat, ens trobam una diversitat prou significativa. Així, hi ha comunitats autònomes on hi ha direccions generals de joventut o instituts de la joventut que, a més a més, són d'esport i/o de cultura. La seva dependència també és molt plural, de manera que un grup de comunitats autònomes inclouen l'àrea de joventut en la conselleria d'educació i/o cultura, mentre que en unes altres la dependència és de la conselleria de benestar social o bé de la de presidència (vegeu els quadres adjunts).

Podem considerar aquesta diversitat de la dependència administrativa a les comunitats autònomes com a indicador de la poca definició política a tot l'estat.

Comunitats en què depèn de conselleries d'educació i/o cultura i d'altres:

Aragó	DºG.J. y Deporte: Consejería de Cultura y Turismo
Cantàbria	DºG.J.: Consejería de Educación y Juventud
Castella – la Manxa	DºG.J.: Consejería de Educación y Cultura
Extremadura	DºG.J.: Consejería de Educación y Juventud
La Rioja	DºG.J.: Consejería de Educación, Cultura, Juventud y Deportes
Madrid	DºG.J.: Consejería de Educación
País Basc	Vicecons. de Cultura, Juventud y Deportes: Depart. de Cultura
València	Institut Val.de la J.: Cons. de Benestar Social

Comunitats en què depèn de conselleries d'educació i/o cultura i d'altres:	
Canàries	Depart.J.: Consejería de Empleo y Asuntos Sociales
Castella – Lleó	Depart.J.: Consejería de Sanidad y Bienestar Social
Galícia	Depart.X.: Consellería de Familia, Muller e Xuventude
Navarra	Instituto N. de Deporte y J.: Departamento de Bienestar Social, Deporte y Juventud

Comunitats en què s'han desenvolupat unes altres opcions organitzatives:	
Andalusia	Instituto Andaluz de la Juventud, (depèn directament de la Presidència de la Junta de Andalucía)
Catalunya	Secretaria General de Joventut (depèn del Departament de la Presidència del Govern de la Generalitat)

Com es pot observar, a cada comunitat autònoma s'ha posat més èmfasi en un aspecte o en un altre, relacionant joventut amb esport, educació, cultura, ocupació, afers socials, etc. En qualsevol cas, és a Andalusia i a Catalunya on s'assumeix plenament el caràcter interdepartamental.

3.2.2. Organització a les administracions de la comunitat autònoma de les Illes Balears

Actualment la Direcció General de Joventut s'emmarca dins la Conselleria de Benestar Social, una conselleria nova creada recentment. Cal esmentar que fins l'any 1999 la Direcció General de Joventut també ho era de Família i depenia de la Conselleria de Presidència, tot i que anteriorment s'havia ubicat a d'altres conselleries (a Governació i a Cultura, per exemple).

- L'estructuració en els consells insulars:

CONSELL INSULAR D'EIVISSA I FORMENTERA. Joventut depèn directament de la consellera i està adscrita a la Conselleria de Cultura, Educació, Joventut i Medi Ambient.

CONSELL INSULAR DE MALLORCA. Joventut depèn d'un conseller delegat i d'una coordinadora i està adscrita a l'Àrea de Promoció Econòmica i Ocupació/Cultura i Joventut.

El Consell Insular de Mallorca té un pla director que defineix les polítiques de joventut d'aquesta institució i que fins i tot s'ubica amb relació a les altres administracions. A més, la seva tasca de polítiques d'acompanyament als municipis està donant resultats molt positius, en el sentit que potencia les actuacions dels municipis, no només quant al nombre, sinó també quant a la coherència i la resolució.

CONSELL DE MENORCA. Joventut depèn directament del conseller i d'un coordinador i està adscrita a la Conselleria de Cultura, Educació, Esports i Joventut.

- L'estructuració als municipis:

Si hem de parlar de polítiques de joventut als municipis de les Illes Balears, haurem de constatar una dada sens dubte clarificadora de la importància que donen els municipis a aquestes polítiques. Només 6 municipis de les Illes Balears disposen d'un regidor específic per a Joventut, que normalment comparteix la titularitat amb Cultura i Esports. Aquesta dada no està relacionada amb el nombre d'habitants, de manera que no podem treure la conclusió que els pobles grans (que suposadament tenen més població jove) donen més importància dins el seu organigrama a l'àrea de Joventut.

REGIDORIES DE JOVENTUT

Ajuntament	Dependència orgànica	Núm. habitants (padró municipal d'1/5/96)
Alaior	Tinent de batle	6.705
Alaró	Educació i Cultura	3.840
Alcúdia	Sanitat, Benestar Social i Joventut	10.284
Algaida	Serveis Socials, Sanitat, Gent Major i Joventut	3.461
Andratx	Joventut, Educació i Turisme	8.098
Ariany	Joventut i Esports	801
Artà	Cultura, Benestar Social i Joventut	5.971
Banyalbufar	Cultura i Joventut	520
Binissalem	Joventut i Esports	4.885
Búger	Joventut i Esports	926
Bunyola	Cultura i Joventut	4.332
Calvià	Sosteniment del Territori, Joventut i Urbanisme	28.748
Campanet	Joventut i Educació	2.255
Campos	Cultura i Joventut	6.735
Capdepera	Cultura, Educació i Joventut	6.321
Ciutadella	Educació i Joventut	21.296
Consell	Joventut	2.172
Costitx	Esports, Cultura i Joventut	824
Deià	Esports, Joventut, Oci	583
Eivissa	Joventut i Festes	29.447
Escorca	Cultura, Persones Majors, Joventut	302
Es Castell	Joventut, Esports i Participació Ciutadana	5.720
Es Mercadal	Joventut i Sanitat	2.572
Es Migjorn Gran	Joventut i Turisme	1.076
Esporles	Educació, Cultura, Esports i Joventut	3.507
Estellencs	Cultura, Turisme i Joventut	354
Felanitx	Joventut i Esports	14.123
Ferreries	Joventut	3.828
Formentera	Joventut i Esports	5.353
Fornalutx	Joventut i Cultura	507
Inca	Cultura i Joventut	21.129
Lloret	Cultura i Joventut	818
Lloseta	Joventut, Cultura i Participació Ciutadana	4.544
Llubí	Joventut i Cultura	1.904
Llucmajor	Cultura i Joventut	20.474
Manacor	Cultura, Educació, Joventut i Norm. Ling.	30.018
Mancor	Esports i Joventut	903
Maó	Joventut	21.884
Maria	Cultura, Joventut i Esports	1.763
Marratxí	Benestar Social	16.180
Montuïri	Esports i Joventut	2.190
Muro	Cultura, Educació i Joventut	6.060
Palma	Educació i Joventut	304.250
Petra	Policia Local, Festes, Serveis Socials i Joventut	2.592
Pollença	Oci i Joventut	12.945
Porreres	Esports, Turisme i Joventut	4.217
Puigpunyent	Cultura, Coord. de l'Escola d'Adults i Joventut	1.084
Sa Pobla	Borsa de Treball i Joventut	10.213
Sant Antoni	Educació, Cultura, Joventut i Afers Socials	14.292
Sant Joan	Cultura, Educació, Esports i Joventut	1.655
Sant Joan de Labritja	Turisme, Comerç, Transports i Joventut	3.835
Sant Josep	Joventut	11.841
Sant Llorenç	Cultura, Benestar Social i Joventut	5.282
Sant Lluís	Cultura i Joventut	3.928
Santa Eugènia	Joventut	1.033
Santa Eulàlia	Joventut i Festes	19.452
Santa Margalida	Cultura, Esports i Joventut	6.789
Santa Maria	Cultura, Joventut i Medi Ambient	4.394
Santanyi	Família, Treball, Formació i Joventut	7.702

Selva	Règim Interior, Joventut, Coord. O.M., Formació i Joventut	2.901
Sencelles	Cultura, Esports, Festes i Joventut	1.896
Ses Salines	Joventut	3.009
Sineu	Festes, Persones Majors, Abastaments, Agricultura, Ramaderia i Joventut	2.568
Sóller	Joventut i Relacions Ciutadanes	10.515
Son Servera	Cultura, Esports i Joventut	6.872
Valldemossa	Sanitat i Joventut	1.511
Vilafranca	Joventut i Festes	2.190

En alguns casos, tot i no haver-hi una política específica de joventut, els serveis socials municipals desenvolupen projectes destinats als joves des d'una perspectiva de prevenció o d'abordatge dels problemes sociofamiliars, educatius, etc.

Tot i així, podem constatar que s'està iniciant un tímid procés de valoració d'aquest camp. En aquest moment hi ha almenys 40 ajuntaments que disposen de tècnics en joventut o d'una persona que gestiona aquestes accions, encara que comparteixi les tasques de joventut amb d'altres temàtiques, moltes vegades alienes.

Les raons d'aquest incipient creixement dels tècnics en joventut dins els ajuntaments es pot relacionar amb:

1. La política d'informació juvenil del Govern de les Illes Balears, que subvenciona els municipis per mantenir aquests tipus de serveis, però que a canvi sol·licita una estabilitat del personal informador. Sota aquestes circumstàncies alguns ajuntaments han optat per augmentar la seva plantilla i destinar una plaça per als afers de joventut, que normalment ha estat compartida amb les tasques de bibliotecari, educador social, animador sociocultural... fins i tot s'han donat casos d'acomplir funcions al registre municipal i com a normalitzador lingüístic.
2. Les polítiques d'acompanyament dels consells insulars (principalment el de Mallorca, que ho fa d'una manera estructurada i organitzada) potencien la conscienciació dels responsables de joventut dels ajuntaments sobre la importància del desenvolupament de les polítiques de joventut en aquest àmbit.

Continguts:

Llevat dels projectes dels serveis socials o de les activitats esportives, l'acció específica més freqüent dels municipis és la informació per als joves. En aquests moments hi ha 15 centres d'informació jove i 28 punts d'informació jove. La major part de les poblacions que no tenen aquest tipus de serveis són localitats amb una població inferior a 2.000 habitants.

Els informadors no es limiten a informar sinó que a més dinamitzen, molts d'ells dirigeixen projectes i gestionen productes, és a dir, són els autèntics tècnics en joventut dels ajuntaments.

En segon lloc, hi ha les activitats de temps lliure (campaments i colònies d'estiu) destinades als joves, però només un 20% dels municipis n'organitzen. La tercera activitat en l'ordre de freqüències és la promoció de l'associacionisme, la qual és impulsada per les polítiques d'acompanyament del Consell Insular de Mallorca. També hem de constatar que en la majoria dels casos les regidories de joventut estan implicades amb les festes i els espectacles i/o els esports.

De totes aquestes dades se n'obtenen dues conclusions:

1. Llevat de casos molts concrets, la majoria dels municipis de les Illes Balears no tenen unes polítiques de joventut estructurades, amb uns objectius determinats i que parteixin d'estudis i necessitats.
2. En general, els recursos (tant pressupostaris com humans o materials i infraestructures) que es dediquen a aquestes polítiques són esporàdics i, en alguns casos, inexistents.

1. METODOLOGIA

Per conèixer la realitat actual de la joventut a les Balears s'ha d'utilitzar necessàriament una pluralitat de fonts inconnexes. A part de les dades estadístiques institucionals, hi ha diversos estudis parcials, amb metodologia diferent, que permeten tenir un quadre bastant complet sobre un aspecte determinat en un moment concret. Però no hi ha estudis específics sobre joves que permetin tenir una visió general amb una perspectiva longitudinal i evolutiva.

Com a estudi general més recent comptam amb l'*Estudi sociològic sobre els joves de les Illes Balears. 1997* publicat per la Direcció General de Joventut i Família de la Conselleria de Presidència del Govern Balear i elaborat per un equip d'experts de la UIB.

Aquest estudi es basa en una enquesta que es va dur a terme durant el primer semestre de 1997 entre 1.344 joves (de 15 a 29 anys) residents i censats a les Illes Balears. L'índex d'error de la mostra global és de +2,7%, amb una probabilitat de $p=q=50$ (nivell de confiança del 95,5%).

La informació bàsica s'ha completat amb altres fonts, quan n'hi havia, per tal d'aprofundir més en els aspectes essencials de la realitat juvenil, com ara les condicions de vida i els processos d'emancipació juvenil.

Sobre el consum de drogues s'han realitzat estudis periòdicament des de 1981 que permeten analitzar l'evolució de la situació fins el 1992, any de la darrera enquesta. Ara hem de recórrer a les enquestes que realitza el Pla Nacional de Drogues cada dos anys, la domiciliària des de 1995 i l'escolar des de 1996, un estudi sociològic a través del qual es poden detectar les majors dificultats i les demandes d'aquest sector. També hem recollit dades dels estudis d'IREFREA, que comparen diverses ciutats europees, entre elles Palma.

Tots aquests estudis mostren una realitat dels joves (els valors, les opinions i els comportaments dels joves de les Illes Balears) molt diversa, de manera que no es pot parlar de la joventut, sinó dels joves.

Hi ha diferències que s'han pogut documentar segons el grup d'edat, segons el sexe, segons l'illa, etc. Ni l'atur, ni l'estabilitat de l'ocupació, ni la qualificació professional, ni l'assumpció dels estudis com a activitat primordial o subsidiària, ni l'existència de grups de joves en situacions familiars difícils o en situacions de necessitat social es presenten de la mateixa manera. Hi ha una gran quantitat d'indicadors que revelen aquestes diferències, com es pot comprovar directament en els estudis, però que aquí hem de resumir necessàriament amb el risc de perdre alguns matisos.

La panoràmica global de la realitat dels joves de les Illes Balears que es fa a continuació posa damunt la taula dues problemàtiques importants que adquireixen una rellevància particularment notable: d'una banda, els problemes derivats de la inserció laboral i social, que van lligats estretament al fet d'arribar a ser adults, amb tot el que això implica per a l'elaboració de les línies d'actuació encaminades directament a preparar i fer efectiva aquesta inserció. I per una altra banda, els problemes que ocupen els joves en aquesta transició, problemes relatius a les formes de convivència, a l'allotjament, a la salut, etc.

Sobre ambdós pilars cal centrar decididament els esforços si es vol posar en marxa una política eficaç. En aquest sentit s'han formulat les propostes que es presenten després.

2. LA IMPORTÀNCIA SOCIODEMOGRÀFICA DELS JOVES

Si consideram el grup comprès entre els 15 i els 29 anys com a referent de l'edat dels joves, a les Illes Balears hi ha un creixement sostingut de la població juvenil des de 1965 fins a 1996.

Segons el Padró Municipal de 1996 la població de joves de 15 a 29 anys era de 179.572 persones, que representen el 23,62% del total de la població de les Balears. Aquesta xifra de 1996 representa el vèrtex més alt de la història demogràfica recent de les Illes, ja que s'hi troben acumulats els joves que varen néixer durant els anys de l'augment de la natalitat, bàsicament des de 1960 a 1974.

L'evolució del nombre total de joves des de 1950 reflecteix els impactes i/o les conseqüències sobre el volum total dels canvis de comportament demogràfic i sociocultural de la població illenca. La reducció de la fecunditat i del nombre de naixements des de 1975 a les Balears implicarà, en un futur immediat, una disminució del segment dels joves en els propers anys. D'aquesta manera les perspectives i/o previsions de la població illenca duen cap a una disminució progressiva del grup de joves entre 15 i 29 anys, així com passarà el temps resultat del procés d'envelliment de la població balear.

TAULA 1. EVOLUCIÓ DEL NOMBRE DE JOVES (15-29 ANYS) (1950-1996)

ANYS	NOMBRE	% TOTAL POB. BALEARS
1950	94.799	22,45
1960	94.354	21,47
1970	108.747	20,40
1975	126.395	21,14
1981	142.348	21,70
1986	157.686	23,19
1991	170.468	24,04
1996	179.572	23,62

De totes maneres, hi ha diferències en la distribució territorial. Quasi el 80% dels joves es troba a Mallorca, mentre que l'11,10% es localitza a les Pitiüses i el 9,13% restant a Menorca.

TAULA 2. DISTRIBUCIÓ DE LA POBLACIÓ JOVES PER ILLES

ILLES	NOMBRE	% POBLACIÓ
MALLORCA	143.256	79,77
MENORCA	16.390	9,13
PITIÜSES	19.926	11,10
TOTAL BALEARS	179.572	100,00

Cal destacar en el seu conjunt el pes dels joves residents al municipi de Palma, que sumaven un total de 75.192 persones el 1996. Aquesta xifra representava el 41,87% del total dels joves de les Balears i el 52,48% dels de Mallorca.

La distribució per edats ens mostra que en el 1996 el grup més important era el de 25-29 anys, la qual cosa és conseqüència de l'augment dels naixements en la dècada dels 60 i principis dels 70 de què parlàvem abans.

TAULA 3. COMPOSICIÓ PER SEXES I EDATS. JOVES (15-29 ANYS). BALEARS. 1996

Grups d'edats	Nombre	% s/total joves	% s/total població	Homes	% homes	Dones	% dones
15-19	55.607	30,97	7,31	28.404	51,08	27.203	48,92
20-24	61.557	34,28	8,10	31.429	51,06	30.128	48,94
25-29	62.408	34,75	8,21	31.237	50,05	31.171	49,95
Total joves	179.572	100,00	23,62	91.070	50,72	88.502	49,28
Pobl. T. Bal.	760.379			373.891	49,17	386.488	50,83

Grups d'edats	Nombre	% s/total joves	% s/total població	Homes	% homes	Dones	% dones
15-19	44.507	31,07	7,31	22.730	51,07	21.777	48,93
20-24	49.149	34,31	8,07	25.176	51,22	23.973	48,78
25-29	49.600	34,62	8,14	24.871	50,14	24.729	49,86
Total	143.256	100,00	23,52	72.777	50,80	70.479	49,20
Pobl. Mall.	609.150			298.422	48,99	310.728	51,01

Grups d'edats	Nombre	% s/total joves	% s/total població	Homes	% homes	Dones	% dones
15-19	4.801	29,29	7,16	2.458	51,20	2.343	48,80
20-24	5.734	34,98	8,56	2.912	50,78	2.822	49,22
25-29	5.855	35,72	8,74	2.949	50,37	2.906	49,63
Total	16.390	100,00	24,46	8.319	50,76	8.071	49,24
Pobl. Men.	67.009			33.226	49,58	33.783	50,42

Grups d'edats	Nombre	% s/total joves	% s/total població	Homes	% homes	Dones	% dones
14-19	6.299	31,61	7,48	3.216	51,06	3.083	48,94
20-24	6.674	33,49	7,92	3.341	50,06	3.333	49,94
25-29	6.953	34,89	8,26	3.417	49,14	3.536	50,86
Total	19.926	100,00	23,66	9.974	50,06	9.952	49,94
Pobl. Pitiüses	84.220			42.243	50,16	41.977	49,84

Com a característiques generals cal ressenyar a més:

- Un retard continuat de l'edat d'emancipació social i econòmica.
- Una certa relaxació de la consciència generacional, la qual cosa és el resultat d'una manca de consciència grupal.
- Aquest darrer fet ens posa en relació amb la complexitat de definició de la categoria de ser jove ja que es dona una alta heterogeneïtat:

fadrins - casats
estudiants - treballadors
rics - pobres
homes - dones
illa major - illes menors
Palma - Part Forana.
urbans - rurals

3. FAMÍLIA I SITUACIÓ ECONÒMICA

3.1. Formes de convivència i situacions d'emancipació

En relació amb les formes de convivència, al llarg dels primers anys de la dècada dels noranta es poden observar diversos fenòmens associats, especialment la disminució de la nupcialitat, la disminució de la natalitat, la major complexitat dels cicles vital i familiar i, lligat a aquest darrer, el perllongament de la permanència a les llars familiars, és a dir, el retard de l'edat d'emancipació.

Les característiques més destacades de les formes de convivència són:

- a) Experiència reduïda de formes de convivència al marge de la família paterna. S'observa un augment del temps de permanència dels joves amb les seves famílies d'origen, juntament amb el consegüent retard de l'emancipació. Segons les dades, s'observa un important percentatge de convivència amb els pares i una ampliació del rol de dependència: el **67,6%** de la mostra estudiada viu amb els seus pares, i un **27,4%** viu independentment. De tota manera, un **10,6%** dels menors de 20 anys ja viu al marge dels seus pares. Aquesta darrera dada és més elevada que en els darrers estudis realitzats a la nostra comunitat, de tal manera que és possible que es comenci a observar un augment d'emancipació en edats més joves. Per ara, encara s'observa que dos de cada tres joves emancipats tenen 25 anys o més.
- b) Els joves emancipats conviuen en parella en un **59%** dels casos. Augmenta el nombre de nuclis unipersonals i ho fan, actualment, en aquest tipus de nucli, un **16%** de tots els joves emancipats.
- c) La relació amb la família és valorada com a bona o molt bona per un **90,85%** dels joves que conviuen amb els seus pares (**70,76%** del total de joves enquestats), i només un **1,1%** la valora com a dolenta. Aquesta valoració no canvia amb l'edat, no presenta diferències apreciables per sexe (tot i que les dones valoren una mica millor la relació) i tampoc no presenta diferències per zones (encara que a Eivissa i Formentera hi ha el volum més elevat de valoracions positives: **96,2 %**).
- d) Per a més del **96%** dels joves, el model dominant de família és el més tradicional, la família nuclear: parella amb fills. Aquesta apreciació no se refereix només a l'opinió actual, sinó també a la representació social ideal del que és una família. De tal manera que es pot parlar d'una gran tolerància pel que fa a l'acceptació de la diversitat de formes familiars, però una pràctica i unes aspiracions personals més tradicionals.

3.2. Les famílies d'origen

- a) Majoritàriament són bigeneracionals, **92%** de nuclis bigeneracionals amb joves dependents, amb una mitjana de **2,9** fills.
- b) Són nuclis formats per parelles casades, per damunt del **87%** de tots els pares, però ja es poden observar situacions més complexes de parelles reconstituïdes a partir de divorciats o vidus.
- c) Els pares tenen nivells d'estudis baixos en la gran majoria de les famílies, més del **68%** dels pares i més del **80%** de les mares només tenen estudis bàsics. Palma reuneix el percentatge més elevat de famílies amb pares (homes especialment) que tenen una certa formació (batxillerat, estudis universitaris, etc.), amb un **10%** de diferència respecte d'Eivissa i Formentera.
- d) Pel que fa a la situació d'ocupació de pares i mares, es pot observar que majoritàriament es tracta d'empleats (**52,76%** dels pares i **55,97%** de les mares), però amb un nivell d'autoocupació important (empresaris i autònoms) que arriba a un **33,13%** en els pares i a un **32,13%** en les mares. Hi ha una bona capacitat per mantenir la família a partir de l'ocupació d'almenys un dels dos progenitors, ja que es troben percentatges inferiors a l'**1%** en els quals no n'hi hagi almenys un que treballi. L'atur declarat és molt baix, inferior al **4%**.

Les dificultats més destacades es presenten en les famílies monoparentals (5,7%) i en les situacions en les quals els dos pares són inactius i es mantenen amb prestacions econòmiques no derivades de l'atur (jubilació, minusvalideses, etc.). Aquest darrer grup tampoc arriba al 5%.

- e) La mitjana d'ingressos és baixa, més encara si se recorda que la mitjana de membres per llar és pràcticament de quatre persones. Aproximadament la meitat dels que responen estimen els ingressos familiars en menys de 160.000 pessetes mensuals. Les valoracions de classe social en relació amb els ingressos són les següents:
- Classe «baixa»: fins a 1,5 milions d'ingressos. S'autodefineixen així un 1,9% dels joves.
 - Classe «mitjana-baixa»: fins a 3 milions. S'autodefineixen així un 23,1% dels joves.
 - Classe «mitjana»: distribueixen els ingressos per tot l'espectre, però, especialment, entre 2 i 5 milions. S'autodefineixen així un 67,4% dels joves.
 - Classe «mitjana-alta»: des de 3 milions. S'autodefineixen així un 5,4% dels joves.
 - Classe «alta»: més de 10 milions. S'autodefineixen així un 1,3% dels joves.

3.3. Situació econòmica dels joves

Per a joves amb 18 anys complerts, es pot fer un encreuament de les tres variables relatives a la situació econòmica. Cada situació resultant és relativament diferent, i es pot identificar la precarietat en relació amb la situació d'autonomia relativa:

- Situacions normalitzades (37,6% dels joves amb 18 o més anys):

Un 15,9% es troba en la situació més normalitzada, els joves inclosos viuen de manera independent amb ingressos que provenen de rendes del treball³ i aquests són suficients.

Un 21,7% es troba en una situació menys compromesa, no han d'afrontar les necessitats de manteniment i, a més, tenen ingressos salarials suficients per poder atendre les despeses personals que hom vulgui.

- Situacions properes als patrons més estables (23% dels joves amb 18 o més anys):

Un 9,5% es troba en una situació en la qual no s'han d'afrontar les necessitats de manteniment, però hi ha una clara insuficiència d'ingressos.

A més, un 13,5% es troba en una situació en la qual no s'han d'afrontar les necessitats, hi ha manca d'ingressos i els pocs que té són percebuts de forma poc estable.

- Situacions d'una certa vulnerabilitat (36,8% dels joves amb 18 o més anys):

Un 8,2% es troba en situacions molt més precàries, els joves han d'afrontar despeses per mantenir-se, però els ingressos són insuficients, encara que d'origen salarial. En un 1,2%, a més, els ingressos són inestables.

Finalment, la situació d'un 18,7% no genera grans problemes si la família compensa la insuficiència d'ingressos propis.

- Altres situacions (9,9%):

Sense ingressos, però vivint amb la família, és a dir, sense necessitat de manteniment. Aquesta és una situació vulnerable, ja que en un context de pressió ambiental per consumir, amb necessitats relatives al manteniment de les relacions (sortir d'excursió, a una discoteca o un bar, etc.), una

³ Es qualifiquen com a «estables» perquè el seu origen és menys arbitrari que en el cas d'una beca, ajudes dels pares o treballs ocasionals. En realitat no es considera que siguin ingressos estables, sinó que són els més estables de tots. Això és discutible, ja que les aportacions paternes poden ser de major quantitat i estabilitat, però es considera que només els ingressos procedents del treball garanteixen la independència amb una certa estabilitat, és a dir, sense dependre de ningú més que d'un mateix i de l'ocupador que el paga.

situació en la qual no hi ha cap ingrés pot generar al jove problemes diversos.

3.4. Habitatge

Si considerem solament els joves emancipats, només un 12,2% viu en una casa pròpia ja pagada, probablement per aportació familiar en els casos dels joves emancipats sense ingressos suficients (el 60% dels que es troben en aquesta situació d'habitatge). També hi ha un grup apreciable que està en procés d'adquisició (un 16,8%), en el qual es troben sobretot joves en una situació d'ocupació que els permet invertir en l'habitatge.

Pel que fa a la resta de situacions, domina la situació de lloguer, amb un 38,4% de tots els joves emancipats, i després la cessió familiar (14,5%). Hi ha un grup apreciable de joves que es troben en «altres situacions» (17,3%), que al qüestionari s'especificava que es referien a viure amb familiars diferents de la família d'origen (oncles, germans, etc.). En aquests darrers casos, es confirma la importància del suport familiar en el procés d'inserció social com a suport per accedir a l'ocupació o a l'habitatge o per solucionar el problema de l'habitatge eventualment, com és el cas dels joves que es traslladen per estudiar o treballar.

4. ESTUDIS

4.1. El nivell d'educació

Els joves de les Balears que han finalitzat estudis secundaris representen el 44,9%, i els que han finalitzat estudis bàsics, el 41,5%. La resta es distribueix entre els que han finalitzat estudis superiors (8,5%) i els que no han finalitzat estudis bàsics (4,9%).

Els joves de les Balears que han finalitzat estudis de formació professional de primer grau són el 5,7%, i els que han acabat estudis de formació professional de segon grau, el 6,6%.

Quasi la meitat dels joves ha repetit curs una vegada. L'altra meitat es distribueix principalment entre els que no han repetit mai (23,9%) i els que han repetit dues vegades (23,7%). Els que han repetit 3 o 4 cursos representen l'1,2%.

4.2. Els joves estudiants

Els joves estudiants són el 51,3% dels enquestats i els que combinen estudi i treball són, també en relació amb el total d'enquestats, l'11,6%.

Els joves estudiants de les Balears cursen els tipus d'estudis següents, per ordre de major a menor percentatge: estudis secundaris superiors no professionals (29,4%), estudis superiors (28,4%), estudis bàsics (19,6%), estudis professionals (11,4%), uns altres estudis (6,5%).

En els estudis bàsics destaca l'elevat grau d'implantació dels estudis corresponents a l'ESO (la cursen el 85,9% dels joves que fan estudis bàsics). La resta (el 14,1%) estudia EGB.

Pel que fa a les perspectives a curt termini amb relació als estudis, cal assenyalar que gairebé vuit de cada deu joves estudiants vol continuar estudiant l'any que ve.

5. TREBALL

5.1. L'ocupació dels joves

Els joves es dediquen a l'estudi com a activitat principal (45,98%). Només un 11,61% compatibilitza treball i estudi. Els que treballen representen el 39,66%. El 8,18% es troba en situacions d'inactivitat.

Les taxes d'atur difereixen substancialment segons el càlcul emprat. D'acord amb el càlcul més usual, referit a població activa, **la taxa és del 19,55%, per davall l'espanyola.**

5.2. Condicions laborals dels joves

Els joves treballen en condicions d'eventualitat amb seguretat social en el 41,5% dels casos. Per una altra banda, un 31,1% treballa amb contracte fix.

D'acord amb les dades de l'enquesta, el treball irregular o l'espòradic sense contractació representa en conjunt el 14,3%.

5.3. L'experiència laboral

Un total de 918 joves (68,3% del total dels enquestats) manifesta que ha tengut qualche tipus d'experiència laboral.

La franja d'edat d'inici del treball és la dels 15-17 anys per al 48,8% de les persones.

En el 52,95% dels casos, la durada dels contractes més llargs ha estat inferior a un any.

El 54,56% dels enquestats manifesten que la feina serveix per guanyar doblers. La realització personal és valorada pel 12,5%.

Els valors són semblants a tots els grups d'edat.

El 53,3% dels que tenen titulació universitària o professional entenen que la seva feina té relació amb aquests estudis.

5.4. Els que no fan feina

Entre els que no fan feina, el 38,7% en cerca i el 39,1% no.

- Els que cerquen feina.

Tot i la diversitat d'estratègies per cercar feina, les més triades com a primera opció són: cercar a la premsa (28,26%), millorar la formació (13,41%) i enviar currículums (11,96%).

Els pares ajuden a cercar feina en el 62,3% de casos. Les formes d'ajuda són diverses, si bé al 71,9% dels joves els faciliten contactes.

Mentre que a Menorca, en el 77,08% dels casos, els pares ajuden, a Palma ho fa un 55,96%.

Si en el grup dels més joves, el 73,53% rep ajuda dels pares, en el grup de 25-29 anys en rep ajuda el 42,86%.

Per a totes les edats predomina que els pares facilitin contactes. Tanmateix, en el grup dels més joves les formes d'intervenció paterna són més actives.

- Els que no tenen experiència laboral i, a més, no cerquen feina.

Representen el 31,69% dels enquestats. D'aquests, el 65,96% té els estudis com a activitat principal.

Per edats, del conjunt de persones que no cerca feina ni té experiència laboral, el 64,08% té entre 15 i 19 anys. Per sexes, les dones en situació d'inexperiència laboral i que no cerquen feina són el 52,35% i els homes en la mateixa situació són el 47,65%.

6. ASSOCIACIONISME

6.1. La participació en associacions, grups, entitats, etc.

Els joves de les Illes Balears enquestats que formen part d'algun tipus de col·lectiu, ja sigui una associació, una entitat, un grup o un cercle, representen el 42,3%. Aquests joves es distribueixen de forma semblant entre els distints llocs de residència, mentre que, per grups d'edat i sexe, s'observa que són els de 15 a 19 anys i els homes els que compten amb percentatges considerablement superiors.

El tipus de grup, associació, etc., que concentren majoritàriament els joves en general són les entitats esportives, amb un 52,4%, seguides de les entitats de temps lliure, amb un 20,3%. Ambdós tipus d'entitats agrupen els percentatges més elevats de joves en els distints llocs de residència i grups d'edat i sexe. No obstant això, en el cas de les esportives, el nombre de joves que hi participen destaca especialment entre els residents a Menorca i les Pitiüses, entre els joves de 15 a 19 anys i entre els homes. Les entitats de temps lliure, en canvi, en concentren un major nombre entre els residents a Palma, sense que s'observin diferències notables en els grups d'edat i sexe. Pel que fa a la resta de tipologies, es constata un grau de dispersió alt en les respostes dels joves.

6.2. El temps que hi dediquen

Al marge del tipus d'entitat o grup de què es tracti, la majoria dels joves, concretament un 56,8%, sol dedicar entre una i set hores setmanals a activitats relacionades amb el seu grup o la seva entitat. S'observa que aquells que tendeixen a dedicar-hi més temps es troben entre els residents a Menorca, els de 15 a 19 anys i els homes.

6.3. Els que no pertanyen a cap associació

Pel que fa referència a aquells que no pertanyen a cap associació, cal assenyalar que la raó més argumentada és la manca de temps (un 43,7%), seguida, amb percentatges inferiors, de la manca d'interès (un 26,1%) o la manca d'informació (un 18%).

Aquesta tendència es manté en els distints llocs de residència, si bé hi destaquen els percentatges corresponents als residents a Palma. Per grups d'edat i sexe, en canvi, es manté entre els joves de 20 a 29 anys i les dones, però entre els de 15 a 19 anys i entre els homes, la manca d'interès compta amb un percentatge superior.

Si bé actualment aquests joves no formen part de cap tipus d'associació o grup, un poc més de la meitat voldria fer-ho (un 50,4%), i, especialment, els residents a Menorca, els joves de 15 a 19 anys i les dones.

6.4. Coneixement del Consell de la Joventut de les Illes Balears

Finalment, pel que fa referència al Consell de la Joventut de les Illes Balears, es constata que la majoria de joves el desconeix (un 72,4%), i especialment els joves de Menorca, els de menor edat i els homes.

7. LLENGUA

7.1. Ús del català en la comunicació verbal

S'ha pogut constatar que el percentatge de subjectes que podrien parlar la llengua catalana és molt superior, gairebé vint punts, als que la utilitzen normalment. Així mateix, el context i l'interlocutor condicionen el major o menor ús de les llengües castellana i catalana. Més de la meitat de la població jove de les Illes, en trobar-se amb un subjecte que no coneix i que no sap quina llengua parla, s'hi adreça en castellà i només una quarta part ho fa en català. El mateix succeeix, encara que no amb els mateixos percentatges, amb la llengua emprada amb els amics, amb els companys d'estudis, en l'àmbit laboral i en anar de compres. L'única situació en què l'ús del català supera percentualment la utilització del castellà és en les situacions familiars.

L'anàlisi de l'ús del català per àrees geogràfiques ens permet afirmar que, en general, els pobles de Mallorca presenten un major percentatge d'utilització del català i a les Pitiüses és on menys s'hi parla.

Una altra qüestió que consideram important és el fet que un percentatge molt reduït de castellanoparlants afirma que no entén el català o que l'entén molt poc.

7.2. Lectura i escriptura en català

Amb relació a la lectura, s'ha d'apuntar que pràcticament tota la població jove catalanoparlant de les Illes llegeix correctament el català. I pel que fa a l'escriptura, es constata que el coneixement de la llengua catalana escrita és bastant superior al seu ús: més de tres quartes parts de la població jove de les Illes Balears té la competència lingüística suficient per escriure en català, però menys d'una quarta part en fa ús per prendre apunts o per realitzar un exercici escrit a l'escola.

7.3. Aprenentatge de la llengua

Una darrera qüestió que consideram important destacar en aquest breu resum fa referència al lloc d'aprenentatge de la llengua catalana. Com calia esperar, gairebé el noranta per cent de la població jove catalanoparlant de les Illes declara que ha après a llegir i a escriure en català a l'escola. Ara bé, la incidència del context escolar per a l'aprenentatge del català parlat és molt menys significativa. De fet, més de dues terceres parts de la població afirma haver-ne après en l'àmbit familiar.

En general, es pot concloure que la competència lingüística de la població jove de les Illes, pel que fa a la llengua catalana, és bona quantitativament i qualitativament, però que la seva utilització habitual no es troba en els paràmetres que corresponen a l'ús normal d'una llengua.

8. LA SALUT DELS JOVES

En termes generals podem considerar que els adolescents i joves tenen bona salut. De fet, les taxes de mortalitat i morbiditat en aquestes edats són més baixes que a cap altre període de la vida. Per exemple, la mortalitat adolescent en el nostre país representa només una tercera part de la dels adults. A més, en

dues generacions s'ha produït una reducció tan important en les taxes de mortalitat juvenil que en l'actualitat han arribat a esser entre vuit i deu vegades més baixes (segons el grup d'edat). Sens dubte, hi ha contribuït la millora dels serveis sanitaris, un nivell de vida més elevat i els canvis socioculturals que ha experimentat la nostra societat.

Tot i així, en els darrers anys podem observar un augment progressiu dels problemes de salut que afecten les persones joves: accidents, malalties de transmissió sexual, embarassos no desitjats, problemes amb l'alimentació, consum de drogues, etc.

8.1. Prioritats

El nivell de salut d'una comunitat està determinat per la intersecció de quatre variables: la biologia humana, el medi ambient, l'estil de vida i el sistema d'assistència sanitària. S'ha estimat que a les societats occidentals els estils de vida ocasionen més del quaranta per cent dels problemes de salut.

Aquesta relació és clara entre els joves: entre els 15 i 24 anys, la primera causa de mort són els accidents de trànsit (el 36%); a partir dels 25 anys, en primer lloc hi trobam la sida (38%) i en segon lloc els accidents de trànsit (14%).

L'adopció d'alguns hàbits que tenen conseqüències negatives per a la salut a llarg termini (com el tabaquisme, el consum de drogues i alcohol, l'activitat sexual sense protecció contra el risc de malalties de transmissió sexual i la sida) no causa generalment morbiditat o mortalitat durant el període de la joventut, sinó que els seus efectes i costos es fan evidents més endavant. Aquests fets han dut a considerar que l'adolescència i joventut és una de les etapes de la vida més vulnerables des del punt de vista de la salut.

A continuació examinarem les àrees que s'han identificat com a prioritàries per a la promoció de la salut juvenil per les conseqüències immediates o per les conseqüències futures.

8.2. L'alimentació

En aquestes edats és important l'alimentació equilibrada i adequada a les necessitats d'un cos en creixement: necessitat de calci en els dos sexes, i de ferro a les al·lotes a partir de la pubertat.

En l'adolescència, la influència de les modes, la identificació amb el grup, la mala relació amb el propi cos o les dificultats de relació amb els educadors i els adults poden derivar en alteracions importants en l'alimentació, que van des d'una alimentació qualitativament desequilibrada (sobretot amb excés de greixos saturats d'origen animal i de sucres) fins a l'anorèxia o la bulímia.

L'anorèxia és un trastorn que, pels seus efectes dramàtics sobre la persona, és preocupant. Ha deixat d'esser un trastorn fonamentalment femení, ja que està augmentant molt el nombre d'homes que el pateixen. El 95% del afectats tenen edats compreses entre els 14 i 23 anys.

8.3. L'exercici físic

És molt freqüent que el canvi d'interessos que es produeix en l'adolescència també signifiqui abandonar la pràctica d'esports i l'exercici físic en general. Segons les estimacions, prop del 62% són totalment inactius o tenen una activitat moderada, la qual cosa significa una tendència progressiva al sedentarisme.

Només el 49% dels nostres joves practica algun esport, la majoria ho fa amb una freqüència de dedicació baixa que disminueix a partir dels 20 anys. Altres activitats que impliquen activitat física, com ara l'excursionisme, encara són més minoritàries (26%).

Per una altra part, determinades reaccions a la crisi adolescent (lligades a la vivència del propi cos i a la dependència grupal) i la dinàmica competitiva que se sol establir en la pràctica esportiva, també poden produir comportaments poc saludables que inclouen la presa de substàncies per millorar el rendiment.

8.4. Consum de drogues

És una de les pràctiques insanes més esteses entre els joves, sobretot el consum excessiu d'alcohol. Pot tenir greus efectes a curt termini, com els accidents de trànsit, o comprometre l'evolució de l'adolescent, la seva inserció social i la salut futura.

- Alcohol

Una tercera part dels nostres joves són abstemis. Els consumidors se reparteixen en tres grups quasi iguals de consum baix, alt i excessiu o de risc. El consum de risc es consolida devers els 20 anys.

La majoria (66,9%) ha començat a beure alcohol entre els 15 i 19 anys. Cal destacar que el 25,8% han iniciat el seu consum entre els 10 i 14 anys, quan legalment no se'ls pot vendre alcohol. L'inici en aquest darrer grup d'edat a Menorca representa el 43,1%.

El consum tendeix a concentrar-se en els caps de setmana (87%) i és freqüent cercar els efectes embriagants.

L'observació de l'evolució del consum en els darrers vint anys mostra que l'ús de l'alcohol els caps de setmana està lligat, de cada vegada més, al consum d'alguna droga il·legal.

- Tabac

El consum de tabac està retrocedint. El nombre de no fumadors s'ha triplicat en els darrers vint anys. El 52% dels nostres joves no són fumadors, el 33% fumen diàriament i un 15% fuma en freqüències variables.

La dona s'ha incorporat de manera progressiva al consum. Les dones joves fumadores ja superen els homes en proporció i freqüència, però no encara en quantitat.

Les edats d'inici, com les de l'alcohol, se situen majoritàriament entre els 15 i els 19 anys (60,35%), però el 3,69% ha començat entre els 10 i els 14 anys.

La precocitat en l'inici determina, generalment, un arrelament important de l'hàbit. També s'ha comprovat una relació entre consum elevat de tabac i consum de drogues il·legals.

- Cànnabis

Els derivats del cànnabis són la droga il·legal més consumida arreu del món. A la nostra comunitat el 28,6% de la població ha fumat porros algun cop a la seva vida, un 7% més que en el conjunt d'Espanya.

Tots els nostres indicadors de consum superen els del conjunt d'Espanya. Així, a la nostra comunitat la probabilitat de consum setmanal de porros duplica, i la diària triplica, la del conjunt de l'estat.

El consumidors joves representen el 20,8%. El 66% ha començat a partir dels 15 anys i el 23% ho ha fet a partir dels 20. Abans dels 15 anys només ha començat un 6%.

- Altres drogues

El nombre de consumidors d'altres drogues s'ha reduït a la meitat en els darrers vint anys.

No obstant, tot i que els percentatges de consumidors són reduïts, el consum a la nostra comunitat es pot considerar elevat, si agafam com a referència la resta de la societat espanyola. Per exemple, la droga de consum més freqüent –després dels derivats del cànnabis– a la nostra comunitat és

consumida només pel 4,4% de la població, però aquest percentatge significa que la probabilitat de consum d'aquesta droga a la nostra comunitat duplica l'espanyola.

Segons les dades disponibles, només una tercera part dels que proven una droga il·legal continua consumint-ne. Però la probabilitat de consumir drogues il·legals és més elevada entre els que consumeixen més tabac i alcohol, motiu pel qual sembla que els programes de prevenció s'haurien de centrar de manera prioritària sobre les drogues institucionalitzades.

8.5. Sexualitat

Una de les tasques de l'adolescent és construir la seva identitat sexual, cosa que pot comportar una varietat de problemes que és necessari ajudar a resoldre amb l'educació afectiva sexual adequada.

El comportament sexual en aquestes edats també implica algun risc, com és l'embaràs no desitjat i les malalties de transmissió sexual.

Els embarassos no desitjats representen un greu entrebanc per a l'evolució de les adolescents afectades, és una font d'angoixa i freqüentment provoquen distorsions familiars importants i poden determinar l'entrada en una marginalitat progressiva.

El 62,6% dels nostres joves tenen relacions sexuals i el 33,7% comença a tenir-ne a partir dels 15 anys.

El preservatiu és el mètode anticonceptiu més utilitzat (71%), sobretot entre els més joves. Amb l'edat s'abandona aquest mètode, que generalment és substituït de manera progressiva per la píndola, però en molts de casos es passa a tenir relacions sense cap mena de protecció. De fet, entre els 15 i els 19 anys el 6,5% dels joves no utilitza cap tipus de protecció i als 25 ja trobam un 11,1% que no utilitza protecció i un 1,7% que fa servir mètodes anticonceptius molt arriscats.

S'hauria d'estendre l'ús del preservatiu com a mètode de prevenció d'embarassos i d'infeccions.

El nombre de casos de malalties que es poden transmetre en la relació sexual està augmentant de forma considerable en els darrers anys. A més de les infeccions clàssiques, com les gonocòccies i la sífilis, hi destaquen els herpes, les hepatitis i la sida. Alguns d'aquests processos o bé són asimptomàtics o bé tenen un període d'incubació molt llarg, cosa que succeeix perquè els joves no n'estan informats o perquè els fa por consultar, motiu pel qual aquestes malalties poden passar inadvertides i tenir conseqüències greus.

La sida és la primera causa de mort de la població d'entre 25 i 34 anys, als dos sexes; la primera entre els homes de 35 a 44 anys i la segona entre els dones d'aquest grup d'edat.

Cal recordar que la nostra comunitat té la taxa de sida més alta d'Espanya, tot i que s'ha produït un descens continu des de 1997.

La proporció més alta de casos (50,8%) correspon a usuaris de drogues injectades. No obstant, totes les formes de transmissió experimenten una reducció més o menys important, excepte la de transmissió heterosexual, que augmenta de forma molt significativa (+ 16,6%). La taxa de transmissió entre homosexuals, tot i haver disminuït molt (-12,4%), no se redueix tant com a d'altres zones de l'estat.

A la nostra comunitat, la taxa de transmissió homosexual està 4 punts per sobre la xifra nacional, i l'heterosexual supera la xifra nacional en 12 punts.

8.6. Comportaments de risc i desviats

Solen anar lligats a la problemàtica pròpia de l'adolescent i estan reforçats per factors socials i culturals, com la pèrdua de les dinàmiques familiars contenidores i l'alienació de les relacions socials. S'hi inclou des dels problemes d'adaptació, depressió i suïcidi fins a les reaccions agressives, asocials i la delinqüència.

Un comportament important és l'absentisme o la deserció escolar, que pot tenir repercussions personals i socials greus. No acabar els estudis determina freqüentment uns ingressos més reduïts, una ocupació precària, una major vulnerabilitat de les situacions de crisi econòmica, reducció de l'autoestima, etc.

A causa dels seus efectes immediats, uns altres comportaments importants són: conduir vehicles amb excés de velocitat o assumir riscos excessius, no respectar les normes de seguretat (cinturó / casc) i conduir sota els efectes del consum d'alcohol i de drogues. Una gran part d'aquests accidents està relacionada amb la vida recreativa i les sortides nocturnes.

Segons les dades disponibles (vegeu la taula 8), la freqüència de sortides de nit i el nombre de desplaçaments dels nostres joves els caps de setmana supera les mitjanes nacional i europea.

Aquestes sortides solen representar desplaçaments freqüents a diferents llocs de trobada i diversió, habitualment amb vehicles particulars i moltes vegades després d'haver consumit alcohol o d'altres drogues de manera abundant. D'aquesta manera s'incrementa el risc d'accidents de trànsit.

Segons l'estudi sociològic dels nostres joves de 1997, el 62,5% informa que ha tingut qualche accident, l'11,5% l'atribueix al consum de substàncies tòxiques.

El consum d'alcohol o drogues no és l'única causa dels accidents. Hi ha d'altres factors de tipus personal (com el gust pel risc i per la velocitat, etc.), factors consumistes (foment de la identificació personal amb les característiques del vehicle) i la manca de transports públics.

TAULA 8

Surten de nit	Europa	Palma
<1 cop al mes	11,2	2,8
1 - 2 caps de setmana	31,9	22,2
3 - 4 caps de setmana	56,9	75,0
Nits per cap de setmana		
1	38,6	30,2
2	46,1	56,9
3	15,3	12,9
Surten de nit en dia feiner		
Sí	40,0	25,9
Llocs visitats per vespre		
1	19,9	3,9
2 a 3	65,3	40,9
4 a 5	11,0	37,1
6 a 7	2,4	13,5
8 ó +	1,4	4,4
Mitjà de transport		
Cotxe propi	35,9	31,9
Cotxe amb un amic	28,8	28,1
Transport públic	10,6	5,7
Taxi	7,1	9,4
Moto	5,8	16,1
Bicicleta	6,6	0,6
Uns altres	5,3	8,2

9. CONCLUSIONS

De l'estudi de la realitat dels joves de les Illes Balears en podem extreure una sèrie de conclusions. Seguidament, les presentam de manera resumida i diferenciant-ne les realitats positives emergents –que consideram que cal potenciar– i les realitats negatives, on s'ha d'incidir.

9.1. Realitats positives emergents que cal potenciar

- La joventut ja no és pot definir només com un període de transició a la vida adulta: és una nova etapa de la vida.
- Els marges d'autonomia individual s'han ampliat considerablement: l'elecció dels estudis, l'ús del temps lliure, la vida sexual o l'elecció de la professió.
- En les relacions intergeneracionals s'han moderat considerablement els conflictes i hi ha una majoria de la població jove en condicions d'evitar el conflicte.
- S'ha avançat en la igualtat entre els sexes.
- El moment de creativitat col·lectiva més rellevant coincideix amb aquests anys, tot i que el reconeixement social d'aquesta realitat encara no s'ha produït.
- Les possibilitats comunicatives derivades de les noves tecnologies, consumides i dominades especialment pels joves, ha obert noves possibilitats de comunicació i d'identificació que superen les relacions merament locals. A la nova societat de la informació no existeixen les fronteres.
- Acceptació d'un ventall molt ampli de formes de vida i de convivència.
- Coneixement de persones d'altres cultures que afavoreix els plantejaments interculturals i possibilita la integració.

9.2. Realitats negatives on s'ha d'incidir

- La incorporació de la majoria dels joves al món laboral encara es fa en condicions precàries al llarg de tota la joventut.
- En aquests anys no ha deixat d'augmentar el nivell d'exigència formativa: cal estudiar més anys, cal cursar més assignatures, els títols bàsics són cada vegada menys valorats, etc.
- Una part apreciable de la població jove no completa els estudis bàsics o no acaba les seves carreres.
- Cada vegada és més difícil accedir a un habitatge en condicions a un preu assequible. Continua dominant el model d'accés en propietat, la qual cosa dificulta la presència d'ofertes de lloguer, i continuen els prejudicis envers els joves.
- La pressió publicitària dificulta, per diverses vies, l'experiència de formes d'ocupació del temps lliure que no estiguin relacionades amb el consum.

9.3. Resum de l'anàlisi (DAFO)

Finalment, presentam una anàlisi DAFO⁴, on es destaquen de manera resumida els aspectes més rellevants de la realitat presentada. L'anàlisi DAFO ens permet fer paleses les debilitats, les amenaces, les fortaleeses i les oportunitats que s'extreuen de l'estudi de la realitat dels joves i que cal tenir presents a l'hora d'assenyalar els eixos i les àrees on cal incidir.

A cadascun dels quatre blocs de la DAFO es diferencien tres aspectes importants amb relació als joves:

- situacions de necessitat
- recursos
- dinàmica social, demogràfica, econòmica i cultural

9.3.1. Punts dèbils

- **Situacions de necessitat**
 - Manteniment d'**importants nivells de consum d'alcohol**.
 - **Persistència de la prostitució** de dones i homes joves en condicions precàries.
 - Increment de les **discapacitats per accidents** entre els joves
 - Elevat percentatge d'**analfabetisme funcional**.
 - **Precarietat de les condicions laborals** (retribucions, estabilitat, etc.).
 - **Dependència social**: capacitat reduïda de manteniment de forma autònoma.
 - Dependència econòmica: presència d'un percentatge apreciable de joves amb **pocs recursos propis**. Manca d'autonomia econòmica per a una emancipació desitjable.
 - **Preu elevat de l'habitatge**.
 - Es mantenen les xifres de **mortalitat per accidents de trànsit**.
- **Recursos**
 - **Producció reduïda d'estudis i publicacions** adreçades als joves.
 - Fortes **desigualtats entre els municipis** en l'**oferta de recursos**.
 - **Pocs professionals** a l'àmbit del **treball amb joves**.
 - **Manca de jerarquitzaçió de la informació** de l'administració i/o d'altres entitats respecte a l'orientació dels joves.
- **Dinàmica social, demogràfica, econòmica i cultural**
 - **Allunyament** entre el **món sindical i polític i els joves**.
 - **Manca de participació** dels joves en el teixit social.
 - **Abandonament de l'agricultura** per part dels joves.

9.3.2. Punts forts

- **Situacions de necessitat**
 - **Manteniment del suport familiar**, en percentatges importants, per fer front a les necessitats.

⁴ El nom DAFO és l'acrònim format per les inicials dels quatre blocs que contempla: Debilitats, Amenaces, Fortaleeses i Oportunitats.

- **Recursos**
 - **Elevat nombre de propostes formatives i ocupacionals** per als joves. Hi ha mitjans per a la formació i l'educació.
 - Maduresa en moltes **organitzacions formades per joves i que treballen amb joves**: capacitat d'anàlisi, capacitat de gestió, innovació, etc.
- **Dinàmica social, demogràfica, econòmica i cultural**
 - Molta **d'incorporació de les dones** joves a les **ofertes formatives no reglades**.
 - **Creixement del voluntariat social**, representat majoritàriament per joves.
 - **Més informació i sensibilització social**, envers les problemàtiques, les necessitats i l'accés als recursos.
 - Majors nivells de **formació i qualificació** i en grups més estesos.

9.3.3. Amenaces / riscos

- **Situacions de necessitat**
 - Augment del nombre de joves amb **problemes judicials i penals** motivat pel consum de pastilles.
 - Una cada vegada **major incidència de la pobresa** entre els joves.
 - **Baixa accessibilitat a l'habitatge**.
 - Descens de l'edat d'inici de **consum d'alcohol**.
 - Nivells elevats d'abandonament dels estudis, d'absentisme i fracàs escolar (**augment de les problemàtiques d'aprenentatge**).
 - Acreixement de les **problemàtiques de conducta** en els centres educatius d'ESO.
 - Increment del nombre d'**embarassos entre dones molt joves**.
 - Augment dels casos de **sida per transmissió sexual**.
 - Major freqüència de **trastorns alimentaris** (anorèxia i bulímia).
- **Recursos**
 - Gran **dependència dels pressupostos públics** per part de **les organitzacions** de joves o que treballen amb joves.
 - Presència important d'**opcions consumistes d'ocupació de l'oci**. Manca d'ofertes alternatives d'oci no consumista, especialment de nit.
- **Dinàmica social, demogràfica, econòmica i cultural**
 - Manteniment de les **diferències** en les **taxes d'atur** per sexes, **en detriment de les dones**.
 - Conservació dels **patrons culturals sexistes** (com ara les tasques domèstiques).
 - Augment del nombre de **joves immigrants** del Magrib **sense qualificació**.
 - **Dificultats d'integració sociocultural dels immigrants** joves i dels **temporers**.
 - **Intensificació de les diferències en les oportunitats** entre les persones més qualificades i les que tenen qualificació més baixa.

9.3.4. Oportunitats

- **Situacions de necessitat**
 - **S'estabilitza el consum d'heroïna** entre els joves.

- **Recursos**
 - **Consens entre professionals i organitzacions** sobre la manca d'oferta pública.
 - **Reconeixement de la necessitat de disposar d'un pla** que estableixi mínims d'oferta i ordeni el que s'està fent.
 - **Reconeixement de la necessitat** de superar la situació de manca de **coordinació entre administracions**.

- **Dinàmica social, demogràfica, econòmica i cultural**
 - **Elevat nombre de joves** procedents del temps de l'explosió demogràfica dels anys setanta i vuitanta.
 - Relativa **facilitat per accedir al mercat laboral** encara que aquest sigui, majoritàriament, precari per als joves.
 - **Moderació** lenta de l'**estacionalitat**.
 - **Incorporació** elevada dels joves a **les noves tecnologies**.
 - Manteniment de la situació d'**entesa generacional**.
 - Creixement de la **consciència solidària i ecològica**.

FONTS UTILITZADES

- Calafat, A. i altres (1999). *Night life in Europe and recreative drug use*. IREFREA & European Commission. Palma.
- Carbonero, M.A. (1998). *Família, estudis i treball. El procés d'emancipació dels joves a les Balears*. Govern Balear. Direcció General de Joventut i Família. Palma.
- Equipo de Investigación Sociológica (1998). *Las condiciones de vida de la población pobre del Archipiélago Balear*. Fundación FOESSA. Madrid.
- IBAE (1998). *Padró municipal d'habitants. 1996*. Govern Balear. Conselleria d'Economia i Hisenda. Palma.
- Observatorio Español sobre Drogas (1999). *Informe nº 2*. Ministerio del Interior. Delegación del Gobierno para el Plan Nacional sobre Drogas. Madrid.
- Autors diversos (1997). *Estudi Sociològic sobre els joves de les Illes Balears. 1997*. Govern Balear. Direcció General de Joventut i Família. Palma.
- Autors diversos (1999). *Informe econòmic i social de les Illes Balears. 1998*. Obra Social i Cultural de Sa Nostra. Palma.

Entenem com a criteris les orientacions que s'han de tenir en compte per dur a terme les accions previstes en aquest pla, i que ens han de permetre assolir els objectius generals a través dels diferents programes que se'n derivin.

Així doncs, el Pla Jove de les Illes Balears té com a criteris i prioritats:

1. La potenciació de trets transversals que cal treballar.
2. Un compromís institucional que s'ha de fonamentar en una coordinació i cooperació interdepartamental, la recerca d'una línia de treball interinstitucional i l'articulació i el foment de dinàmiques de participació.
3. Una aposta clara en favor de les polítiques informatives.
4. Els eixos que han de marcar la política juvenil que s'ha de dur a terme.

1. TRETOS TRANSVERSALS DEL PLA

Els trets transversals del Pla Jove de les Illes Balears són els que han d'impregnar totes les mesures i propostes del Pla:

- 1- La potenciació dels valors democràtics i de convivència: el respecte per la persona, la solidaritat, la igualtat entre sexes, la interculturalitat, la integració social, el respecte pel medi ambient, el consum responsable, la defensa dels drets humans; trets que no són aliens als joves i que cal seguir promovent.
- 2- La promoció dels trets d'identitat: el coneixement de la cultura pròpia, la utilització de la llengua i la defensa de les tradicions, són bàsics per poder comprendre la globalitat.
- 3- El foment de mesures a favor de la participació de totes les institucions i associacions de joves o de les que treballin amb joves dins el procés del Pla.

2. COMPROMÍS INSTITUCIONAL

El compromís institucional suposa la cooperació i participació coordinada dels diferents departaments del Govern, el compromís d'obrir una línia de treball amb les altres administracions i el foment de la participació de la iniciativa ciutadana.

Els serveis coordinats i integrals s'han de prestar en els àmbits on els joves desenvolupen habitualment la seva vida i les seves experiències (família, escola, treball, vida social i recreativa), amb els mitjans que són propis d'aquests àmbits i amb la participació de les institucions, organitzacions i entitats que conformen la xarxa social i comunitària.

2.1. Coordinació i cooperació interdepartamental

La Conselleria de Benestar Social, a través de la Direcció General de Joventut, desenvoluparà programes propis i col·laborarà i donarà suport als programes i a les actuacions que es derivin dels plans que correspon desenvolupar des de les diverses conselleries i direccions generals i que afecten les persones joves.

Es propiciarà tot un seguit d'actuacions segons la situació dels seus destinataris. Aquestes actuacions seran:

- Universals: destinades a tots els joves i el seu entorn (família, centres educatius, treball, associacions i grups informals).
- Selectives: destinades a grups en risc o en situacions de necessitat, com ara joves d'ambients amb dèficits econòmics o culturals importants, joves amb discapacitats, minories i immigrants.
- Específiques: indicades per a joves en situacions d'alt risc, ja sigui perquè estan exposats a molts de riscos o perquè manifesten un risc elevat (abandonament de l'escola, conductes antisocials, violència o trastorns de conducta).

A més dels serveis propis de la Direcció General de Joventut, que poden requerir un determinat nivell de concentració per tal de facilitar-hi l'accés i reduir el cost econòmic i de gestió, una part important dels programes ha de facilitar el vincle entre la persona jove i els serveis que presten els altres sistemes de serveis, cal desenvolupar programes de mediació.

D'acord amb l'anterior, els programes que es desenvolupin tendran com a objectiu propiciar canvis:

1. En el sistema, per tal de reforçar els aspectes que afavoreixen la inserció socioeconòmica i cultural dels joves, reduir les fonts o factors de risc i incrementar les oportunitats dels joves.
2. En les persones, per tal d'augmentar la seva capacitat per fer front als esdeveniments i les situacions de risc. En aquest sentit, hi haurà mesures:
 - Centrades en les persones que pateixen situacions conflictives i de risc per reduir la probabilitat que tinguin conseqüències negatives.
 - Centrades en les persones i grups normalitzats per reforçar les competències i les habilitats que afavoreixen la seva capacitat d'adaptació i de desenvolupament.

Per arribar a un model de serveis integrals i coordinats, els programes i serveis que preveu el Pla han de comptar amb els enllaços institucionals estables per fixar els mecanismes per compartir recursos (per exemple, la ubicació de serveis, compartir recursos personals, financers i d'informació) i per respondre amb agilitat a les noves necessitats.

La coordinació d'un enfocament integral exigeix un finançament flexible i la configuració dels pressuposts d'una manera que permeti sumar els fons que provenen de fonts diferents per desenvolupar els serveis, els programes, les actuacions i les prestacions plantejats més endavant.

2.2. Coordinació i cooperació interinstitucional

Per tal que la suma d'esforços de les diferents administracions sigui en benefici dels joves, és necessari cercar un compromís interinstitucional.

Les finalitats d'aquest compromís han d'ésser:

- Desenvolupar línies convergents d'actuacions interinstitucionals.
- Cooperar en la divisió de tasques i en la delimitació racional de les responsabilitats.
- Optimitzar el treball realitzat per les institucions.

Perquè aquest compromís sigui factible:

- 1) S'haurà de crear un espai interinstitucional format per responsables de les polítiques de Joventut dels tres nivells de l'Administració autonòmica.
- 2) Les funcions d'aquest espai s'hauran d'orientar a la recerca de mesures que delimitin les responsabilitats per tal d'aconseguir una major rendibilitat de les actuacions del Pla i evitar duplicitats.
- 3) La comissió de seguiment del Pla haurà de tenir en compte els acords i els informes que aquest espai interinstitucional generi.

2.3. Participació

L'eficàcia i la capacitat d'aquest Pla per canviar les condicions actuals depenen de la incorporació de les persones joves en el procés de discussió i seguiment del procés d'implantació progressiva de les mesures que contempla. El jove no pot ser només l'objecte de les polítiques per a joves, sinó que n'ha de ser també el subjecte.

Algunes circumstàncies socials han fet que tradicionalment les cohorts que exerceixen de joves s'allunyassin de les institucions, en alguns casos per desconeixement i en uns altres pel fet de no sentir-se representades per elles en les seves problemàtiques. Això pot suposar un dèficit greu per als ciutadans joves, perquè els seus interessos difícilment queden prou representats en les polítiques que els han de ser pròpies.

En el Pla Jove 2001-2004 es parteix del jove com a ciutadà de dret; per tant, haurem d'establir vies de diàleg i de participació que permetin reduir aquest distanciament:

1. Formular línies polítiques conjuntament amb els joves: la participació dels agents socials joves i dels joves en particular en el Pla s'ha considerat indispensable. Per això:
 - 1.1. S'han dut a terme unes jornades per a la discussió del Pla.
 - 1.2. El Consell de la Joventut ha participat en totes les fases d'elaboració i redacció del Pla.
 - 1.3. S'ha obert un accés al Pla Jove per Internet, amb una línia directa per tal que totes les persones interessades puguin presentar propostes i suggeriments.
 - 1.4. Difusió del Pla, tant en l'àmbit general com als sectors de joves, per tal de donar-lo a conèixer i per propiciar-ne la discussió i el seguiment.
2. Establir vies de participació i diàleg entre l'Administració i les diferents entitats i associacions relacionades amb els joves, i amb joves en particular, que possibilitin la participació dels joves en el seguiment del Pla.
 - 2.1. Participació del Consell de la Joventut en la comissió de seguiment del Pla.
 - 2.2. Creació d'un Fòrum de la Joventut com espai de participació i seguiment que permeti avaluar l'orientació i grau de compliment del Pla.
3. Investigar sobre les necessitats dels joves: fins ara les institucions han estat alienes a les vertaderes problemàtiques dels joves i han formulat polítiques sense tenir en compte les condicions socials i culturals dels joves.
 - 3.1. Encarregar a l'observatori social l'estudi i anàlisi de la realitat dels joves.
4. Formulació d'una política informativa que permeti el diàleg i l'acció conjunta amb les diferents administracions, que propiciï la comunicació entre els joves i les polítiques i que afavoreixi la utilització dels recursos que d'elles s'abstreguin.

3. POLÍTIQUES INFORMATIVES

En el context actual, el concepte *informació* ha passat a primera línia. Vivim a la societat de la informació i aquesta és la base de l'economia. A l'era de la informació es pot viure sense, però és difícil prosperar i madurar.

La informació ja no és només la base de la igualtat d'oportunitats, sinó que funciona com un element d'integració o marginació. Qui sap gestionar els elements informatius té accés als recursos. A més, hem de tenir en compte que entre l'ús de la informació i el ciutadà intervenen les tecnologies, i aquestes compliquen i encareixen el procés.

Entenem que les polítiques informatives de joves tenen com a finalitat col·laborar amb els processos dels joves, mitjançant la informació i l'assessorament des d'un punt de vista potenciador dels valors democràtics.

Partint d'aquesta finalitat, la política d'informació per als joves tindrà els objectius següents:

- 1- Propiciar un procés d'ensenyança i aprenentatge quant a la gestió de la informació.
- 2- Col·laborar activament en la difusió de la informació, per tal que aquesta sigui una eina propiciatòria d'inclusió social.
- 3- Optimitzar els serveis d'informació per a joves.
- 4- Posar a l'abast dels joves assessories especialitzades que permetin la presa conscient de decisions.

4. ELS EIXOS BÀSICS DEL PLA

Si partim de les conclusions que es desprenen de l'estudi de la realitat dels joves de les Illes Balears i de la DAFO presentada, assenyalam a continuació els eixos que han de guiar el Pla Jove de les Illes Balears.

Els eixos indiquen les prioritats de la política juvenil que aquest Pla vol desenvolupar i que es concreten en els objectius i en les mesures d'actuació.

EIX 1: Donar suport a les experiències innovadores que estimulin àmbits de participació real.

EIX 2: Afavorir experiències de convivència i el coneixement d'unes altres cultures, tant dins la pròpia realitat local com fora d'ella, cosa que hauria de possibilitar un canvi d'actituds i facilitar la integració sociocultural.

EIX 3: Desenvolupar una xarxa de garanties bàsiques que permetin l'accés al món laboral, a l'habitatge i, en tot cas, a ingressos mínims.

EIX 4: Promoure espais interinstitucionals que estimulin la responsabilitació pública en tots els nivells de l'Administració mitjançant estructures organitzatives i dotacions dedicades a la política juvenil.

EIX 5: Estimular el desenvolupament de polítiques de joventut a les entitats locals.

EIX 6: Fomentar experiències d'oci alternatiu enfront de l'oci consumista plantejat com a única possibilitat.

EIX 7: Orientar les mesures i actuacions dirigides a les persones joves de manera que els medis on es desenvolupen i on es relacionen fomentin l'adopció d'hàbits saludables.

EIX 8: Optimitzar el coneixement, l'ús i les condicions dels diferents serveis, els recursos i les prestacions que existeixen per als joves.

EIX 9: Estimular el reconeixement i la sensibilització social sobre els drets dels joves i fomentar el seu coneixement entre els propis joves.

1. *Mantenir i **fomentar la cohesió social** evitant l'allunyament de les diferents generacions.*
 - 1.1. Fomentar una imatge social positiva dels joves, mitjançant el desenvolupament d'actituds solidàries, la sensibilització sobre les seves necessitats i el reconeixement de les seves aportacions.
 - 1.2. Potenciar les actituds i les experiències favorables amb les relacions intergeneracionals.

2. ***Afavorir la integració i la participació social** dels joves i fomentar els espais de participació i les experiències d'organització.*
 - 2.1. Donar suport a la participació dels joves en organitzacions diverses.
 - 2.2. Potenciar la participació dels joves en tots els àmbits i àrees de l'Administració.
 - 2.3. Potenciar el coneixement dels agents socials laborals per part dels joves.
 - 2.4. Potenciar iniciatives i experiències per fer front a les necessitats socials.
 - 2.5. Fomentar l'associacionisme juvenil en tots els seus àmbits d'actuació.
 - 2.6. Facilitar la integració i la normalització plenes dels joves amb discapacitats, mitjançant l'eliminació de barreres arquitectòniques i culturals, adaptant locals, impulsant polítiques informatives obertes, etc.
 - 2.7. Facilitar la integració i la normalització plenes dels joves que formen part de minories culturals i dels joves immigrants mitjançant el foment de polítiques socials i culturals.
 - 2.8. Afavorir el coneixement d'altres cultures i fomentar les relacions interculturals dels joves.
 - 2.9. Potenciar les relacions interculturals entre els joves a través del foment de la convivència pacífica i la cultura de la pau.

3. ***Fomentar el desenvolupament de l'autonomia** i la capacitat per emancipar-se en condicions adequades.*
 - 3.1. Millorar l'oferta d'estudis secundaris, universitaris i extraacadèmics per promoure la superació dels baixos nivells de formació i qualificació.
 - 3.2. Augmentar els ajuts i beques per a estudis.
 - 3.3. Facilitar l'accés als programes de Rendes Mínimes d'Inserció dels joves independitzats, des dels 18 anys.
 - 3.4. Establir mecanismes directes o indirectes per garantir l'accés a l'habitatge.
 - 3.5. Millorar les condicions de contractació i inserció sociolaboral dels joves per fomentar la creació de nous llocs de feina estables,.

- 3.6. Fomentar el coneixement correcte del mercat laboral i de la normativa sobre contractació i condicions de treball.
 - 3.7. Donar suport i orientació sociolaboral als joves des dels 16 anys.
 - 3.8. Promoure el suport adequat de la família mitjançant programes formatius i d'orientació.
4. **Potenciar l'assumpció de *corresponsabilitat pública* en totes les administracions i en els diversos nivells per fer front a les necessitats, assolir les aspiracions i respectar els drets dels joves.**
- 4.1. Promoure la creació d'unitats de l'Administració, en tots els seus nivells, dedicades a impulsar, donar suport tècnic i econòmic, organitzar, coordinar i avaluar les experiències relacionades amb els joves.
 - 4.2. Desenvolupar formes de coordinació interadministratives, entre els diversos responsables de joventut i entre les diverses àrees amb competències, per tal d'impulsar accions coordinades i donar coherència a les actuacions.
 - 4.3. Impulsar la realització d'estudis sobre les necessitats, aspiracions i drets dels joves. Establir mecanismes d'observació i de seguiment de la realitat dels joves.
5. **Afavorir polítiques d'acció positiva que tinguin en compte el fet insular.**
- 5.1. Donar suport a la creació d'una xarxa d'infraestructures públiques per als joves a totes les illes.
 - 5.2. Fomentar la mobilitat dels joves entre les illes i facilitar especialment als joves de Menorca i de les Pitiüses l'accés als recursos que, per les seves característiques, es troben centralitzats a Mallorca.
 - 5.3. Facilitar l'allotjament dels joves i estudiants desplaçats de les altres illes i de la part forana.
6. **Reforçar i prestigiar el coneixement i l'ús de la llengua catalana com a vehicle de comunicació entre els joves.**
- 6.1. Incrementar la presència de la llengua catalana en els àmbits que se relacionen directament amb els joves.
 - 6.2. Fomentar el coneixement de la llengua catalana.
7. **Afavorir i fer viables les experiències de serveis i actuacions dels joves orientades a fer front a les necessitats, assolir aspiracions i fer respectar els seus drets. Igualment, és fonamental donar suport a les iniciatives socials orientades en aquest sentit.**
- 7.1. Potenciar l'autoocupació i donar suport als joves emprenedors.
 - 7.2. Donar suport a les experiències socials i de salut per fer front a les situacions de necessitat: drogoaddicció, prostitució, pobresa.
 - 7.3. Fomentar i donar suport als programes de prevenció i promoció social, cultural i/o de salut.
 - 7.4. Impulsar experiències innovadores i estimular la creativitat dels joves.

- 7.5. Fomentar l'ocupació del temps lliure amb activitats no orientades al consumisme.
 - 7.6. Potenciar la participació dels joves en els processos de temps lliure i donar prioritat als que fan els joves.
 - 7.7. Promoure l'esport base i prioritzar els processos de formació dels joves i dels tècnics esportius.
8. ***Proveir de recursos i de prestacions públiques per tal de garantir-ne les condicions socials, econòmiques i de salut per a l'autonomia.***
- 8.1. Desenvolupar serveis i programes socials i de salut per fer front a les situacions de necessitat destacades en el resum del diagnòstic (DAFO): drogoaddicció, prostitució, pobresa, conflicte juvenil, accidents, embaràs adolescent.
 - 8.2. Desenvolupar programes d'educació per a la salut centrats en el foment d'hàbits personals saludables (salut laboral, descans, nutrició i esport; la prevenció d'hàbits tòxics destinats a evitar o retardar l'inici i el consum de substàncies tòxiques, educació vial, etc.); el foment de l'educació sexual i afectiva, des de la diversitat d'opcions personals; i l'educació per al consum.
 - 8.3. Donar suport a les administracions locals perquè puguin assumir les seves responsabilitats en la creació i manteniment dels serveis i recursos recomanats en aquest pla.
9. ***Reordenar i racionalitzar els diferents recursos, prestacions i serveis.***
- 9.1. Establir un sistema informatiu que reculli les dades sobre serveis i recursos de forma permanent i actualitzada (demanda, utilització, oferta...).
 - 9.2. Dissenyar i executar un pla d'avaluació i acreditació de serveis i programes de joves amb el sistema d'inspecció de qualitat corresponent.
 - 9.3. Desenvolupar la normativa d'ordenació de l'oferta pública de serveis per a joves, la qual hauria d'establir dotacions, formes d'organització, prestacions bàsiques, etc.
 - 9.4. Redactar una normativa que faciliti l'aprofitament dels espais naturals per a activitats de temps lliure.
10. ***Garantir els drets fonamentals dels joves mitjançant l'establiment de normes i la sensibilització social.***
- 10.1. Crear la normativa bàsica que garanteixi el respecte dels drets dels joves en la seva relació amb l'Administració pública, en la seva capacitat de desenvolupar-se de forma autònoma, etc.
 - 10.2. Fomentar la política d'igualtat d'oportunitats i estimular polítiques d'acció positiva envers el col·lectiu de dones joves.
 - 10.3. Desenvolupar programes d'abordatge del conflicte, mediació i reconeixement dels drets dels joves, destinats al personal docent, policies, personal de l'Administració de justícia, recursos humans de l'Administració i empreses, etc.
 - 10.4. Dur a terme programes de sensibilització sobre els drets dels joves.
 - 10.5. Impulsar el coneixement dels joves sobre els seus drets i deures.

Els diversos objectius s'han de poder concretar en mesures i actuacions que permetin comprovar les realitzacions i els resultats del Pla. Per tal d'organitzar les mesures i facilitar la relació amb els organismes de l'administració, així com establir la relació amb les entitats socials interessades, s'han diferenciat les àrees d'actuació següents:

1. Cultura i temps lliure
2. Educació
3. Esport
4. Habitatge
5. Informació i mediació
6. Participació, associacionisme i cooperació
7. Salut
8. Serveis socials
9. Treball i formació

A cada àrea s'han formulat objectius i mesures amb el pressupost previst per cada direcció general per a l'any 2001 i una previsió per al període 2002-2004. Com s'explica més endavant, a l'apartat de seguiment, es durà a terme una revisió anual del Pla, que ens permetrà ajustar les mesures i actuacions a desenvolupar i l'assignació pressupostària que es destinarà cada any.

FONAMENTACIÓ

La relació entre la cultura i el temps lliure és molt important. S'entén, per temps lliure, el temps que resta una vegada que s'han acomplert les obligacions. Si bé tradicionalment la delimitació del temps lliure ha esdevingut marcada per l'oposició al treball, sembla evident que, en la configuració actual de la societat, aquesta oposició temporal és molt parcial. Ni la cultura ni el temps lliure es poden definir per exclusió. En aquest Pla es pretén desenvolupar una concepció afirmativa.

La relació entre el temps lliure i els joves és una relació intensa. Les relacions i les vivències que els joves tenen en el seu temps lliure configuren els trets d'una cultura pròpia diferenciada de la dels adults.

També hem de considerar que la diferència entre polítiques d'emancipació i temps lliure ja no és tan marcada, en el sentit que aquestes cultures que els joves han desenvolupat en el seu temps lliure són moltes vegades les bases de molts llocs de feina, i un exemple clar és l'ús de les noves tecnologies.

Es tracta, doncs, de potenciar la cultura dels joves, facilitar la materialització de les seves idees i els seus projectes. El paper de l'Administració ha de ser de mediador entre els joves i la societat en general, i ha de donar suport als joves perquè puguin enriquir el món adult. Per tant, s'han d'aportar els recursos que siguin necessaris.

Finalment, es considera fonamental continuar amb la tasca de normalització lingüística, facilitar que la llengua pròpia de les Illes Balears es pugui utilitzar àmpliament, i amb el màxim nivell de qualitat en totes les activitats.

Àrea:

Cultura i temps lliure

Objectiu:

1. Potenciar i donar suport a la creativitat i la innovació dels joves, tant individualment com col·lectivament

Mesures i actuacions:

1.1. Programa Cultural Jove: certàmens culturals.

Indicadors d'avaluació:

Increment de participants. Nombre de certàmens convocats.

Nombre de participants que es tornen a presentar

1.2. Programa Cultural Jove: Programa itinerant.

Nombre de municipis. Nombre de demandes ateses. Nombre d'exposicions. Nombre de concerts. Nombre de públic. Millorament del lloc de realització

1.3. Programa Cultural Jove: ajuts per a activitats culturals i artístiques col·lectives (concerts, manifestacions culturals, dansa, xerrades, etc.).

Nombre de sol·licituds. Taxa de cobertura

1.4. Intercanvis i promoció de joves artistes, tant en les Illes com en la Península i l'estranger.

Nombre d'intercanvis. Taxa de cobertura

1.5. Desenvolupament d'activitats que afavoreixin l'accés i difusió de diferents àrees relacionades amb el patrimoni cultural de les Illes Balears.

Nombre d'activitats per tipus. Nombre de participants

- Oferta de visites guiades i activitats complementàries als museus de les Illes.
- Programa per afavorir el coneixement del patrimoni històric i artístic.
- Promoció de les arts plàstiques a través de la difusió de l'obra d'artistes locals i de joves creadors. Oferta d'espais per a exposicions i elaboració d'activitats complementàries.

1.6. Foment de la lectura entre els nins i els joves.

Nombre d'actes. Nombre de municipis. Increment d'us de biblioteques públiques. Increment de carnets emesos

- Desenvolupament d'activitats que per fomentar l'hàbit lector entre els nins i els joves, mitjançant visites a les diferents biblioteques i la realització d'activitats relacionades amb aquest àmbit.
- Itineraris de lectura i difusió de les obres d'escriptors locals.

1.7. Suport de les activitats enfocades a la promoció de la música entre els joves.

Nombre de campanyes desenvolupades. Increment d'usuaris. Nombre d'activitats per tipus. Nombre de participants

- Difusió dels serveis que ofereix la fonoteca pública.
- Concerts per als instituts en el Conservatori, oferts per diferents formacions i concerts en els mateixos instituts.

1.8. Programa d'activitats teatrals fetes per joves.

Nombre de sol·licituds. Nombre de participants als tallers. Nombre de representacions teatrals

- Circuit Escolar de Tallers de Teatre.
- Representacions teatrals als centres.

Responsables:

Direcció General de Joventut

Direcció General de Cultura

Pressupost
2001

38.250.000

42.500.000

Previsió
2002 - 2004

114.750.000

127.500.000

Àrea:

Cultura i temps lliure

Objectiu:

2. Potenciar la participació dels joves en tots els processos de temps lliure, especialment amb aquells que tinguin a veure amb ells

Mesures i actuacions:

2.1. Jornades de representants d'associacions juvenils de temps lliure.

2.2. Cursos d'informadors juvenils per a la informació i gestió de temps lliure.

2.3. Cursos per a monitors i/o educadors socials per la gestió i l'actualització del temps lliure dels joves desfavorits.

2.4. Jornades sobre polítiques de temps lliure per a joves.

2.5. Cursos subvencionats per fomentar la gestió correcta de les associacions.

2.6. Ajuts a les Escoles de temps lliure com a responsables de la formació dels professionals de temps lliure.

Indicadors d'avaluació:

Nombre de participants a les jornades. Nombre d'associacions participants. Grau de satisfacció dels participants

Nombre d'alumnes. Taxa de cobertura de sol·licituds. Grau de satisfacció dels participants

Nombre d'alumnes. Taxa de cobertura de sol·licituds. Grau de satisfacció dels participants. Àmbit d'actuació dels monitors i/o educadors

Nombre de participants a les jornades. Associacions participants. Grau de satisfacció dels participants

Nombre d'alumnes. Taxa de cobertura de sol·licituds. Nombre d'associacions participants

Taxa de cobertura de sol·licituds. Nombre de titulats a centres subvencionats

Responsables:

Direcció General de Joventut

Pressupost
2001

9.500.000

Previsió
2002 - 2004

28.500.000

Àrea:

Cultura i temps lliure

Objectiu:

3. Fomentar la igualtat d'oportunitats en tots els processos de temps lliure

Mesures i actuacions:

3.1. Programa de beques per potenciar la participació dels joves desfavorits en les activitats de temps lliure de caràcter general.

3.2. Acostament de la creació cultural jove als col·lectius més desfavorits.

Indicadors d'avaluació:

Nombre de beneficiaris de les beques. Taxa de cobertura de sol·licituds

Punts de difusió. Taxa de cobertura de sol·licituds. Nombre d'activitats

Responsables:

Direcció General de Joventut

Pressupost
2001

1.500.000

Previsió
2002 - 2004

4.500.000

Àrea:

Cultura i temps lliure

Objectiu:

4. Desenvolupar un programa de protecció i defensa dels consumidors.

Mesures i actuacions:

4.1. Posada en marxa d'un Programa de consum sostenible per a Joves per tal de potenciar un canvi positiu de patrons de consum:

- Campanya informativa adreçada a joves per fomentar el consum sostenible, entès com a consum responsable, solidari, ecològic...
- Accions d'informació i de formació en matèria de consum dirigides a informadors i informadores i a mediadors i mediadores juvenils:
 - Drets dels consumidors i usuaris
 - Cooperativisme de consum entre joves
 - Associacionisme de consum...
 - Elaboració i difusió de material de suport per als mediadors juvenils: informadors juvenils, associacions de joves...

Indicadors d'avaluació:

Nombre d'activitats per tipus. Nombre de participants. Grau de satisfacció dels participants de les accions formatives. Nombre de material repartit. Punts de

4.2. Promoció d'investigacions sobre els hàbits i patrons de consum dels joves.

Nombre d'estudis publicats

4.3. Inclusió de representació jove en el Consell Balear de Consum

Nombre de representants.

4.4. Control de mercat i xarxa d'alerta

Nombre d'inspeccions

Responsables:

Direcció General de Consum

Direcció General de Joventut

Pressupost
2001

3.000.000

2.000.000

Previsió
2002 - 2004

9.000.000

6.000.000

Àrea:

Cultura i temps lliure

Objectiu:

5. Fomentar un canvi positiu d'hàbits i patrons d'ocupació del temps lliure els caps de setmana

Mesures i actuacions:

5.1. Ampliació de l'oferta d'oci actual, i desenvolupament d'ofertes esportives, socials i culturals gratuïtes i autogestionades amb coordinació i col·laboració d'ajuntaments i consells insulars.

- Establiment d'un pacte amb les diferents administracions, institucions i entitats, amb l'objectiu d'oferir recursos i infraestructures per a la seva utilització el cap de setmana.
- Ajuts a entitats i associacions que obrin les seves instal·lacions de nit amb l'objectiu de potenciar un temps lliure alternatiu.

Indicadors d'avaluació:

Nombre d'institucions implicades.
Nombre d'ajuts a entitats. Nombre d'ofertes. Nombre d'usuaris. Taxa de cobertura de sol·licituds

Responsables:

Direcció General de Joventut

Pressupost
2001

3.000.000

Previsió
2002 - 2004

9.000.000

Àrea:

Cultura i temps lliure

Objectiu:

6. Facilitar l'aprofitament dels espais naturals

Mesures i actuacions:

6.1. Proposta de normativa per a l'acampada.

Indicadors d'avaluació:

Realització de la proposta

Responsables:

Direcció General de Joventut

Àrea:

Cultura i temps lliure

Objectiu:

7. Fomentar la mobilitat i l'intercanvi entre els joves per poder enriquir els seus processos culturals, i oferir espais de debat i de discussió

Mesures i actuacions:

7.1. Creació d'una oficina d'interculturalitat, intercanvi i viatge, amb les següents funcions:

- Informació per facilitar els viatges, oferint productes per abaratir els desplaçaments.
- Assessorament i informació sobre els programes estatals i europeus per fer intercanvis de tot tipus

7.2. Programa de descentralització dels carnets d'estudiant i d'alberguista als serveis d'informació jove de les Illes Balears.

7.3. Programa de suport als ajuntaments i associacions per a la promoció dels campaments i camps de treball.

7.4. Creació d'una unitat d'intervenció en el lleure: inspecció d'instal·lacions i activitats de temps lliure. Supervisió de subvencions. Observació d'activitats.

Indicadors d'avaluació:

Creació de l'oficina. Nombre de sol·licituds d'informació i d'assessorament. Grau de satisfacció dels usuaris

Taxa de cobertura. Nombre de punts d'atenció

Nombre de demandes municipals i d'associacions ateses. Taxa de cobertura. Nombre d'activitats per tipus

Creació de la unitat. Nombre d'inspeccions realitzades. Nombre de subvencions supervisades. Nombre d'activitats observades

Responsables:

Direcció General de Joventut

*Pressupost
2001*

47.500.000

*Previsió
2002 - 2004*

142.500.000

Àrea:

Cultura i temps lliure

Objectiu:

8. Potenciar el paper mediador de les institucions i la coordinació entre elles i afavorir els projectes alternatius

Mesures i actuacions:

8.1. Actualització de la normativa de les activitats i serveis per a joves.

Indicadors d'avaluació:

Nombre de normatives Actualitzades

8.2. Planificació i coordinació de les polítiques juvenils.

Nombre d'administracions implicades en processos de planificació. Nombre de reunions anuals. Nombre d'acords presos

8.3. Investigació i observació dels processos de temps lliure dels joves.

Nombre d'estudis publicats

8.4. Impuls de les polítiques juvenils municipals.

Nombre d'administracions implicades en processos de planificació

8.5. Programes d'intervenció en el temps lliure.

Nombre de programes desenvolupats. Nombre de beneficiaris dels programes d'intervenció en el temps lliure

Responsables:

Direcció General de Joventut

Pressupost

2001

70.000.000

Previsió

2002 - 2004

210.000.000

Àrea:

Cultura i temps lliure

Objectiu:

9. Fomentar la creació i optimització de les infraestructures públiques juvenils

Mesures i actuacions:

9.1. Ajuts a les administracions locals per a la rehabilitació o construcció d'infraestructures públiques destinades a activitats creatives o a iniciatives socials juvenils (casals de joves, locals d'assaig, etc.).

Indicadors d'avaluació:

Nombre de projectes subvencionats. Taxa de cobertura sol·licituds

9.2. Campanyes informatives sobre els albergs juvenils.

Nombre de punts de difusió de les campanyes informatives

9.3. Inversions per a la millora de les instal·lacions juvenils del Govern.

Taxa d'inversió en instal·lacions

9.4. Construcció d'un alberg juvenil a Palma, un a Menorca, un a Eivissa i un a Formentera.

Nombre d'albergs construïts

Responsables:

Conselleria de Presidència

Direcció General de Joventut

Pressupost

2001

25.000.000

146.000.000

Previsió

2002 - 2004

75.000.000

438.000.000

Àrea:

Cultura i temps lliure

Objectiu:

10. Reforçar i prestigiar els coneixements de llengua catalana entre la població juvenil.

Mesures i actuacions:

10.1. Organització, amb la col·laboració dels centres escolars, d'activitats extraescolars que valorin els coneixements de llengua catalana.

Indicadors d'avaluació:

Nombre de centres que desenvolupen activitats. Taxa de cobertura. Nombre d'activitats realitzades

10.2. Promoció d'activitats en els mitjans audiovisuals que fomentin les valoracions positives al voltant dels coneixements del català.

Nombre d'activitats realitzades

Responsables:

Direcció General de Política Lingüística

Pressupost
2001

20.000.000

Previsió
2002 - 2004

60.000.000

Àrea:

Cultura i temps lliure

Objectiu:

11. Fomentar l'ús de la llengua catalana

Mesures i actuacions:

11.1. Col·laboració amb les activitats de normalització lingüística organitzades per associacions juvenils o associacions amb incidència sobre el jovent.

Indicadors d'avaluació:

Nombre d'associacions amb les quals s'ha col·laborat

11.2. Foment de la presència del català, com a llengua de locució i com a llengua dels intèrprets, en els espais musicals radiofònics i televisius.

Nombre de campanyes realitzades

Responsables:

Direcció General de Política Lingüística

Pressupost
2001

42.000.000

Previsió
2002 - 2004

126.000.000

Àrea:

Cultura i temps lliure

Objectiu:

12. Incrementar la presència de la llengua catalana en els àmbits que es relacionen directament amb els joves.

Mesures i actuacions:

12.1. Col·laboració en l'organització de concerts musicals en català.

12.2. Foment de la presència del català en el còmic juvenil.

12.3. Promoció del cinema en català.

12.4. Difusió dels productes i dels recursos en què el català és el suport lingüístic o que permeten l'ús d'aquesta llengua (vídeos, jocs, eines informàtiques, etc.).

Indicadors d'avaluació:

Nombre de col·laboracions.
Nombre de concerts musicals en català

Nombre de publicacions en català

Nombre de pel·lícules enregistrades en català i Nombre de pel·lícules traduïdes. Nombre de pel·lícules exhibides. Nombre d'assistents

Nombre de campanyes realitzades. Punts de difusió

Responsables:

Direcció General de Política Lingüística

Pressupost
2001

30.000.000

Previsió
2002 - 2004

90.000.000

Àrea:

Cultura i temps lliure

Objectiu:

13. Promoure el respecte pel medi ambient a totes les activitats desenvolupades per joves.

Mesures i actuacions:

13.1. Proposta de reglamentació de les activitats juvenils seguint criteris de respecte per al medi ambient.

13.2. Inclusió dels criteris de respecte per al medi ambient per al desenvolupament de les activitats juvenils a la formació dels monitors de temps lliure.

13.3. Control del compliment dels criteris de respecte per al medi ambient a les instal·lacions i activitats juvenils

Indicadors d'avaluació:

Realització de la proposta

Nombre d'alumnes als mòduls corresponents

Nombre d'auditories mediambientals a instal·lacions

Responsables:

Direcció General de Joventut

FONAMENTACIÓ

El conjunt de mesures i actuacions relatives a l'àrea d'educació és vertebrat per un principi irrenunciable, el de l'educació per a tothom, l'educació entesa com un bé i alhora com una funció social. Les mesures i actuacions que es duguin a terme dins aquest àmbit han de perseguir l'objectiu de l'apropament dels centres educatius a la comunitat i la defensa d'una educació pública.

En aquesta àrea només es recullen les actuacions que reforcen l'ensenyament reglat i no reglat, sense tenir en compte les inversions i els recursos ordinaris assignats, dins el sistema educatiu, a la participació de l'ensenyament obligatori.

Tot jove que resideixi a les Illes Balears, sigui quin sigui el seu origen, ha d'adquirir durant la seva escolarització obligatòria –o fora d'ella si en té la mancança– les competències bàsiques que li han de permetre progressar de manera autònoma i integrar-se social i laboralment, ja que l'exclusió i la marginació del saber són la pitjor de les injustícies que pot infligir-se a la persona.

La formació segueix essent considerada com un dels principals recursos socials per als joves en dos sentits diferents:

- Permet augmentar la capacitat dels joves per aconseguir una bona inserció en el mercat de treball.
- També permet retardar l'entrada en el mercat laboral. Quan la demanda és escassa, es produeix l'estratègia de manteniment en el sistema educatiu. Resulta més compensador seguir formant-se que intentant entrar en un mercat laboral reduït i precari.

El conjunt d'actuacions inclou un seguit d'accions que obeeixen, en la seva execució, al principi d'atenció prioritària als joves amb necessitats educatives específiques derivades de situacions socioeconòmiques i culturals desafavorides. A més, adopta conceptes nous dins del discurs socioeducatiu, els quals substitueixen uns altres: el de l'equitat, que supera el de la mera igualtat d'oportunitats per a tothom i es basa en el dret de totes les persones a gaudir d'oportunitats coincidents amb les seves capacitats; els de la cohesió i la convivència, que substitueixen el de la mera tolerància; i el de la integració, que substitueix l'actuació compensatòria.

Àrea:

Educació

Objectiu:

1. Promoure la superació dels baixos nivells de qualificació-formació

Mesures i actuacions:

1.1. Desenvolupament d'un programa de treball coordinat amb els serveis municipals, la Inspecció i els instituts per prevenir el fracàs escolar a l'ESO i els nivells superiors.

1.2. Control de l'absentisme. La Conselleria d'Educació i Cultura promourà, amb els centres docents i les administracions locals, l'erradicació de l'absentisme. Anualment es publicarà un informe donant compte del grau d'absentisme detectat i de les mesures adoptades per combatre'l.

1.3. Estudi de les necessitats i característiques dels col·lectius de joves sense estudis bàsics, i dels joves que han finalitzat els seus estudis sense titulació.

1.4. Desenvolupament de Programes de Garantia Social, incidint en la capacitat professional dels joves i en un enfocament metodològic fonamentalment pràctic.

1.5. Desenvolupament d'Escoles Taller i Cases d'Oficis, incidint especialment en les possibilitats d'ocupació i d'autocupació dels joves i les joves.

1.6. Accions pilot adreçades als joves en situacions de risc, sense estudis bàsics.

Indicadors d'avaluació:

Nombre d'intervencions

Nombre de casos detectats

Realització de l'estudi

Nombre de Programes de Garantia Social realitzats. Nombre de participants als programes. Taxa d'inserció dels alumnes

Nombre de projectes. Nombre de participants

Nombre de projectes. Nombre de participants

Responsables:

Direcció General d'Ordenació i Innovació

Direcció General de Formació Professional i Inspecció Educativa
Conselleria de Treball

*Pressupost
2001*

20.000.000

383.795.000

*Previsió
2002 - 2004*

70.000.000

1.151.885.000

Àrea:

Educació

Objectiu:

2. Donar suport al millorament de l'ESO i dels nivells postobligatoris no universitaris

Mesures i actuacions:

2.1. Potenciació dels espais de participació jove dins el sistema educatiu reglat:

- Promoció de la participació dels joves en les activitats ordinàries dels centres docents, per tal que puguin contribuir eficaçment en el procés d'ensenyament i al seu aprenentatge integral, d'acord amb el projecte educatiu del centre.
- Suport a campanyes informatives fetes amb les associacions d'estudiants sobre la importància de la participació dels estudiants en els processos d'eleccions.

2.2. Creació de titulacions que s'adeqüin als nous filons d'ocupació. Posada en marxa de nous mòduls de formació professional.

Indicadors d'avaluació:

Nombre d'òrgans de govern dels centres amb participació jove.
Nombre d'activitats realitzades.
Nombre de campanyes realitzades amb suport. Índex de participació dels alumnes en els processos d'eleccions

Nombre de noves titulacions.
Nombre de nous mòduls d'FP

Responsables:

Direcció General de Formació Professional i Inspecció Educativa
Direcció General de Planificació i Centres

Pressupost
2001

18.500.000

10.000.000

Previsió
2002 - 2004

50.000.000

30.000.000

Àrea:

Educació

Objectiu:

3. Millorar l'oferta universitària

Mesures i actuacions:

3.1. Ampliació de l'oferta d'estudis de la UIB, per tal d'evitar els costosos i selectius desplaçaments a universitats de la Península.

3.2. Desenvolupament de sistemes públics d'avaluació dels estudis universitaris a les Illes Balears, d'acord amb el Pla Nacional sobre Avaluació.

3.3. Potenciació de publicacions de tesis i estudis de final de carrera, mantenir l'equilibri entre les diverses disciplines per impulsar el coneixement dels treballs dels estudiants, i estimular el debat i la qualitat dels treballs.

3.4. Increment de l'oferta d'estudis de les extensions universitàries de Menorca i d'Eivissa i Formentera.

3.5. Impuls als centres universitaris municipals per tal d'aconseguir un millor apropament als estudiants.

3.6. Impuls del Consell Social de la UIB.

Indicadors d'avaluació:

Nombre de noves titulacions

Grau de compliment del Pla Nacional d'Avaluació

Nombre de tesis i estudis de final de carrera publicats. Taxa de publicació

Nombre de noves titulacions

Nombre de centres universitaris municipals. Taxa de cobertura de sol·licituds

Nombre d'activitats realitzades en aquest sentit

Responsables:

Direcció General d'Universitat

Pressupost
2001

123.000.000

Previsió
2002 - 2004

617.000.000

Àrea:
Educació

Objectiu:

4. Fomentar la coordinació entre la UIB i el sistema educatiu no universitari

Mesures i actuacions:

- 4.1. Creació d'una Comissió de coordinació entre la Universitat i els centres de secundària.

Indicadors d'avaluació:

Creació de la comissió. Nombre de convocatòries anuals

Responsables:

Direcció General d'Universitat

Pressupost
2001

1.000.000

Previsió
2002 - 2004

3.000.000

Àrea:
Educació

Objectiu:

5. Augmentar els ajuts i beques per a estudiants universitaris

Mesures i actuacions:

- 5.1. Convocatòria de beques que tinguin en compte la insularitat i que contribueixin a finançar el transport dels estudiants.
- 5.2. Crèdits blans per als estudiants universitaris de les illes.
- 5.3. Ajuts per a estudiants que realitzin el programa Erasmus-Sòcrates.
- 5.4. Ajuts per a associacions d'estudiants universitaris.

Indicadors d'avaluació:

Nombre d'ajuts. Taxa de cobertura de sol·licituds

Nombre de credits concedits.
Taxa de cobertura de sol·licituds

Nombre d'ajuts. Taxa de cobertura de sol·licituds

Nombre d'ajuts. Taxa de cobertura de sol·licituds

Responsables:

Direcció General d'Universitat

Pressupost
2001

100.000.000

Previsió
2002 - 2004

313.000.000

Àrea:

Educació

Objectiu:

6 Potenciar el debat i la reflexió sobre el present i futur de la Universitat

Mesures i actuacions:

6.1. Jornades sobre la realitat del món universitari i línies de futur.

Indicadors d'avaluació:

Nombre d'activitats realitzades.

Nombre d'assistents.

Responsables:

Direcció General d'Universitat

Pressupost
2001

1.000.000

Previsió
2002 - 2004

3.000.000

Àrea:

Educació

Objectiu:

7. Desenvolupar activitats transversals i extraacadèmiques

Mesures i actuacions:

7.1. Obertura de les instal·lacions dels centres docents de titularitat pública, fora de l'horari escolar, a disposició de les administracions locals, de les associacions de pares i mares d'alumnes, i d'entitats sense ànim de lucre, per tal que s'hi duguin a terme activitats complementàries i extraescolars.

7.2. Promoció de l'associacionisme juvenil en l'àmbit estudiantil, especialment en els nivells anteriors a la universitat, donant suport per organitzar-se, facilitant la mediació en casos de conflictes amb els claustres o AMPAS, facilitant assessorament, etc.

7.3. Convenis amb entitats socials per a la utilització dels equipaments informàtics dels centres educatius.

Indicadors d'avaluació:

Nombre de centres a disposició pública. Nombre d'activitats desenvolupades. Nombre de participants en les activitats

Nombre de noves associacions.
Nombre de demandes ateses

Nombre de convenis realitzats.
Taxa de cobertura de sol·licituds

Responsables:

Direcció General d'Administració Educativa

Direcció General de Planificació i Centres

Pressupost
2001

20.000.000

Previsió
2002 - 2004

60.000.000

Àrea:

Educació

Objectiu:

8. Sensibilitzar els joves sobre els hàbits i patrons de mobilitat, per tal de modificar-los i reduir l'impacte negatiu sobre el medi ambient

Mesures i actuacions:

8.1. Desenvolupament d'un programa de sensibilització per a joves sobre:

- La reducció de la mobilitat supèrflua.
- El canvi d'usos en la mobilitat obligada unimodal (vehicle privat), la intermodal (transport col·lectiu, tren, bicicleta i a peu).

8.2. Inclusió dels joves en el debat social sobre el model de transport a les Illes Balears, emmarcat en la difusió i participació dels objectius del Pla Director de Transport Terrestre de les Illes Balears.

Indicadors d'avaluació:

Nombre d'activitats en aquest sentit. Punts de difusió del programa. Nombre de destinataris. Increment de l'ús del transport públic

Presència de representació jove

Responsables:

Direcció General de Mobilitat i Educació Ambiental

Pressupost
2001

500.000

Previsió
2002 - 2004

1.000.000

Àrea:

Educació

Objectiu:

9. Potenciar l'educació ambiental dels joves de les Illes Balears sobre: aigua, residus, energies renovables, biodiversitat (medi natural i gestió forestal), alfabetització ambiental, etc.

Mesures i actuacions:

9.1. Potenciació de l'Aula Mòbil d'Educació Ambiental, de caire interinsular, per cobrir demandes de centres educatius, associacions de joves, setmanes culturals, etc.

9.2. Elaboració de recursos didàctics i publicacions d'educació ambiental orientades específicament a joves.

9.3. Ajuts a projectes i iniciatives d'educació ambiental desenvolupats per associacions de joves.

Indicadors d'avaluació:

Nombre d'intervencions. Nombre de demandes. Nombre de visitants

Nombre de publicacions. Punts de difusió

Nombre de projectes subvencionats. Taxa de cobertures de sol·licituds

Responsables:

Direcció General d'Ordenació i Innovació

Direcció General de Mobilitat i Educació Ambiental

Pressupost
2001

8.000.000

1.666.666

Previsió
2002 - 2004

24.000.000

3.333.334

FONAMENTACIÓ

Tothom coneix els efectes favorables de l'esport en el desenvolupament tant físic com mental de les persones i la quantitat de valors positius que es desprenen de la seva pràctica. Per tant, és obvi que hem d'impulsar que tothom (per tant hi ha d'haver discriminació positiva en famílies de rendes més baixes) tenguí accés a les activitats esportives i que l'oferta sigui de qualitat.

Quan parlem d'esports i joves hem de tenir en compte, també, els que volen fer d'aquesta activitat una professió (és a dir, que l'esport també és per a alguns una eina d'emancipació) amb les dificultats que això té, relacionades amb el cost dels estudis fora de les Illes, per exemple. Hem de tenir en compte, doncs, que la qualitat de l'esport depèn de tenir uns bons formadors i uns bons tècnics que, per arribar a ser-ho, han de tenir la possibilitat de sortir a estudiar i a formar-se, i han de tenir la possibilitat de competir. Per això, s'ha de compensar la insularitat perquè no sigui mai un impediment.

Sens dubte, un tema important és el de les instal·lacions esportives. Per una banda, si som conscients que aquestes són moltes vegades imprescindibles per a la pràctica de l'esport, hem de poder impulsar que n'hi hagi a tots els municipis i que els joves tenguin a prop una instal·lació esportiva. També creim que les instal·lacions esportives són un bon marc que pot oferir als joves una alternativa saludable a l'oferta lúdica convencional. S'han d'estudiar l'ampliació dels horaris d'obertura i la possibilitat d'utilitzar les instal·lacions les nits dels caps de setmana.

Finalment cal assenyalar que en relació amb aquesta àrea s'han de tenir en compte les competències que en matèria d'esports estan transferides als consells insulars.

Àrea:
Esports

Objectiu:
1. Potenciar l'esport per als joves

Mesures i actuacions:
1.1. Augment dels recursos destinats al Programa de l'Esport per a l'Edat Escolar, millorant les prestacions, la informació i la participació dels joves.

Indicadors d'avaluació:
Increment dels recursos. Increment de la participació.

Responsables:
Direcció General d'Esports

<i>Pressupost</i> 2001	<i>Previsió</i> 2002 - 2004
15.000.000	45.000.000

Àrea:
Esports

Objectiu:
2. Donar suport a la formació dels esportistes i tècnics esportius

Mesures i actuacions:
2.1. Desenvolupament d'un pla singular de subvencions per a la promoció dels esportistes i tècnics esportius de les Illes Balears.

Indicadors d'avaluació:
Nombre d'ajuts concedits. Taxa de cobertura de sol·licituds

2.2. Manteniment d'un 20% de les matrícules dels cursos que ofereix l'Escola Balear de l'Esport.

Percentatge de cursos amb reducció de matrícula

2.3. Manteniment de l'augment de l'oferta de cursos que ofereix l'Escola Balear de l'Esport i impartició de nous cursos a Menorca i Eivissa.

Nombre de nous cursos

Responsables:
Direcció General d'Esports

<i>Pressupost</i> 2001	<i>Previsió</i> 2002 - 2004
9.500.000	28.500.000

Àrea:
Esports

Objectiu:
3. Millorar del rendiment esportiu

Mesures i actuacions:

3.1. Augment, mitjançant el suport al pla de millora tècnica, de la presència d'esportistes no professionals de les Illes Balears en esdeveniments i competicions nacionals i internacionals.

Indicadors d'avaluació:

Nombre de beneficiaris. Taxa de cobertura de sol·licituds

Responsables:

Direcció General d'Esports

Pressupost
2001

2.300.000

Previsió
2002 - 2004

6.900.000

Àrea:
Esports

Objectiu:
4. Donar suport als desplaçaments dels i les esportistes

Mesures i actuacions:

4.1. Renovació del conveni marc de col·laboració entre la Conselleria de Benestar Social i el Grup Iberia per aconseguir millorar els descomptes per desplaçaments entre illes i de les Illes a la Península.

Indicadors d'avaluació:

Existència del conveni. Millora dels descomptes per desplaçament. Nombre de

4.2. Aplicació d'un 25% de descompte, acumulable als descomptes per resident, sobre tarifes per als vols interinsulars del Grup Iberia.

Nombre de beneficiaris. Taxa de cobertura de sol·licituds

4.3. Aplicació del 40% de descompte, acumulable al descompte per resident, sobre tarifes mini per als vols Illes Balears-Península-Canàries del Grup Iberia.

Nombre de beneficiaris. Taxa de cobertura de sol·licituds

4.4. Aplicació del 20% de descompte, acumulable al descompte per resident, sobre tarifes turista pels vols Illes Balears-Península-Canaries del Grup Iberia

Nombre de beneficiaris. Taxa de cobertura de sol·licituds

4.5. Pla d'ajuts per als desplaçaments interinsulars dels esportistes de les Illes Balears amb motiu dels campionats i/o lligues nacionals i/o autonòmiques.

Nombre de beneficiaris. Taxa de cobertura de sol·licituds

4.6. Pla d'ajuts per als desplaçaments dels esportistes de les Balears amb motiu dels campionats i/o lligues nacionals i/o autonòmiques.

Nombre de beneficiaris. Taxa de cobertura de sol·licituds

Responsables:

Direcció General d'Esports

Pressupost
2001

30.000.000

Previsió
2002 - 2004

90.000.000

FONAMENTACIÓ

Juntament amb la feina, l'habitatge representa un dels elements fonamentals en el procés d'emancipació dels joves i, per tant, en el camí cap a la seva autonomia personal i cap a la seva inserció social plena dins la societat. L'habitatge proporciona als joves un espai vital personal on poden organitzar i desenvolupar el seu projecte de vida, a la vegada que els fa responsables de noves obligacions.

Els canvis produïts en el mercat laboral, caracteritzat per la flexibilització de les relacions laborals (amb un alt grau d'inestabilitat contractual i un baix nivell de salaris), juntament amb la rigidesa del sistema d'accés a l'habitatge (sempre vinculat a una situació laboral estable), condicionen aquest procés d'emancipació dels joves.

A tot això hi hem d'afegir la millora de les relacions intergeneracionals, l'existència i el foment de la cultura de la compra dins la nostra societat, en contra de la cultura del lloguer com a primera opció en aquest procés d'autonomia personal i la falta d'alternatives que contemplin solucions per a les diferents tipologies de joves (amb diferents necessitats i en circumstàncies diferents).

A més, s'ha de tenir present en tot moment la realitat de tots els col·lectius més desfavorits (joves amb pocs recursos econòmics, amb dificultats d'integració social i laboral, discapacitats), que veuen agreujades les seves possibilitats d'accés a un habitatge digne.

La insularitat, com a característica de la nostra comunitat autònoma, i la concentració a Mallorca de recursos plantegen grans dificultats als estudiants de les altres illes a l'hora de trobar allotjament per continuar els estudis (generalment universitaris). Aquesta situació s'esdevé com a conseqüència de la manca de residències per a estudiants a Palma i per la manca d'una oferta d'allotjaments adequats a les seves necessitats específiques (període de lloguer, preus, compartició amb altres companys).

Les mesures i les actuacions següents tenen com a objectius: apostar decididament pel lloguer com a sistema preferent d'accés a l'habitatge; promoure l'adquisició i la rehabilitació de pisos ja construïts; plantejar alternatives per als estudiants desplaçats; afavorir, mitjançant mesures d'acció positiva, la integració de tots els col·lectius més desfavorits.

Altres tipus d'actuacions que tendeixen a afavorir l'accés dels joves a l'habitatge són: la cessió de sòl per part dels ajuntaments per a la construcció de promocions de lloguer; recuperació dels nuclis històrics; penalització dels habitatges en desús mitjançant un augment progressiu de les càrregues.

Totes aquestes mesures i actuacions signifiquen un canvi de mentalitat de tota la societat per afrontar el tema de l'habitatge com un dret i no com un simple bé econòmic, objecte de transacció i subjecte únicament a les tendències del mercat.

Àrea:

Habitatge

Objectiu:

1. Facilitar l'accés dels joves a l'habitatge de lloguer com a sistema preferent d'accés a l'habitatge.

Mesures i actuacions:

1.1. Accions concretes d'informació mitjançant l'elaboració de publicacions, plana web a Internet, xerrades i accions formatives dirigides tant als informadors com als mediadors juvenils.

- Creació d'enllaços a la pàgina d'Internet de la Direcció General d'Arquitectura i Habitatge (www.caib.es/catevadebellnou) i a les pàgines d'Internet de la Direcció General de Joventut (dgjovent.caib.es) i d'Informació juvenil (infojove.caib.es).

1.3. Habitatges de lloguer social per part de les diferents administracions públiques, amb una major implicació de les administracions locals com a ens més propers als ciutadans.

1.4. Establiment d'un sistema d'ajuts econòmics per a l'accés a l'habitatge en règim de lloguer prioritzant sempre les rendes més baixes.

1.5. Construcció de "foyers" (pas intermedi entre residències i pisos de lloguer). Cada habitatge està plenament equipat però hi ha serveis i espais comuns.

Indicadors d'avaluació:

Nombre d'activitats per tipus.
Nombre de destinataris. Nombre de material repartit. Existència dels enllaços

Nombre d'habitatges de lloguer municipals per a ús de joves

Nombre de joves beneficiaris dels ajuts. Taxa de cobertura de sol·licituds

Nombre de places de "foyer".
Taxa de cobertura de sol·licituds

Responsables:

Direcció General d'Arquitectura i Habitatge
Direcció General de Joventut
Institut Balear de l'Habitatge (IBAVI)

Pressupost
2001

1.500.000
500.000.000

Previsió

2002 - 2004
250.000.000
4.500.000
1.500.000.000

Àrea:

Habitatge

Objectiu:

2. Facilitar l'accés dels joves a l'adquisició i rehabilitació del primer habitatge, i promocionar la compra i rehabilitació d'habitatges, sobretot pel que fa al que ja es troba construït (habitatges de segona mà)⁵

Mesures i actuacions:

- 2.1. Informació i assessorament del procés d'adquisició i finançament.
- 2.2. Subvencions per les despeses de formalització dels préstecs hipotecaris, fins a un màxim del 15% del cost.

2.3 Ajudes per a l'adquisició d'habitatges per a joves d'entre 18 i 35 anys (tant per nova construcció de protecció oficial com per la ja construïda) per part dels diferents nivells d'administracions públiques.

2.4. Ajuts per a la rehabilitació d'habitatges.

2.5. Promoció del cooperativisme i d'altres formes que garanteixen l'accés a l'habitatge digne a preu de cost com a sistema alternatiu d'accés a l'habitatge.

Responsables:

Direcció General d'Arquitectura i Habitatge
Direcció General de Joventut

Indicadors d'avaluació:

Nombre de persones ateses

Nombre de beneficiaris. Taxa de cobertura de sol·licituds.
Increment del nombre de subvencions concedides

Nombre de beneficiaris. Taxa de cobertura de sol·licituds

Nombre de beneficiaris. Taxa de cobertura de sol·licituds.
Increment del nombre d'ajuts

Nombre de projectes. Nombre de beneficiaris

	<i>Pressupost</i>	<i>Previsió</i>
	<i>2001</i>	<i>2002 - 2004</i>
	230.000.000 ⁶	690.000.000
	1.000.000	3.000.000

⁵ La Direcció General d'Arquitectura i Habitatge en el marc del Programa Pla Habitatge disposa per a l'any 2001 de 1.000.000.000 de pessetes per a l'abonament de subvencions reconegudes en la normativa vigent en matèria d'adquisició i rehabilitació d'habitatge, que de forma preferent regula al col·lectiu específic de joves menors de 35 anys.

⁶ Estimació feta a partir de les dades de l'any 1999. Es concediren més de 230 milions per a l'adquisició d'Habitatges de protecció oficial a joves fins a 35 anys. La quantitat final dependrà de la demanda.

Àrea:
Habitatge

Objectiu:

3. Dur a terme mesures d'acció positiva per facilitar la integració social dels col·lectius de joves més desfavorits dins la nostra societat.

Mesures i actuacions:

3.1. Reserva d'una part de les promocions socials per a aquests col·lectius.

3.2. Subvencions per a l'adequació dels habitatges a les necessitats dels joves discapacitats, en el cas de compra i de lloguer sempre que es compti amb el permís del propietari.

3.3. Subvencions per a pisos de transició.

Indicadors d'avaluació:

Percentatge de joves sobre el total de beneficiaris. Taxa de cobertura de sol·licituds

Nombre de beneficiaris. Taxa de cobertura de sol·licituds

Nombre de demandes. Nombre de pisos. Nombre de places

Responsables:

Direcció General d'Arquitectura i Habitatge
Institut Balear d'Afers Socials (IBAS)
Institut Balear de l'Habitatge (IBAVI)

*Pressupost
2001*

*Previsió
2002 - 2004*

3.000.000

12.000.000

FONAMENTACIÓ

La finalitat general d'aquestes mesures i actuacions és col·laborar en el procés de maduració i integració del jove, mitjançant la informació i l'assessorament des d'un punt de vista potenciador de la responsabilitat i de la iniciativa dels joves, de compromís en la recerca de solucions i alternatives a les pròpies necessitats, i de construcció i refermament de la pròpia personalitat en un context de respecte pels valors democràtics.

Tant la maduració com la integració són processos absolutament personals. Perquè aquests processos se realitzin d'una manera saludable és necessari que l'individu sigui prou conscient per poder prendre decisions, i a la vegada l'entorn ha de permetre que aquestes decisions i iniciatives es puguin dur a terme.

La informació, l'assessorament i la mediació poden ser instruments que facilitin aquest procés, encara que és obvi que no són els únics. En aquest context, l'informador ha de ser un element *mirall* dels desigs dels joves, però mai un inductor. L'informador ha d'acompanyar i mediar perquè la informació es converteixi en coneixement i recurs per a l'acció.

Si la informació ha de servir de catalitzador per al procés de maduració i sobretot d'integració dins la societat, si la informació ha de col·laborar amb el ciutadà jove ho ha de fer des de certa perspectiva. Els informadors han de transmetre valors com la tolerància, el consum responsable, el no-sexisme, la solidaritat i el respecte pel medi. Això implica que la informació és un aspecte transversal que afecta totes les àrees i totes les actuacions per a joves, motiu pel qual es contemplan mesures informatives a totes les àrees. Però també té aspectes específics, sobretot pel que fa a l'estructura de serveis i a la seva organització, que justifica tot plegat la seva menció per separat.

Àrea:

Informació i mediació

Objectiu:

1. Afavorir la coordinació dels recursos informatius per a joves

Mesures i actuacions:

- 1.1. Jornades de polítiques informatives per a joves.

- 1.2. Cursos multidisciplinars de comunicació i informació jove per a tècnics municipals.

Indicadors d'avaluació:

Nombre de participants. Grau de satisfacció dels participants

Nombre d'activitats formatives.
Nombre d'assistents. Grau de satisfacció dels participants

Responsables:

Direcció General de Joventut

Pressupost
2001

6.500.000

Previsió
2002 - 2004

19.500.000

Àrea:

Informació i mediació

Objectiu:

2. Potenciar els serveis d'informació jove, com a eines descentralitzades i especialitzades en informació i joves

Mesures i actuacions:

- 2.1. Manteniment d'una estructura de centres d'informació d'acord amb les diferents necessitats de cada illa.

- 2.2. Subvencions als serveis i punts d'informació jove.

- 2.3. Cursos de formació d'informadors juvenils

- 2.4. Manteniment de corresponsalies amb entitats socials per a la informació jove.

Indicadors d'avaluació:

Nombre de centres d'informació.
Nombre de persones ateses.
Horari d'atenció al públic.
Condicions laborals del personal dels centres

Nombre de centres subvencionats. Taxa de cobertura de sol·licituds

Nombre d'activitats formatives.
Nombre d'alumnes. Grau de satisfacció dels participants

Nombre d'entitats col·laboradores.
Grau de satisfacció dels corresponsals. Grau de satisfacció dels usuaris. Nombre de demandes

Responsables:

Direcció General de Joventut

Pressupost
2001

51.000.000

Previsió
2002 - 2004

153.000.000

Àrea:

Informació i mediació

Objectiu:

3. Facilitar l'assessorament individualitzat als joves sobre aquells temes que impliquin presa de decisions

Mesures i actuacions:

3.1. Assessoria jurídica.

3.2. Assessoria d'estudis i formació.

3.3. Assessoria laboral.

3.4. Assessoria d'autoocupació.

3.5. Assessoria d'habitatge.

3.6. Facilitar la implantació de borses de treball i d'habitatge en els serveis d'informació jove.

3.1. Assessoria de salut.

Indicadors d'avaluació:

Nombre de demandes ateses.

Grau de satisfacció dels usuaris

Nombre de projectes implantats.
Taxa de cobertura

Nombre de demandes ateses.

Grau de satisfacció dels usuaris

Responsables:

Direcció General de Joventut

Pressupost
2001

17.500.000

Previsió
2002 - 2004

52.500.000

Àrea:

Informació i mediació

Objectiu:

4. Augmentar el nivell de qualitat dels serveis d'informació jove

Mesures i actuacions:

4.1. Desenvolupament de criteris de qualitat dels serveis segons es recull a la normativa.

4.2. Avaluació de la qualitat dels serveis d'informació jove del Govern.

Indicadors d'avaluació:

Establiment de criteris de qualitat.

Grau de compliment dels criteris establerts

Nombre de projectes d'avaluació implementats. Taxa de cobertura

Responsables:

Direcció General de Joventut

Pressupost
2001

1.000.000

Previsió
2002 - 2004

3.000.000

Àrea:

Informació i mediació

Objectiu:

5. Afavorir l'ús conscient de les noves tecnologies

Mesures i actuacions:

5.1. Ús gratuït d'Internet en els centres d'informació jove.

5.2. Promoció de la plana web d'Infojove com a instrument de comunicació entre els joves, i per fer-los arribar tota la informació que els pugui interessar.

Indicadors d'avaluació:

Nombre de punts disponibles.
Taxa de cobertura. Nombre d'usuaris

Nombre de visitants a la pàgina WEB.

Responsables:

Direcció General de Joventut

Pressupost

2001

3.000.000

Previsió

2002 - 2004

9.000.000

Àrea:

Informació i mediació

Objectiu:

6. Establir sistemes de comunicació per aconseguir una major difusió de la informació, una major capacitat de participació i una presa de decisions conscient

Mesures i actuacions:

6.1. Edició i distribució d'un butlletí de difusió d'activitats i temes d'associacionisme.

6.2. Edició d'una publicació d'informació sobre esdeveniments i actualitat juvenil.

6.3. Edició i distribució d'una revista amb articles d'opinió i diàleg sobre temàtica social.

6.4. Programació i emissió radiofònica per oferir informació d'actualitat de caire institucional, cultural i d'interès per als joves.

Responsables:

Direcció General de Joventut

Indicadors d'avaluació:

Nombre de col·laboradors del butlletí. Total material repartit. Punts de difusió

Nombre de col·laboradors de la publicació. Nombre de punts de difusió. Nombre de publicacions repartides

Nombre de col·laboradors de la revista. Nombre de punts de difusió. Nombre de publicacions repartides

Índex d'audiència. Horari d'emissió. Nombre de col·laboradors

Pressupost
2001

Previsió
2002 - 2004

44.800.000

134.400.000

Àrea:

Informació i mediació

Objectiu:

7. Crear serveis de mediació juvenil als municipis

Mesures i actuacions:

7.1. Desenvolupament de serveis de mediació juvenil per tal d'acostar els recursos existents als grups de joves, formals i no formals, dels diferents municipis.

Indicadors d'avaluació:

Nombre de municipis implicats. Taxa de cobertura de municipis. Nombre de mediadors. Nombre d'actuacions

Responsables:

Direcció General de Joventut

Pressupost
2001

14.000.000

Previsió
2002 - 2004

42.000.000

FONAMENTACIÓ

La qüestió de la participació va més enllà de les polítiques de joventut. La democràcia com a forma de govern ha experimentat un canvi en el sentit d'implicar de cada vegada més les entitats associatives en la presa de decisions. La participació ciutadana en la vida associativa exemplifica un model més actiu de democràcia. Les associacions i els moviments socials neixen de la lliure voluntat de la ciutadania, de l'esperit crític i reivindicatiu en l'exercici democràtic. És per això que la democràcia també ha d'afavorir una major participació dels moviments socials, de manera que les associacions siguin espais de socialització on el compromís de cadascú evidenciï que la democràcia requereix un diàleg social costant. En aquest sentit, cal remarcar que la participació ha de ser conseqüència d'una consciència cívica ciutadana de col·laboració amb la construcció, el funcionament i la millora de la societat. Per tant, s'ha de promoure que la ciutadania tenguí i trobi vies d'interlocució amb els poders públics i, alhora, que l'Administració pública reculli les inquietuds i les demandes dels ciutadans.

Perquè el jovent se senti part de la societat ha de poder participar de tots els processos on hi estigui implicat. Per facilitar aquest procés de participació, són necessaris tres aspectes: a) Motivació: "s'ha de voler participar". La participació social com a interès subjectiu o ideològic, com a necessitat d'expressar i formar part d'un grup. b) Formació: "el saber participar." La participació social requereix una formació general que afecta tant l'educació formal com la no formal. c) Organització: "on participar". Estructures que facilitin la participació social.

Així, caldria fer un nou contracte entre els poders públics i el món associatiu en què es definissin unes línies d'actuació públiques i exigibles que tinguessin en compte aquests aspectes. Les relacions entre les administracions i el teixit associatiu haurien d'entrar en una nova cultura política, en la qual hauria de transmetre a l'Administració les preocupacions de la ciutadania, la qual cosa seria una de les seves finalitats principals. El moviment associatiu ha de perdre la por política, ha de canviar per fer que sigui possible i necessari traslladar a les administracions propostes i demandes concretes treballades des del teixit associatiu. Aquest nou impuls a la política participativa ha d'afavorir necessàriament que les accions dels poders públics siguin l'expressió de les demandes socials.

Àrea:

Participació, associacionisme i cooperació

Objectiu:

1. Donar suport a la participació dels joves en organitzacions diverses

Mesures i actuacions:

- 1.1. Proposta d'aprovació d'una llei de participació jove on es contempli:
- El marc general que permeti la participació activa dels joves en la vida social i política.
 - S'ampliïn les finalitats del Consell de la Joventut de les Illes Balears (CJIB).
 - El reconeixement de la funció dels consells territorials.

- 1.2. Suport a plataformes o consells d'associacions de joves, facilitant-los les tasques de coordinació i informació, reconeixent-los com a interlocutors vàlids, a fi de promoure la codecisió entre el món associatiu i l'Administració.

Indicadors d'avaluació:

Realització de la proposta

Nombre de demandes ateses.
Nombre d'activitats realitzades en aquest sentit

Responsables:

Direcció General de Joventut

Pressupost
2001

9.500.000

Previsió
2002 - 2004

30.000.000

Àrea:

Participació, associacionisme i cooperació

Objectiu:

2. Reconèixer el Consell de la Joventut de les Illes Balears (CJIB) com a òrgan que promou l'associacionisme i la participació jove, establint una línia de treball conjunta a l'hora de fer política amb els joves i per als joves.

Mesures i actuacions:

- 2.1. Proposta de modificació de la Llei de creació del CJIB per permetre que:
- Les organitzacions de més de 50 associats puguin ser membres de ple dret.
 - Els Consells Locals puguin ser membres de ple dret.
- 2.2. Suport al desenvolupament de les funcions del CJIB pel que fa a:
- Col·laboració amb l'Administració autonòmica en la preparació i la realització d'estudis, l'emissió d'informes, etc.
 - Participació en els consells o organismes consultius que l'Administració de la comunitat autònoma estableixi.
 - Proposta als poders públics de l'adopció de mesures relacionades amb la finalitat que li és pròpia.

Indicadors d'avaluació:

Realització de la proposta

Nombre d'estudis, informes i publicacions fets en col·laboració.
Nombre de consells o organismes consultius en els quals hi participen

Responsables:

Direcció General de Joventut

Àrea:

Participació, associacionisme i cooperació

Objectiu:

3. Potenciar els espais de participació jove.

Mesures i actuacions:

3.1. Creació d'espais de participació juvenil per a l'avaluació de necessitats i coordinació d'iniciatives i programes per a joves.

Indicadors d'avaluació:

Nombre d'associacions representades. Nombre de propostes sorgides. Nombre d'iniciatives coordinades. Nombre de programes duits a terme

Responsables:

Direcció General de Joventut

Pressupost
2001

10.000.000

Previsió
2002 - 2004

30.000.000

Àrea:

Participació, associacionisme i cooperació

Objectiu:

4. Potenciar l'associacionisme i la promoció de l'associacionisme juvenil

Mesures i actuacions:

4.1. Creació d'espais per donar a conèixer l'associacionisme juvenil.

Indicadors d'avaluació:

Nombre d'activitats desenvolupades. Augment d'inscripcions al registre d'associacions juvenils

4.2. Campanyes de sensibilització que transmetin la importància que els joves s'organitzin i s'associïn.

Nombre de campanyes realitzades. Punts de difusió. Increment nombre d'associacions

4.3. Formació als responsables d'associacions Juvenils: gestió d'entitats, autoavaluació, acollida de joves, adequació de projectes.

Nombre d'accions formatives. Nombre de destinataris. Grau de satisfacció dels destinataris

4.4. Ajuts a les associacions juvenils perquè puguin realitzar les seves pròpies activitats.

Nombre d'ajuts concedits. Taxa de cobertura de sol·licituds

4.5. Jornades de debat sobre associacionisme i participació.

Nombre de participants. Nombre d'associacions participants. Grau de satisfacció dels participants

4.6. Estudis i publicacions relacionats amb temes d'associacionisme.

Nombre i tiratge de les publicacions finançades. Punts de difusió

Responsables:

Direcció General de Joventut

Pressupost
2001

43.500.000

Previsió
2002 - 2004

130.500.000

Àrea:

Participació, associacionisme i cooperació

Objectiu:

5. Afavorir l'intercanvi d'experiències de les associacions juvenils de les Illes amb les de les altres comunitats autònomes i d'Europa

Mesures i actuacions:

5.1. Ajuts tècnics i econòmics per a la realització de projectes de mobilitat juvenil.

5.2. Creació de comissions tècniques de debat amb participació de les entitats juvenils per a l'elaboració de projectes

5.3. Ajuts a entitats que treballin amb joves desfavorits per fer intercanvis juvenils.

Indicadors d'avaluació:

Nombre de demandes ateses.
Nombre de d'ajuts concedits.
Taxa de cobertura. Grau de satisfacció dels participants

Nombre de projectes. Nombre d'entitats participants

Nombre de d'ajuts concedits.
Taxa de cobertura. Grau de satisfacció dels participants

Responsables:

Direcció General de Joventut

Pressupost
2001

10.000.000

Previsió
2002 - 2004

30.000.000

Àrea:

Participació, associacionisme i cooperació

Objectiu:

6. Promoure el voluntariat entre els joves i la seva formació com a forma de participació social

Mesures i actuacions:

6.1. Jornades de debat sobre voluntariat i cooperació.

6.2. Jornades de formació específica (Seminari de treball).

6.3. Suport documental a les entitats que treballen en la formació específica.

6.4. Creació d'àmbits de debat permanent que permetin l'encontre i el diàleg entre les diferents entitats que treballen amb voluntaris i cooperants. (Cicles d'estudis)

Indicadors d'avaluació:

Nombre de participants. Grau de satisfacció dels participants

Nombre de seminaris. Nombre d'alumnes. Grau de satisfacció dels participants

Nombre de demandes ateses.
Taxa de cobertura de sol·licituds

Nombre d'entitats participants.
Nombre de reunions anuals

Responsables:

Direcció General de Cooperació

Direcció General de Joventut

Pressupost
2001

3.500.000

5.000.000

Previsió
2002 - 2004

10.500.000

15.000.000

Àrea:

Participació, associacionisme i cooperació

Objectiu:

7. Donar suport a iniciatives i projectes de solidaritat i cooperació de joves i col·lectius juvenils

Mesures i actuacions:

7.1. Suport als diferents estaments (consells insulars i ajuntaments) perquè puguin propiciar l'assessorament per a la realització de projectes i/o iniciatives de cooperació.

7.2. Beques d'investigació sobre la cooperació.

7.3. Beques per treballar a països del sud en projectes de cooperació com a cooperants i/o voluntaris.

Indicadors d'avaluació:

Nombre de demandes ateses.
Nombre de projectes i/o iniciatives desenvolupats

Nombre de beques concedides.
Taxa de cobertura de sol·licituds

Nombre de beques concedides
Taxa de cobertura de sol·licituds

Responsables:

Direcció General de Cooperació

Pressupost
2001

21.000.000

Previsió
2002 - 2004

63.000.000

Àrea:

Participació, associacionisme i cooperació

Objectiu:

8. Potenciar i donar suport a processos educatius, formatius i informatius sobre la importància de la convivència intercultural en l'exercici de la ciutadania i la participació democràtica.

Mesures i actuacions:

8.1. Suport econòmic per a la realització de material d'educació intercultural en qualsevol suport (material imprès, pàgina web, CD, etc.)

8.2. Suport als centres educatius perquè puguin potenciar els valors de la solidaritat, la interculturalitat i l'educació per a la pau i la cooperació.

- Cicle de conferències als instituts.
- Tallers i cinema sobre els pobles indígenes als instituts.
- Campanya de consum responsable.
- Exposicions als centres escolars.
- Tallers d'educació per a la pau i la cooperació als instituts.
- Programa Intercultural d'educació per la pau i la cooperació.

8.3. Accions destinades a fomentar el coneixement cultural de les minories que viuen a la nostra comunitat.

8.4. Escola per a Joves Cooperants

Indicadors d'avaluació:

Nombre i tiratge dels projectes finançats. Població destinatària

Nombre d'activitats realitzades per tipus. Nombre de centres participants

Nombre d'activitats per tipus.
Població destinatària

Nombre de participants. Grau de satisfacció dels participants.
Percentatge de cooperants entre els participants

Responsables:

Direcció General d'Ordenació i Innovació

Direcció General de Cooperació

Pressupost
2001

15.000.000

23.000.000

Previsió
2002 - 2004

218.000.000

45.000.000

Àrea:

Participació, associacionisme i cooperació

Objectiu:

9. Promoure les activitats juvenils que fomentin els valors de la interculturalitat i la convivència entre els pobles.

Mesures i actuacions:

9.1. Suport a programes i activitats realitzats per joves que promoguin els valors de la convivència i l'enriquiment intercultural, així com el respecte als drets humans.

9.2. Suport als intercanvis internacionals entre els joves de les Illes Balears i els joves de països del Sud que participin en projectes de cooperació.

Indicadors d'avaluació:

Nombre de projectes finançats.
Taxa de cobertura de sol·licituds

Nombre de beneficiaris. Taxa de cobertura de sol·licituds. Grau de satisfacció

Responsables:

Direcció General de Cooperació
Direcció General de Joventut

Pressupost
2001

2.000.000

10.000.000

Previsió
2002 - 2004

6.000.000

30.000.000

Àrea:

Participació, associacionisme i cooperació

Objectiu:

10. Potenciar i crear espais d'encontre, de diàleg i d'investigació amb la participació dels joves i associacions que treballen en la cooperació

Mesures i actuacions:

10.1. Realització de l'Escola d'Estiu per a la Solidaritat i la Cooperació.

10.2. Desenvolupament de la Mostra Solidària.

Indicadors d'avaluació:

Nombre d'activitats formatives.
Nombre d'entitats o associacions participants. Grau de satisfacció dels participants

Nombre d'entitats participants.
Nombre de visitants. Grau de satisfacció de les entitats participants

Responsables:

Direcció General de Cooperació
Direcció General de Joventut

Pressupost
2001

8.000.000

10.000.000

Previsió
2002 - 2004

24.000.000

30.000.000

Àrea:

Participació, associacionisme i cooperació

Objectiu:

11. Donar participació als joves en el consens del disseny dels viaris del Pla de Vials no Motoritzats de les Illes Balears

Mesures i actuacions:

11.1. Inclusió de representants de les entitats de joves representatives, a cada nivell territorial, en tots els òrgans de debat i formació per al consens sobre els viaris del Pla de Vials no Motoritzats de les Illes Balears

Indicadors d'avaluació:

Nombre d'associacions representades. Nombre d'òrgans de debat amb representació jove

Responsables:

Direcció General de Mobilitat i Educació Ambiental

Pressupost
2001

166.666

Previsió
2002 - 2004

333.334

Àrea:

Participació, associacionisme i cooperació

Objectiu:

12. Potenciar la participació dels joves en les diverses actuacions de l'Administració autonòmica orientades a l'educació ambiental

Mesures i actuacions:

12.1. Participació de col·lectius joves en el Fòrum d'Educació Ambiental de les Illes Balears (de caire permanent), com a marc social ampli per a actuacions intersectorials amb les finalitats de l'educació ambiental.

Indicadors d'avaluació:

Nombre d'associacions representades

Responsables:

Direcció General de Mobilitat i Educació Ambiental

Pressupost
2001

166.666

Previsió
2002 - 2004

333.334

FONAMENTACIÓ

Les polítiques juvenils i sanitàries tradicionals no han abordat el comportament dels joves fins que no ha pertorbat el sistema de valors, estils de vida i model social dels grups de més edat. Aquesta pertorbació que senten les persones adultes ha condicionat que les mesures de control proliferin, des d'una perspectiva d'ordre públic i moral, fins i tot quan es tracta de qüestions que afecten la salut. La salut dels joves tampoc no sol ser un objectiu prioritari dels sistemes de salut, perquè possiblement, si els comparem amb els infants i les persones majors, els adolescents i els joves pateixen pocs trastorns que amenacin la seva vida. No obstant això, és durant l'adolescència quan s'estableixen i consoliden els hàbits que tindran conseqüències a mig o llarg termini sobre la salut. Per això, l'adolescència s'ha de considerar l'etapa més vulnerable de la vida.

Invertir en la salut dels joves significa preparar el futur. El desenvolupament d'una societat depèn de l'increment constant de poblacions educades, saludables i productives.

La salut és un dret fonamental de totes les persones, i és la condició que permet desplegar i exercir les pròpies facultats amb harmonia i en relació amb l'entorn propi. Per això, la prevenció i la promoció de la salut és una responsabilitat pública i un deure de les institucions comunitàries.

Els aspectes que s'han identificat com a prioritaris per a la promoció de la salut de l'adolescent i el jove són: l'alimentació, l'exercici físic, el consum de tabac, alcohol i altres drogues, la sexualitat, i els comportaments de risc i desviats.

En aquesta àrea no falten actuacions. Però són accions que no estan coordinades, perquè es concentren en els àmbits que presenten més facilitats (com l'escolar), s'hi observen repeticions causades per una manca de claredat de competències, algunes actuacions tenen metodologies incompatibles i contradictòries amb les altres i deixen buits de població i de necessitats sense atendre.

La iniciativa hauria de ser del sistema de salut a partir de les necessitats detectades en els diversos sectors a través dels altres sistemes del benestar, com ara l'educatiu, de serveis socials, laboral, etc. Alhora, les actuacions s'haurien de desenvolupar a partir de les competències i les metodologies que són pròpies de cada sistema, i s'hauria de fer d'una manera articulada que permetés aprofitar el guany que pot generar la sinergia de les diverses actuacions.

S'ha de tenir present que, en aquest context i al llarg de la legislatura, és previsible que es completi la transferència de les competències de l'INSALUD, la qual cosa augmentarà la capacitat d'actuació de la Conselleria de Sanitat i Consum.

Àrea:
Salut

Objectiu:

1. Promoure hàbits saludables, la protecció de la salut i la prevenció de malalties

Mesures i actuacions:

1.1. Inclusió de mòduls d'educació i promoció de la salut en els cursos de formació dels educadors i monitors de temps lliure.

1.2. Elaboració i distribució de materials de suport per a l'actuació dels educadors a l'àmbit del lleure.

1.3. Suport a les activitats preventives de les entitats.

1.4. Promoció, entre les persones joves, de l'ús dels recursos del sistema de salut i de serveis socials a través dels serveis d'informació juvenil.

1.5. Conveni amb els ajuntaments per facilitar l'ús dels espais esportius dels centres escolars en els municipis.

Indicadors d'avaluació:

Nombre de nous mòduls.
Percentatge d'Escoles de Temps Lliure que han impartit els mòduls

Nombre i tiratge de les publicacions. Punts de difusió

Nombre de demandes ateses.
Taxa de cobertura de sol·licituds

Elaboració de material per a la difusió

Nombre de centres que convenien i Nombre de municipis beneficiats. Taxa de cobertura

Responsables:

Direcció General de Joventut

Direcció General de Planificació i Centres

Pressupost
2001

3.000.000

Previsió
2002 - 2004

12.000.000

Àrea:
Salut

Objectiu:

2. Reforçar l'educació per a la salut en l'àmbit educatiu

Mesures i actuacions:

2.1. Acord de col·laboració, dins l'any 2001, entre els sistemes educatiu i de salut per tal de:

- Abordar la formació del professorat en matèria d'educació per a la salut (prevenció de drogues, educació sexual, VIH/sida, hàbits alimentaris, etc.).
- Elaborar i distribuir materials de suport a l'actuació del professorat.
- Obrir i mantenir un registre d'actuacions d'educació per a la salut en els centres educatius.
- Establir un sistema de difusió d'activitats.

2.2. Elaboració de material pedagògic, establint un acord amb Educació per integrar la formació i sensibilització en matèria de salut laboral i prevenció de riscos laborals dirigits a ESO i FP

Indicadors d'avaluació:

Realització de l'acord. Nombre d'activitats realitzades. Nombre i tiratge del material. Existència del registre

Nombre i tiratge de les publicacions. Punts de difusió

Responsables:

Direcció General de Treball i Salut Laboral

Direcció General de Sanitat

Direcció General d'Ordenació i Innovació

Pressupost
2001

2.500.000

Previsió
2002 - 2004

7.500.000

Àrea:
Salut

Objectiu:

3. Estimular comportaments i hàbits saludables en matèria alimentària

Mesures i actuacions:

- 3.1. Assessorament als menjadors juvenils per tal que ofereixin un dieta equilibrada.
- 3.2. Supervisió de les dietes dels joves en les activitats de vacances organitzades o patrocinades per la Direcció General de Joventut.

Indicadors d'avaluació:

Nombre de centres atesos

Nombre de supervisions realitzades. Taxa de cobertura d'activitats

Responsables:

Direcció General de Joventut

Pressupost
2001

1.500.000

Previsió
2002 - 2004

4.500.000

Àrea:
Salut

Objectiu:

4. Fomentar un comportament sexual més segur

Mesures i actuacions:

- 4.1. Campanyes per fomentar relacions sexuals més segures i que eduquin el jove en la reducció de riscs.
- 4.2. Campanyes específiques dirigides a dones joves sobre relacions sexuals segures.
- 4.3. Facilitar l'obtenció d'anticonceptius de barrera que protegeixen contra els embarassos no desitjats i contra les infeccions, especialment en els grups més vulnerables.

Indicadors d'avaluació:

Nombre de campanyes desenvolupades. Nombre de destinataris. Nombre de material repartit. Punts de difusió

Nombre de campanyes desenvolupades. Nombre de destinataris. Nombre de material repartit. Punts de difusió

Nombre d'anticonceptius repartits. Punts de difusió. Població destinatària

Responsables:

Direcció General de Joventut
Direcció General de Sanitat
Institut Balear de la Dona

Pressupost
2001

1.000.000

5.000.000

10.650.000

Previsió
2002 - 2004

3.000.000

15.000.000

31.950.000

Àrea:
Salut

Objectiu:

5. Fomentar el comportament de demanda d'assistència sanitària

Mesures i actuacions:

5.1. Campanyes sobre les malalties de transmissió sexual (MTS) dirigides a grups específics per donar-ne a conèixer els senyals d'alerta i les seves manifestacions.

5.2. Campanyes de sensibilització entre la població que manifesta símptomes de MTS o que sospita que s'ha infectat, perquè sol·liciti atenció mèdica tan aviat com sigui possible.

5.3. Creació de serveis d'atenció als joves en matèria de sexualitat, malalties de transmissió sexual i planificació familiar.

Indicadors d'avaluació:

Realització de la campanya.
Nombre de campanyes recordatori realitzades a l'any.
Punts de difusió. Total material repartit

Realització de la campanya.
Nombre de campanyes recordatori realitzades a l'any.
Punts de difusió. Total material repartit. Nombre de demandes d'assistència sanitària per MTS

Nombre de centres d'atenció.
Nombre de demandes ateses

Responsables:

Direcció General de Sanitat

Pressupost
2001

4.000.000

Previsió
2002 - 2004

12.000.000

Àrea:
Salut

Objectiu:

6. Potenciar l'educació sexual

Mesures i actuacions:

6.1. Oferiment, a les entitats juvenils, de programes per prevenir malalties de transmissió sexual, embarassos i per a l'educació afectiva i sexual.

6.2. Programes escolars i comunitaris per oferir una educació sexual apropiada als infants i adolescents abans de l'inici de l'activitat sexual.

6.3. Campanya d'informació per reduir els comportaments discriminadors contra l'homosexualitat.

6.4. Proporcionar al professorat i als educadors de temps lliure la formació necessària per introduir l'educació sexual en el seu àmbit.

6.5. Elaboració i distribució de materials de suport a l'actuació del professorat i dels educadors.

Indicadors d'avaluació:

Nombre d'actuacions realitzades.
Grau de satisfacció dels participants

Nombre de centres beneficiats. Nombre de municipis en els quals s'han realitzat programes

Nombre de campanyes realitzades. Punts de difusió.
Població destinatària

Nombre d'activitats formatives.
Població de destí

Nombre i tiratge de materials publicats. Nombre de centres que han emprat el material de suport

Responsables:

Direcció General d'Ordenació i Innovació

Direcció General de Sanitat

Pressupost
2001

1.000.000

Previsió
2002 - 2004

3.000.000

Àrea:
Salut

Objectiu:

7. Promoure i participar en campanyes d'informació sobre la infecció per VIH/sida

Mesures i actuacions:

7.1. Manteniment i reforç de la informació sobre aspectes bàsics de la infecció per VIH/sida, de les conductes que afavoreixen la transmissió i de les mesures per evitar-les.

7.2. Promoció de conductes sexuals saludables, afavorint l'ús del preservatiu com a mesura de prevenció de la infecció per VIH/sida.

7.3. Sensibilització de la societat sobre la importància dels programes i les mesures de prevenció de la infecció, especialment de les dirigides als col·lectius més vulnerables.

Indicadors d'avaluació:

Punts de difusió

Nombre de campanyes desenvolupades. Població de destí

Nombre de campanyes desenvolupades

Responsables:

Direcció General de Joventut

Direcció General de Sanitat

Pressupost
2001

1.500.000

6.000.000

Previsió
2002 - 2004

4.500.000

18.000.000

Àrea:
Salut

Objectiu:

8. Donar suport a programes d'educació sobre la infecció VIH/sida

Mesures i actuacions:

8.1. Reforç de la informació adreçada als joves i als adolescents sobre el VIH/sida i les malalties de transmissió sexual, els seus mecanismes de transmissió i les mesures preventives.

8.2. Estímul de les intervencions de prevenció de la sida a l'àmbit escolar, en el marc de l'educació per a la salut i l'educació en valors.

8.3. Augment de la coordinació entre les institucions i organitzacions públiques i privades que duen a terme accions de prevenció de la sida entre els joves i els adolescents.

Indicadors d'avaluació:

Nombre de campanyes desenvolupades. Nombre de beneficiaris

Nombre d'activitats desenvolupades en aquest sentit

Nombre d'institucions i organitzacions participants.
Nombre d'acords presos

Responsables:

Direcció General d'Ordenació i Innovació

Direcció General de Sanitat

Pressupost
2001

6.000.000

6.000.000

Previsió
2002 - 2004

18.000.000

18.000.000

Àrea:
Salut

Objectiu:
9. Prevenir la difusió de la infecció VIH/sida

Mesures i actuacions:

9.1. Programes de reducció del risc d'infecció per VIH/sida entre els UDVP. Programes que persegueixin canvis de comportament en relació amb la via d'injecció, ús compartit de xeringues i pràctiques sexuals.

9.2. Promoció de pràctiques de sexe segur entre els joves que tenen relacions bisexuals o homosexuals, i foment de l'ús del preservatiu.

9.3. Augment i millora de la coordinació amb les associacions de gais i lesbianes en relació als programes que desenvolupen.

Indicadors d'avaluació:

Nombre de projectes implementats. Nombre de beneficiaris

Realització de la campanya. Punts de difusió

Nombre de programes fets amb col·laboració

Responsables:
Direcció General de Sanitat

<i>Pressupost</i>	<i>Previsió</i>
<i>2001</i>	<i>2002 - 2004</i>
4.500.000	13.500.000

Àrea:
Salut

Objectiu:
10. Col·laborar amb el Pla Autonòmic de Drogues

Mesures i actuacions:

10.1. Contribució a la implantació i coordinació de la xarxa de prevenció i d'atenció a les toxicomanies.

Indicadors d'avaluació:

Nombre de d'acords de col·laboració presos

Responsables:
Direcció General de Joventut

<i>Pressupost</i>	<i>Previsió</i>
<i>2001</i>	<i>2002 - 2004</i>
60.000.000	180.000.000

Àrea:
Salut

Objectiu:

11. Promoure l'educació preventiva sobre drogues en el món associatiu i de temps lliure

Mesures i actuacions:

11.1. Inclusió de mòduls específics d'educació sobre drogues en la formació de monitors i educadors.

11.2. Elaboració i difusió de materials de suport per a monitors i educadors.

11.3. Informació dels recursos específics per a la prevenció als educadors i als monitors .

11.4. Elaboració i difusió de materials informatius per a la prevenció dels riscos associats al consum de drogues i de consum amb garanties.

11.5. Promoció dels Mussol-Bus de cap de setmana en els municipis i mancomunitats.

Indicadors d'avaluació:

Nombre de nous mòduls impartits.
Percentatge d'Escoles de Temps Lliure que han impartit els mòduls.
Nombre de participats dels nous mòduls

Nombre de publicacions realitzades. Punts de difusió

Grau de coneixement dels recursos

Nombre de publicacions realitzades. Quantitat de material repartit

Nombre de "rutes" del Mussol-Bus. Taxa de cobertura

Responsables:

Direcció General de Joventut

Pressupost
2001

2.500.000

Previsió
2002 - 2004

7.500.000

Àrea:
Salut

Objectiu:

12 Promoure conductes de reducció del consum d'alcohol, tabac i altres drogues

Mesures i actuacions:

12.1. Promoció del compliment de la legislació sobre la venda i publicitat d'alcohol i tabac a menors.

12.2. Establiment de mesures de limitació de l'ús de tabac, d'alcohol i d'altres drogues a les instal·lacions i a les activitats per a joves.

12.3. Potenciació del consum de begudes alternatives a l'alcohol.

12.4. Campanyes per a la reducció de l'hàbit de fumar.

Indicadors d'avaluació:

Nombre de sancions per incompliment de la normativa

Establiment de les mesures de limitació. Nombre de sancions per incompliment de la normativa

Nombre de campanyes realitzades. Punts de difusió

Nombre de campanyes realitzades. Punts de difusió.
Descens del consum de tabac

Responsables:

Direcció General de Sanitat

Pressupost
2001

4.000.000

Previsió
2002 - 2004

12.000.000

Àrea:
Salut

Objectiu:
13. Facilitar la inserció dels joves consumidors de drogues

Mesures i actuacions:

13.1. Ajuts als centres d'acollida de joves en tractament per problemes familiars o per manca greu de recursos.

13.2. Impuls a les activitats d'oci i temps lliure com a recurs per a la integració dels joves que estan en procés de deshabitació.

Indicadors d'avaluació:

Nombre de places a centres d'acollida. Nombre d'ajuts

Nombre d'actuacions desenvolupades en aquest sentit

Responsables:

Direcció General de Joventut

Pressupost
2001

6.000.000

Previsió
2002 - 2004

18.000.000

Àrea:
Salut

Objectiu:
14. Promoure campanyes per prevenir els accidents de trànsit.

Mesures i actuacions:

14.1. Campanyes per informar sobre els accidents de trànsit i les seves causes.

14.2. Campanyes per millorar la seguretat vial fomentant compartaments més segurs i que eduquin els joves en la reducció de riscos.

Indicadors d'avaluació:

Nombre de campanyes desenvolupades. Punts de difusió.

Nombre de campanyes desenvolupades. Punts de difusió.

Responsables:

Direcció General d'Interior

Direcció General d'Obres Públiques i Transports

Direcció General de Joventut

Pressupost
2001

1.000.000

1.000.000

1.000.000

Previsió
2002 - 2004

3.000.000

3.000.000

3.000.000

FONAMENTACIÓ

Tots els estudis dels darrers anys sobre la situació social dels joves, o sobre la realitat social a les Illes Balears, coincideixen en la persistència i, en alguns casos, en l'augment de les dificultats per a sectors importants dels joves. Hi ha treball, però és precari per a molts joves; hi ha oferta educativa, però molts no la poden aprofitar correctament; hi ha suport familiar, però en situacions de pobresa i exclusió la família no ajuda sinó que pot crear obstacles. Però, a la vegada, hi ha joves en situacions més normalitzades que també es troben en situacions de necessitat social.

Els joves en situacions de necessitat social, com a sector de població amb menys suport per part dels serveis públics (no hi ha prestacions econòmiques, quasi no hi ha serveis socials per a joves), expressen en ocasions la seva situació en forma de ruptures, de conflictes o d'activitats alternatives, i en uns altres casos no troben formes d'expressió normalitzada de les seves necessitats al marge de la seva família.

Com fer front a aquesta situació? Les possibilitats se redueixen, en termes generals, a actuacions preventives i al desenvolupament de programes i serveis de suport. En aquest sentit, el Govern de les Illes Balears està elaborant una sèrie de plans d'actuació sectorials: (Pla de la Sida, Pla Autòmic de Drogues, Pla d'Integració d'Immigrants, Pla Integral de l'Exclusió Social, Pla d'Integració Social dels Discapacitats, etc.), que s'han considerat en les mesures i actuacions que s'inclouen en el Pla Jove.

A més de donar suport per fer front a les necessitats, els serveis socials tenen com a objectiu desenvolupar l'autonomia i les formes de relació i convivència socials més favorables per ampliar els nivells de qualitat de vida.

Àrea:

Serveis socials

Objectiu:

1. Fomentar les actituds i experiències favorables a les relacions intergeneracionals.

Mesures i actuacions:

1.1. Desenvolupament d'acords entre els serveis socials i els serveis educatius per donar suport a programes intergeneracionals en els centres educatius.

1.2. Priorització dels projectes que plantegin activitats intergeneracionals en les convocatòries d'ajuts públics.

1.3. Suport a la realització de materials didàctics per desenvolupar projectes intergeneracionals

Indicadors d'avaluació:

Nombre de projectes realitzats.
Nombre de centres participants

Nombre de projectes subvencionats

Nombre i tiratge de les publicacions. Població destinatària. Nombre de material repartit

Responsables:

Direcció General d'Ordenació i Innovació
Institut Balear d'Afers Socials (IBAS)

Pressupost
2001

Previsió
2002 - 2004

Àrea:

Serveis socials

Objectiu:

2. Donar suport a les experiències socials per fer front a les situacions de necessitat

Mesures i actuacions:

2.1. Suport als programes d'actuació social amb joves presos o expressos.

2.2. Aplicació de les mesures i actuacions judicials amb joves que han comès delictes: treballs en benefici de la comunitat, llibertat vigilada, mediacions i conciliacions, internaments.

2.3. Ajuts per a projectes d'integració social de joves.

2.4. Programa experimental d'informació, orientació i suport socio sanitari als joves que exerceixen la prostitució.

2.5. Accés gratuït al Carnet Jove per a tots els joves en situació de necessitat.

Indicadors d'avaluació:

Nombre de programes desenvolupats. Nombre de beneficiaris

Nombre d'afectats

Nombre de projectes finançats.
Nombre de beneficiaris dels projectes

Nombre d'actuacions realitzades

Nombre de beneficiaris exents de taxes

Responsables:

Direcció General de Joventut
Direcció General de Menors
Institut Balear d'Afers Socials (IBAS)

Pressupost
2001

Previsió
2002 - 2004

18.300.000

55.000.000

20.000.000

60.000.000

5.800.000

17.400.000

Àrea:

Serveis socials

Objectiu:

3. Facilitar la plena integració i normalització dels joves amb discapacitats

Mesures i actuacions:

3.1. Programa d'assessorament i formació de monitors de temps lliure per facilitar la integració de joves amb discapacitats en activitats normalitzades.

Indicadors d'avaluació:

Nombre de demandes ateses.
Nombre de projectes finançats.
Nombre de beneficiaris

Responsables:

Institut Balear d'Afers Socials (IBAS)

Pressupost
2001

1.000.000

Previsió
2002 - 2004

3.000.000

Àrea:

Serveis socials

Objectiu:

4. Facilitar la plena integració i normalització dels joves que formen part de minories culturals i dels joves immigrants, mitjançant el foment de polítiques socials i culturals.

Mesures i actuacions:

4.1. Informació i promoció de l'assistència dels immigrants joves a la xarxa d'atenció primària municipal.

4.2. Col·laboració amb els serveis d'informació i orientació als immigrants per tal d'acostar, als joves immigrants, els serveis i recursos específics.

4.3. Programa de mediadors per a la dinamització juvenil i per a la inserció sociolaboral de joves gitanos en municipis amb més de cent empadronats.

4.4. Formació d'educadors gitanos de temps lliure.

Indicadors d'avaluació:

Nombre d'usuaris immigrants joves de serveis socials. Nombre de demandes ateses

Nombre de reunions anuals

Nombre de cursos realitzats.
Nombre de participants. Grau de satisfacció dels participants

Nombre d'actuacions formatives realitzades. Nombre de participants. Grau de satisfacció dels participants

Responsables:

Institut Balear d'Afers Socials (IBAS)

Pressupost
2001

15.000.000

Previsió
2002 - 2004

46.000.000

Àrea:

Serveis socials

Objectiu:

5. Facilitar l'accés als programes de Rendes Mímines d'Inserció i promoure l'accés als ajuts econòmics directes i indirectes.

Mesures i actuacions:

5.1. Modificació de la reglamentació autonòmica que regula les rendes mínimes d'inserció (Decret 36/95, d'abril, pel qual es constitueix el Suport Transitori Comunitari), per permetre l'accés dels joves independitzats en les rendes mínimes d'inserció.

5.2. Informació, adreçada a tots els mediadors, per a la normalització de l'accés a les rendes mínimes d'inserció, basada en la formació de tot el personal dels serveis socials públics o privats que l'han de facilitar.

5.3. Divulgació coordinada amb els consells insulars, per tal d'arribar a tots els joves en situació de necessitat que puguin accedir a la RMI.

Indicadors d'avaluació:

Modificació de la reglamentació

Nombre d'activitats formatives realitzades. Nombre de participants

Nombre d'activitats de divulgació realitzades

Responsables:

Institut Balear d'Afers Socials (IBAS)

Pressupost
2001

36.500.000

Previsió
2002 - 2004

105.000.000

Àrea:

Serveis socials

Objectiu:

6. Promoure el suport adequat de la família mitjançant programes formatius i d'orientació

Mesures i actuacions:

6.1. Programa pilot d'assessorament i formació de famílies amb joves en situacions de conflicte i/o necessitat (programa "parent").

6.2. Programa pilot de suport a famílies amb joves en situacions especials de dificultat, mitjançant educadors familiars en el marc dels programes d'ajuda a domicili.

Indicadors d'avaluació:

Nombre de famílies beneficiades

Taxa de cobertura de sol·licituds.

Nombre d'educadors familiars.

Nombre de famílies beneficiades

Responsables:

Direcció General de Menors

Institut Balear d'Afers Socials (IBAS)

Pressupost
2001

65.000.000

1.500.000

Previsió
2002 - 2004

195.000.000

4.500.000

Àrea:

Serveis socials

Objectiu:

7. Desenvolupar programes d'abordatge del conflicte, mediació i reconeixement de drets

Mesures i actuacions:

7.1. Programa de prevenció i abordatge de les situacions de conflicte juvenil (àmbits territorials i centres educatius).

7.2. Formació de mediadors del conflicte juvenil.

7.3. Participació en els espais de discussió interdepartamentals d'intercanvi d'experiències.

Indicadors d'avaluació:

Nombre de projectes realitzats.
Nombre de beneficiaris

Nombre de cursos realitzats.
Nombre d'alumnes. Grau de satisfacció dels participants

Nombre de reunions anuals

Responsables:

Direcció General de Menors

*Pressupost
2001*

8.000.000

*Previsió
2002 - 2004*

8.500.000

FONAMENTACIÓ

Els joves, entre els 16 i els 30 anys, fan la transició dels estudis al treball, de tal manera que en aquest període de la vida s'estableixen les bases del que serà la principal ocupació del temps, la principal font d'ingressos i un dels principals factors per assolir l'emancipació.

Tal com s'ha pogut comprovar en el diagnòstic, presentat en la primera part del Pla, el treball que acostumen a desenvolupar els joves a les Illes Balears té una estabilitat inversa a la seva edat, i per a bona part d'ells es caracteritza per la seva precarietat. L'objectiu principal de les polítiques d'ocupació és aconseguir un treball estable i digne per superar la utilització abusiva de formes de contractació precàries i temporals en l'àmbit dels joves. Per evitar els efectes de la precarietat laboral es crearà el Servei Balear d'Ocupació.

A l'hora de plantejar actuacions a favor dels joves relacionades amb l'àrea de treball i formació, cal tenir present que els joves de la nostra comunitat troben feina amb relativa facilitat. Aquesta facilitat per aconseguir una feina, relacionada normalment amb el món del turisme, comporta que molts de joves abandonin els estudis, sense adonar-se'n que amb el pas del temps no seran competitiu per al mercat laboral. En pocs anys es troben que la seva qualificació és molt baixa i aquest fet dificulta la seva inserció en el mercat de treball.

A més, cal assenyalar que a la nostra comunitat autònoma tenim grans borses d'economia submergida. Aquest fet possibilita a les empreses estalviar-se les cotitzacions socials i gaudir de mà d'obra sense assegurar. S'ha de tenir en compte que el col·lectiu jove es troba especialment perjudicat per aquest tipus d'economia i que cal un compromís de les administracions per dur endavant mesures adreçades a perseguir el frau.

Per una altra banda, s'ha de lluitar contra l'accidentabilitat laboral, la qual cosa és una conseqüència clara de la precarietat en què fan feina molts joves, i fer una aposta ferma per sensibilitzar tot el col·lectiu sobre la importància de la prevenció dels accidents laborals i el compliment de la normativa de salut laboral.

El que l'administració està fent per lluitar contra la precarietat i l'accidentabilitat a la feina parteix de l'acció concertada amb els diferents agents socials, la qual cosa s'ha de desenvolupar des del **Pacte per a l'ocupació, la cohesió social i el foment de l'economia productiva a les Illes Balears**. En el marc d'aquest Pacte i de les polítiques actives que planteja, s'inscriuen les mesures i actuacions d'aquest Pla.

El foment i la difusió de l'economia social, en totes les seves expressions, mostren a la nostra comunitat un nivell baix amb relació al dinamisme del conjunt de l'activitat productiva. Les empreses d'economia social representen un model d'empresa amb capacitat de conjugar els objectius econòmics amb els de caràcter social, fet que contribueix al desenvolupament d'una economia basada en l'ocupació, l'equitat i la igualtat. Les cooperatives, les societats laborals i les empreses d'iniciativa social s'han de potenciar com a opcions vàlides per al desenvolupament de feina estable que poden contribuir al desenvolupament econòmic i social.

Dins el *Pacte per a l'ocupació* hi juga un paper molt important el que ha de ser el Pla General de Formació Professional de les Illes Balears que crea el Consell Balear de Formació Professional, que serà l'òrgan de consulta i participació per l'assessorament del Govern en matèria de formació professional.

Àrea:

Treball i formació

Objectiu:

1. Crear nous llocs de feina estables i millorar les condicions de contractació dels joves

Mesures i actuacions:

1.1. Ajuts per fomentar la utilització del contracte estable a domicili.

1.2. Ajuts per a la contractació estable en els nous filons d'ocupació.

1.3. Ajuts per a la contractació estable com a conseqüència de l'eliminació d'hores extraordinàries o per reducció de jornada.

1.4. Ajuts per a la contractació per substituir les absències a les empreses (maternitat, estudis, excedències, etc.).

Indicadors d'avaluació:

Nombre de contractes realitzats subvencionats

Nombre de contractes realitzats als nous filons d'ocupació segons tipus

Nombre de contractes realitzats subvencionats

Nombre de contractes realitzats subvencionats

Responsables:

Direcció General de Treball i Salut Laboral

Pressupost
2001

15.000.000

Previsió
2002 - 2004

45.000.000

Àrea:

Treball i formació

Objectiu:

2. Millorar la capacitat d'inserció sociolaboral dels joves

Mesures i actuacions:

2.1. Lluita contra l'atur juvenil intermitent mitjançant:

- Ajuts per fomentar el contracte de relleu amb l'objectiu de promoure un procediment que permeti conjugar una jubilació progressiva amb la incorporació de joves al mercat laboral.
- Borses de treball específiques per a joves, coordinades a nivell autonòmic, assumint tasques informatives i de seguiment les Oficines d'Informació Juvenil, si no es disposa d'organismes especialitzats.

2.2. Prevenció de l'atur de llarga durada entre els joves de 16 a 30 anys, mitjançant un programa específic de seguiment i assessorament per a joves en atur continuat superior als 12 mesos.

2.3. Ajuts per a la creació d'empreses socials (cooperatives, societats laborals, empreses d'iniciativa social).

2.4. Ajudes per a la primera instal·lació a joves agricultors en el marc del Programa d'Incorporació de Joves Agricultors.

2.5. Suport per facilitar la transició de l'escola a la vida laboral:

- Formació dels orientadors dels IES i de la resta de mediadors, millorant la informació-orientació formativa i professional,

- Desenvolupament del programa Eurodisea, dirigit a joves

Indicadors d'avaluació:

Nombre de contractes realitzats subvencionats. Nombre de borses de treball. Nombre de sol·licitants. Nombre d'ofertes de feina. Nombre d'usuaris que han trobat feina

Nombre de beneficiaris del programa

Nombre d'ajuts concedits. Taxa de cobertura de sol·licituds. Nombre de treballadors. Nombre d'empreses creades

Nombre d'ajuts concedits. Taxa de cobertura de sol·licituds. Nombre de beneficiaris

Nombre de beneficiaris del programa. Nombre d'activitats formatives. Grau de satisfacció dels participants. Taxa de cobertura de sol·licituds. Nombre

de places ofertades

entre 18 i 30 anys, per completar formació, millorar idiomes, etc., mitjançant intercanvis internacionals.
 - Desenvolupament del programa Leonardo que possibilita la mobilitat dels alumnes de formació professional a l'àmbit europeu.

2.6. Potenciació de les fórmules de formació bàsica i ocupacional en alternança	Nombre d'actuacions formatives en alternança. Nombre d'alumnes
2.7. Establiment de sistemes de coordinació entre les diverses administracions per al desenvolupament de plans d'àmbit territorial d'inserció sociolaboral de joves.	Nombre de plans locals d'inserció sociolaboral de joves. Nombre d'administracions implicades
2.8. Suport tècnic i econòmic als ens locals, de menys de 10.000 habitants, que potenciïn experiències d'ocupació.	Nombre de demandes municipals ateses. Nombre de projectes finançats. Taxa de cobertura de sol·licituds
2.9. Formació de mediadors per a l'ocupació, agents per a la inserció sociolaboral dels joves, mitjançant cursos específics per als monitors de temps lliure, treballadors i educadors socials.	Nombre de cursos realitzats. Nombre d'alumnes. Grau de satisfacció dels participants
2.10. Campanyes de difusió i informació per als joves sobre la creació d'empreses d'economia social (cooperatives, societats laborals, empreses d'iniciativa social).	Nombre de campanyes realitzades. Punts de difusió
2.11. Ajuts tècnics i econòmics per al foment del cooperativisme juvenil.	Nombre de demandes ateses. Nombre de projectes finançats. Nombre de treballadors beneficiats. Nombre de cooperatives creades

<i>Responsables:</i>	<i>Pressupost 2001</i>	<i>Previsió 2002 - 2004</i>
Direcció General de Desenvolupament Rural	117.135.744	366.694.000
Direcció General d'Ordenació i Innovació	4.871.000	15.000.000
Direcció General de Formació Professional i Inspecció Educativa	9.000.000	27.000.000
Direcció General de Joventut	8.000.000	24.000.000
Direcció General de Treball i Salut Laboral	10.000.000	30.000.000

Àrea:

Treball i formació

Objectiu:

3. Donar suport a la Integració laboral de les persones amb dificultats especials

Mesures i actuacions:

3.1. Suport a immigrants joves:

- Accions formatives de mediadors socials per a la intermediació sociolaboral dels immigrants.
- Accions formatives específiques per als professionals de la xarxa d'atenció primària social que treballen directament amb la població immigrant.

3.2. Suport a joves discapacitats:

- Accions de suport tècnic a les experiències d'integració sociolaboral.

3.3. Suport a persones recluses i exrecluses:

- Subvencionar la contractació estable dels interns en centres penitenciaris que no tinguin cap contracte de treball si el seu règim penitenciari els permet treballar. S'ampliarà la contractació de persones exrecluses durant els 12 mesos posteriors a la seva sortida.

Indicadors d'avaluació:

Nombre d'activitats formatives realitzats. Nombre d'alumnes. Grau de satisfacció dels participants

Nombre de demandes ateses

Nombre de contractes subvencionats.

Responsables:

Direcció General de Planificació i Ordenació Social

Direcció General de Treball i Salut Laboral

Pressupost
2001

6.000.000

10.000.000

Previsió
2002 - 2004

18.000.000

30.000.000

Àrea:

Treball i formació

Objectiu:

4. Potenciar l'autoocupació i donar suport als joves emprenedors

Mesures i actuacions:

4.1. Assessorament jurídic en els punts i centres d'informació juvenils per a la creació i gestió d'empreses .

4.2. Elaboració d'un estudi sobre la viabilitat dels nous filons d'ocupació a les Illes Balears i divulgar-ho entre les administracions locals, empreses d'economia social, etc.

4.3. Accions formatives teòriques i pràctiques per facilitar l'autoocupació adreçades a joves.

4.4. Ajuts per a despeses inicials per posar en funcionament l'empresa.

- Mesures d'acció positiva en el marc dels programes d'ajudes per a l'autoocupació i la creació d'empreses d'activitat industrial.

4.5. Tutoria d'iniciatives emprenedores per l'ocupació gestionades per joves mitjançant una intensa coordinació amb els SIPES existents a les Illes Balears.

4.6. Convocatòria de premis de nous projectes o idees empresarials, com a eina de suport econòmic i de difusió dels projectes, les empreses i els creadors.

4.7. Programa de desenvolupament de viviers d'empresa o incubadora per acollir els projectes empresarials de caràcter innovador.

- Possibilitat d'utilitzar els IES com a viviers d'empreses.

Indicadors d'avaluació:

Nombre de demandes ateses

Tiratge de la publicació. Punts de difusió

Nombre d'accions formatives realitzades. Nombre d'alumnes

Nombre de projectes subvencionats. Nombre de treballadors beneficiats

Nombre de demandes ateses

Nombre de convocatòries. Nombre de projectes presentats. Quantia dels premis

Nombre de projectes beneficiats pels viviers d'empreses. Nombre de treballadors. Nombre d'IES implicats

Responsables:

Direcció General de Formació

Direcció General de Formació Professional i Inspecció Educativa

Direcció General de Promoció Industrial

Direcció General de Treball i Salut Laboral

Direcció General de Joventut

Pressupost
2001

Previsió
2002 - 2004

40.200.000

120.600.000

600.000

1.500.000

4.000.000

12.000.000

10.000.000

30.000.000

Àrea:

Treball i formació

Objectiu:

5. Fomentar la igualtat d'oportunitats i estimular les polítiques d'acció positiva envers el col·lectiu de dones joves

Mesures i actuacions:

5.1. Ajuts per a la contractació de dones en llocs de feina i nivells en els quals es troben subrepresentades.

5.2. Campanyes informatives per facilitar l'accés de les dones joves al mercat laboral.

Indicadors d'avaluació:

Nombre de contractes subvencionats

Nombre de campanyes desenvolupades. Punts de difusió. Quantitat material repartit

Responsables:

Direcció General de Formació

Direcció General de Treball i Salut Laboral

Pressupost
2001

3.750.000

10.000.000

Previsió
2002 - 2004

11.250.000

45.000.000

Àrea:

Treball i formació

Objectiu:

6. Sensibilitzar, fer de mediadors i informar sobre els processos d'inserció sociolaboral

Mesures i actuacions:

6.1. Formació i assessorament als informadors i mediadors juvenils en temes d'ocupació.

6.2. Campanya d'informació als joves i als empresaris sobre les mesures d'acció positiva en la contractació de joves.

Indicadors d'avaluació:

Nombre d'accions formatives.
Nombre de participants o destinataris

Nombre de campanyes desenvolupades. Nombre de punts de difusió. Total material repartit

Responsables:

Direcció General de Formació

Direcció General de Treball i Salut Laboral

Direcció General de Joventut

Pressupost
2001

16.200.000

2.000.000

Previsió
2002 - 2004

48.600.000

6.000.000

Àrea:

Treball i formació

Objectiu:

7.Prevenir el accidents de treball dins l'àmbit juvenil

Mesures i actuacions:

7.1. Accions informatives i de sensibilització als instituts i entitats juvenils sobre la prevenció de riscos laborals.

7.2. Formació dels mediadors juvenils en matèria de salut laboral i de prevenció de riscos laborals.

7.3. Mesures d'inspecció que afavoreixin l'acompliment de la Llei de prevenció de riscos laborals.

Indicadors d'avaluació:

Nombre d'actuacions realitzades.

Taxa de cobertura

Nombre d'accions formatives realitzades. Nombre d'alumnes

Nombre d'inspeccions realitzades. Nombre de demandes ateses

Responsables:

Direcció General de Formació Professional i Inspecció Educativa

Direcció General de Treball i Salut Laboral

*Pressupost
2001*

3.000.000

7.500.000

*Previsió
2002 - 2004*

9.000.000

22.500.000

Àrea:

Treball i formació

Objectiu:

8. Potenciar que els joves coneixin la importància dels agents socials en les relacions laborals i afavorir que la informació juvenil arribi al jove treballador

Mesures i actuacions:

8.1. Actuacions per donar a conèixer els sindicats i associacions empresarials dins l'àmbit juvenil.

8.2. Formació de corresponsals en informació juvenil per arribar al jove treballador.

Indicadors d'avaluació:

Nombre d'actuacions realitzades

Nombre de corresponsals

Responsables:

Direcció General de Formació Professional i Inspecció Educativa

Direcció General de Treball i Salut Laboral

*Pressupost
2001*

*Previsió
2002 - 2004*

1.500.000

4.500.000

La vocació integral i transversal d'aquest Pla requereix un conjunt de mesures legals coordinades per al desenvolupament de les polítiques que promou a favor del joves.

És essencial el desenvolupament d'una "**Llei del Jove**" que tenguí com a objectiu garantir els serveis que l'Administració ha d'oferir al jove i n'ha d'assegurar la seva qualitat.

A més a més, hi ha una sèrie d'aspectes que s'haurien de regular com a conseqüència del diagnòstic que s'ha fet i que permetran el desenvolupament del Pla.

- **Activitats de temps lliure:**

És necessari regular les característiques bàsiques de les instal·lacions de temps lliure.

S'ha d'actualitzar la normativa d'activitats de temps lliure, dels cursos de monitors i de les escoles de temps lliure.

Així mateix, sembla convenient la revisió de la normativa d'espais protegits de cara a possibilitar, amb les limitacions que calguin, l'acampada lliure.

- **Serveis d'informació:**

En la normativa de la xarxa dels serveis d'informació s'han d'incloure els criteris de qualitat dels serveis.

- **Serveis socials:**

Es recomana baixar les edats per accedir a la renda mínima que possibilitarà la inserció digna de molts joves desfavorits.

- **Participació:**

Es recomana, també, que es tenguí en compte la participació del col·lectiu jove i les entitats juvenils en la nova Llei de participació social.

Per arribar a un model de serveis integrals i coordinats, s'han d'establir els enllaços institucionals estables i els mecanismes per compartir recursos, i respondre amb agilitat a les noves necessitats. Per això:

1. Un tècnic del Servei de Joventut que nomeni el director general de Joventut serà el responsable de coordinar el seguiment de les mesures que es preveuen en aquest Pla. A més de les funcions pròpies de la programació, organització i gestió dels serveis de Joventut, tindrà com a funcions:
 - Coordinar la planificació i el seguiment de les actuacions previstes en el Pla, respectant les competències de cada direcció general.
 - Establir de manera coordinada amb els tècnics responsables de les altres direccions generals un pla d'aplicació progressiva de les mesures previstes.
 - Informar la Comissió Interdepartamental del grau d'acompliment del Pla.
2. D'acord amb l'anterior, cada direcció general implicada en l'aplicació del Pla nomenarà un tècnic, que serà la persona responsable de coordinar-se amb el tècnic del Servei de Joventut per fer el seguiment de les mesures que afecten o són competència de la direcció general corresponent i que es recullen en el Pla.

El seguiment del Pla es planteja com un element indispensable que ens permetrà dur a terme una avaluació de caire obert, comptant amb diferents estructures de seguiment, que s'expliquen a continuació i que ens permetran anar ajustant el Pla a cada moment.

Per una altra banda, s'ha de tenir en compte que s'han formulat mesures i actuacions avaluable. Es durà a terme una revisió anual, que ens permetrà ajustar les mesures i actuacions a desenvolupar i l'assignació pressupostària. Un cop finalitzat el període de desplegament del Pla al 2004, es durà a terme una avaluació final, que ens ha de permetre conèixer el nivell d'acompliment.

Es preveuen les estructures de seguiment següents:

1. **Comissió interdepartamental.** La composició i el funcionament actuals estan recollits en el Decret 182/1996, que s'haurà de modificar. Aquesta comissió estarà presidida pel conseller o la consellera competent en matèria de joventut, i estarà formada pels directors generals de Joventut, Planificació i Ordenació Social, Esports, Sanitat, Treball, Formació, Universitat, Formació Professional i Inspecció Educativa, Cultura i Arquitectura i Habitatge, i la persona que presideixi el Consell de la Joventut. S'hi podrà incorporar amb veu i sense vot el tècnic del Servei de Joventut responsable de l'execució del Pla i, eventualment, quan el tema de discussió ho faci necessari, també els tècnics designats com a responsables a les distintes conselleries.
2. **Comissió interinstitucional.** Formada pel director general de Joventut i els responsables de les àrees de joventut dels consells insulars i de l'Ajuntament de Formentera, tindrà com a missió assegurar l'harmonització en l'aplicació de les mesures del Pla i establir els acords per tal d'evitar possibles desequilibris territorials.
3. **Fòrum de la Joventut.** Un cop per any es farà una reunió de joves per avaluar l'orientació i el grau d'acompliment del Pla. En aquesta reunió hi participaran les entitats que formen part del Consell de la Joventut, una representació dels joves associats i una mostra representativa de joves no associats.

8

DIRECCIONS GENERALS I ENTITATS AUTÒNOMES IMPLICADES EN EL PLA JOVE

Conselleria d'Agricultura i Pesca

Direcció General de Desenvolupament Rural

Conselleria de Benestar Social

Direcció General d'Esports

Direcció General de Cooperació

Direcció General de Joventut

Direcció General de Menors

Direcció General de Planificació i Ordenació Social

Institut Balear d'Afers Socials (IBAS)

Institut Balear de la Dona

Conselleria d'Educació i Cultura

Direcció General d'Administració Educativa

Direcció General d'Ordenació i Innovació

Direcció General de Formació Professional i Inspecció Educativa

Direcció General de Planificació i Centres

Direcció General de Política Lingüística

Direcció General de Cultura

Direcció General d'Universitat

Conselleria d'Interior

Direcció General d'Interior

Conselleria de Medi Ambient

Direcció General de Mobilitat i Educació Ambiental

Conselleria d'Obres Públiques, Habitatge i Transports

Direcció General d'Arquitectura i Habitatge

Institut Balear de l'Habitatge (IBAVI)

Direcció General d'Obres Públiques i Transports

Conselleria de Presidència

Conselleria de Sanitat i Consum

Direcció General de Sanitat

Direcció General de Consum

Conselleria de Treball i Formació

Direcció General de Treball i Salut Laboral

Direcció General de Formació

Vicepresidència i Conselleria d'Economia, Comerç i Indústria

Direcció General de Promoció Industrial

L'Observatori Social de la Conselleria de Benestar Social desenvoluparà un programa d'investigació, informació i documentació que té com a objectiu general conèixer la realitat juvenil per contribuir a orientar i actualitzar les polítiques de joventut i les actuacions que es duen a terme en matèria juvenil des de les administracions públiques i la societat civil.

La seva activitat principal és la recopilació, la realització (per ell mateix o a través d'encàrrecs externs) i la difusió d'estudis i informes sobre el món juvenil, tant de manera global com monogràfica. En el desenvolupament de la seva tasca, integrarà la informació procedent de diferents fonts, que ara està dispersa, i la posarà a l'abast de les persones que treballen en aquest camp. D'aquesta manera, constituirà un instrument important per conèixer la situació i l'evolució del món juvenil i, en conseqüència, per avaluar l'impacte i l'efecte de les actuacions que es duen a terme.

Per tant, els destinataris d'aquesta informació i documentació són, en primer lloc, els diferents departaments de l'Administració pública que desenvolupen polítiques dirigides a donar resposta a les diferents necessitats i problemàtiques juvenils; però també totes les persones i entitats que intervenen en aquest àmbit de manera professional o voluntària.

Funcions de l'Observatori Social en matèria de joventut:

- 1) Recollir la informació que de forma directa o indirecta pugui servir per conèixer i entendre la problemàtica del món juvenil de la nostra comunitat i els factors associats.
- 2) Analitzar la informació obtinguda, estudiar les noves tendències i els canvis que es produeixin.
- 3) Realitzar investigacions, estudis preparatoris i de viabilitat de les mesures i propostes d'actuació.
- 4) Constituir un fons de documentació i impulsar les activitats d'informació i de formació.
- 5) Facilitar la unificació de criteris per a la recollida de dades, a través de la definició d'indicadors que es puguin harmonitzar amb els que utilitzen altres organismes similars.
- 6) Difondre les informacions recollides i analitzades sobre la situació de la joventut.
- 7) Facilitar l'intercanvi d'informació entre els diferents departaments, institucions i organismes encarregats de prendre decisions sobre polítiques juvenils, els investigadors, els professionals i els voluntaris que treballen en l'àmbit juvenil.
- 8) Fer un seguiment acurat de l'impacte i l'efecte de les actuacions previstes en aquest Pla.
- 9) Desenvolupar les propostes fetes per la Direcció General de Joventut o la Comissió interdepartamental pel que fa a estudis, informes i activitats formatives.